

Kiinteistövakuutus ja Kiinteistön täysarvovakuutus

KI 01, vakuutusehdot 1.1.2022

SISÄLLYSLUETTELO

Kiinteistövakuutukset.....	1
ES Esinevakuutus.....	1

VA Vastuuvakuutus.....	8
TJ Toimitusjohtajan ja hallituksen vastuuvakuutus.....	11
OI Oikeusturvavakuutus	13

KIINTEISTÖVAKUUTUKSET

Vakuutuksen rakenne

Vakuutus sisältää esine- (ES), vastuu- (VA), toimitusjohtajan ja hallituksen vastuu- (TJ) ja oikeusturvavakuutuksen (OI) sekä yleiset sopimusehdot (YL).

ES ESINEVAKUUTUS

ES 1 Vakuutuksen tarkoitus

1.1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä Yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti korvaamaan vakuutuksen kohteelle aiheutuneen esinevahingon sekä ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset.

1.2 Vakuutusvaihtoehdot

Tämä vakuutus on vakuutuskirjaan merkityn mukaisesti joko täysarvovakuutus tai vakuutusmäärään perustuva vakuutus. Täysarvovakuutuksessa vakuutuksen kohde on vakuutettu ilman sovittua enimmäiskorvausta ja vakuutusmaksu perustuu ilmoitettuun rakennuksen tilavuuteen. Vakuutusmäärään perustuvassa vakuutuksessa vakuutuksen kohde on vakuutettu etukäteen ilmoitetun rakennuksen arvon mukaan ja vakuutusmaksu perustuu tähän arvoon.

Kummassakin vakuutusvaihtoehdossa korvauksen perusteena käytettävä vahingon määrä arvioidaan arvioimis- ja korvaussääntöjen ES 5 mukaisesti.

ES 2 Vakuutuksen kohde

Vakuutuksen kohteena on jäljempänä mainittu omaisuus.

2.1 Rakennus

Vakuutuksen kohteena on vakuutuskirjaan merkitty rakennus.

2.1.1 Rakennusta palvelevat koneet, laitteet ja järjestelmät

Rakennukseen kuuluvat ja sen käyttöä palvelevat kiinteästi asennetut

- lämmitys-, jäähdytys-, sammutus-, vedenjakelu-, jätevesiviemäröinti-, sähkö-, automaatio-, sisäpuoliset sadevesiviemäröinti-, ilmanvaihto-, valvonta- ja tiedon- siirtojärjestelmät. Lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmiin kuuluvat myös lämpöpumput ja aurinkopaneelit sekä aurinkokeräimet,
- hissit, rullaportaat ja nosto-ovet,
- yksityistalouksien yhteiseen käyttöön tarkoitettut koneet ja laitteet,
- vakuutuksenottajan omistamat tai muutoin vakuutuksenottajan vahinkoriskillä olevat, rakennuksen käyttöä palvelevat rakennuksen ulkopuolella olevat kiinteät vesijohto-, jätevesiviemäri-, lämpö-, jäähdytys-, öljy-, kaasu- ja höyryputkistot, sähköjohdot, tiedonsiirto-kaapelit sekä niihin liittyvät koneet ja laitteet yleiseen liittymään saakka.

2.1.2 Muu omaisuus

Vakuutuksenottajan omistamat tai muutoin vakuutuksenottajan vahinkoriskillä olevat, rakennuksen käyttöä palvelevat:

- Rakennuksen ulkopuolella olevat kiinteät tavanomaiset rakenteet.

- Rakennuksen käyttöön liittyvät enintään 40 m² suuruiset kevytrakenteiset rakennukset, auto-, jäte-, varasto- ja muut katokset sekä jäteastiat.
- Kiinteistön hoitoon kuuluvat tavanomaiset työkoneet ja -kalut sekä niiden poltto- ja voiteluaineet.
- Ajoneuvojen kiinteästi asennetut latauspisteet.
- Yksitystalouksien yhteiseen käyttöön tarkoitettujen tilojen kalusto.
- Piha-alueella oleva puusto ja istutukset enintään 5 000 euron määrään saakka.

2.1.3 Vakuutuksen kohteena eivät ole

- rakennuksen alapohjan ja perusanturoiden alapuolella oleva perusmaa tai sen vahvistaminen,
- salaojitus- tai muu maaperän kuivanapitojärjestelmät,
- ulkopuoliset sadevesijärjestelmät,
- laiturit ja muut rantarakennelmat, kylpypaljut ja ulkona sijaitsevat uima-altaat,
- kiinteistön alueella sijaitsevat kaivot lukuun ottamatta jätevesijärjestelmien kaivoja,
- rakennuksessa harjoitettavaa liiketoimintaa palvelevat teippaukset, valo- ja muut mainokset, rakenteet, laitteet, johdot ja putkistot, vaikka ne olisi liitetty kiinteästi rakennukseen,
- asunto-osakeyhtiölaissa osakkaan kunnossapitovastuulle säädetyt rakenteet muulta kuin huoneiston tavanomaisten, kiinteästi asennettujen, alkuperäisten tai näitä vastaavien kalusteiden ja pinnoitteiden osalta,
- moottoriajoneuvot, joiden rakenteellinen nopeus on yli 15 kilometriä tunnissa,
- energia ja vesi.

ES 3 Korvattavat vahingot, niihin liittyvät rajoitukset ja erityiset korvaussäännöt

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteelle aiheutunut suoranainen esinevahinko sekä näissä ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset, jos esinevahinko on aiheutunut välittömästi vakuutuksen voimassa ollessa satuneesta jäljempänä määritellystä tapahtumasta. Ennalta arvaamattomuutta arvioidaan objektiivisesti ja vahingon syyn, ei seurauksen perusteella.

Korvaus on enintään omaisuuden, kunkin esineen tai omaisuuserän sovittu vakuutusmäärä vahinkohetken mukaisesti indeksillä tarkistettuna. (ks. kohta Indeksiehdot)

Lisäksi vakuutuksesta korvataan suoranaisen esinevahingon korjaamiseksi tai jälleenhankinnan suorittamiseksi välttämättömät vakuutuksen kohteena olevan rakennuksen rakenteiden avaamis- ja sulkemiskustannukset ja maan kaivu- ja täyttökustannukset.

3.1 Omavastuu

Vakuutuksenottajalla on jokaisessa vahinkotapahtumassa vakuutuskirjaan merkitty tai näissä ehdoissa määritetty omavastuu. Korvauksen määrää laskettaessa vahingon määrästä vähennetään ennen omavastuuta mahdolliset ikään perustuvat ikävähennykset.

Vakuutuksesta korvataan seuraavat vahinkotapahtumat

3.2 Palo tai noki

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut irtipäässyt tuli tai tulisijasta tai vastaavasta kiinteistön lämmityslaitteesta äkillisesti ja ennalta arvaamattomasti levinnyt noki tai savu. Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa esineelle, joka on pantu alttiiksi lämmön vaikutukselle.

Erityisomavastuut

Jos palovahinko on aiheutunut tulitöistä, on vakuutuksenottajan omavastuu vakuutuskirjaan merkityn omavastuun kymmenkertainen määrä, kuitenkin enintään 20 000 euroa tai tätä suurempi vakuutuskirjaan merkityn omavastuun määrä.

Tulityöt ovat töitä, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovauraa.

Näitä tulitöitä ovat muun muassa sähkö- ja kaasuhitsaus-työt, kaasujuotostyöt, kuumailmapuhallintyöt, polttoleik- austyöt, metallien hionta ja katkaisu laikkaleikkaimella sekä katto- ja vedeneristystöihin liittyvät tulityöt.

Omavastuuta ei vähennetä, jos palonkestävä jätekatos tai syvässäiliö on rajoittanut korvattavan palovahingon määrää.

3.3 Salama

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut suora salamanisku tai salaman aiheuttama ylijännite.

3.4 Räjähdyk

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut räjähdys.

Vakuutuksesta ei korvata

- vahinkoa, jonka on aiheuttanut sisäinen jännitys tai tiivisteiden irtoaminen,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut ammattimainen räjäytys- tai louhintatyö. Vakuutuksen piiriin muutoin kuuluva vahinko korvataan kuitenkin siltä osin kuin vakuutuksenottaja osoittaa, ettei vastuulliseksi todettu osapuoli kykene korvausvelvollisuuttaan täyttämään.
- polttomoottorin vahingoittumista, jonka on aiheuttanut moottorissa tapahtunut räjähdys eikä
- suljetun, painetta kestäväksi tarkoitetun astian, laitteen, putken tai säiliön vahingoittumista, jossa kaasu, höyry tai neste on ollut, ellei rikkoutumisen syynä ole ennalta arvaamattomasti syntynyt ylipaine.

3.5 Sammutuslaitteiston laukeaminen

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut sammutuslaitteiston äkillinen ja ennalta arvaamaton laukeaminen.

3.6 Murto

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut varkaus tai vahingonteko, kun vakuutuskirjassa mainittuun rakennukseen tai sen käyttöön liittyviin huonetiloihin tai kiinteästi asennettuun kassakaappiin tai tallelokeroon on

- murtauduttu sen rakenteita tai lukkoja vahingoittaen tai

- tunkeuduttu avaimella, joka on saatu ryöstön tai edellä mainitulla tavalla suoritetun murtautumisen avulla.

3.7 Avainvahinko

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteena olevan rakennuksen lukkojen tarpeelliset korjauskustannukset, jos murrolla tai ryöstöllä on anastettu yleisavaimia tai asuntojen avaimia. Kustannuksista tehdään 5 % vähennys jokaista alkanutta käyttövuotta kohti toisesta käyttövuodesta alkaen. Käyttövuosien laskeminen aloitetaan asennusvuotta seuraavan kalenterivuoden alusta. Vähennys lasketaan kertomalla poistoprosentti käyttövuosien lukumäärällä.

3.8 Vahingonteko

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut tahallinen vahingonteko.

Vakuutuksesta ei korvata

- vahinkoa, jonka on aiheuttanut naarmuuntuminen tai muu tähän verrattava vaurioituminen,
- vahinkoa, jonka huoneiston käyttäjä on aiheuttanut huoneiston kalusteille tai pinnoitteille,
- lasivahinkoa siltä osin kuin korvausta suoritetaan lasiin liittyvästä erillisestä vakuutuksesta eikä
- vahinkoa, joka on aiheutettu ajoneuvolla.

3.9 Vuoto, kosteus ja kondenssivesi

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut nesteen, höyryn tai kaasun vuoto.

Edellytyksenä on, että aine on virrannut äkillisesti, ennalta arvaamattomasti rakennukseen kiinteästi asennetusta:

- rakennusta palvelevasta vesijohdosta, tai jätevesiviemäri-, lämpö-, jäähdytys-, höyry-, kaasui- tai öljyputkistosta, öljysäiliöstä, sisäpuolisesta sadevesiviemäristä,
- pore- tai uima-altaan putkistosta,
- aineen säilytysastiasta tai yllä mainittuihin kiinteästi liitetystä ja rakennusta palvelevasta koneesta/laitteesta.

Lisäksi vakuutuksesta korvataan rakennuksen käyttäjän käyttölaitteesta aiheutunut äkillinen nestevuoto rakennuksen rakenteille. Edellytyksenä on kuitenkin, että

- käyttölaite on liitetty vesijohto- ja viemäriverkkoon laitteen asennusohjeen mukaisella liitännällä ja käyttötarkoitukseen sopivalla paineen kestäväällä letkumateriaalilla,
- vesijohtoverkostoon liitetty käyttölaite on varustettu sulkuventtiilillä ja
- vuodon syynä on käyttölaitteen tai mainittujen liitosten mekaaninen rikkoontuminen.

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut

- kattokouruista, rakennuksen ulkopuolisista sadevesiviemäreistä tai syöksytorvista taikka muualta virrannut sade- tai sulamisvesi,
- kondenssivesi,
- sadevesi- tai muun viemärikaivon tai -putken tulviminen sateen, lumen sulamisen tai tulvan seurauksena,
- kunnallisen tai muun yleisen vesi- tai viemärijohtoon vaurioituminen tai tukkeutuminen,
- padotusventtiilin toimimattomuus,

- ammeen, lavuaarin tai altaan poistoputkien sekä näiden venttiilien, hajulukkojen tai tiivisteiden vuoto,
- kosteus, kuten mätänemistä, sienettymistä tai hajua,
- nesteen virtaaminen kiinteästä verkosta ennen kuin johtoverkko on hyväksytty käyttöön otettavaksi,
- rakenteiden vesieristeiden läpi tai putkiston ja rakenteen liittymäkohdasta kuten lattiakaivon ja korokerenkaan välistä vuotanut neste,
- suunnittelu-, perustus-, asennus- tai rakennustyövirhe eikä tällaisesta virheestä aiheutunutta vahinkoa,
- avoimna olevasta johtoverkkoon kuuluvasta hanasta, sulkuventtiilistä, suihkulaitteesta virranneesta nesteestä tai tulppaamattomasta vesijohdosta, ellei vahinko ole seurausta hanan, sulkuventtiilin tai suihkulaitteen mekaanisesta rikkoontumisesta,
- pikapalopostin rikkoutumisesta aiheutunutta vahinko, ellei kyseessä ole sulkuventtiilin rikkoutuminen
- ehtojen kohdassa 2.1.3 mainittujen kuivanapitojärjestelmien vaurioituminen tai toimimattomuus,
- putken tai laitteen ulkopuolinen syöpyminen tai ruostuminen,
- kuluminen, ruostuminen tai muu vähitellen tapahtuva syy.

Vuotovahinkona ei korvata johtoverkolle, käyttölaitteille tai näiden eristeille aiheutunutta vahinkoa. Näiden vahingot korvataan ehtokohdan 3.13 mukaisesti.

Vahingon määrä vuotovahingoissa

Vuotovahingoissa tehdään vuotaneen johdon, putkiston tai muun laitteen iän perusteella kaikista rakennuksen korjaus- tai jälleenhankintakustannuksista ikävähennys seuraavan taulukon mukaisesti.

Johdon, putkiston tai muun laitteen ikä / v	%
11 – 20	10
21 – 30	20
31 – 40	40
41 – 50	50
51 tai yli	60

Ikävähennys on kuitenkin enintään 20 000 euroa vahinkoa kohti.

Johdon, putkiston tai muun laitteen ikä lasketaan ensimmäistä asennusvuotta seuraavan kalenterivuoden alusta.

Erityisomavastuu

Omavastuuta ei vähennetä, jos vuotovahinko on pienentynyt siitä syystä, että vakuutuspaikassa oleva vuotohälytyslaitteisto on toiminnallaan rajoittanut korvattavan vuotovahingon määrää.

3.10 Vesikatteen vuoto

Vakuutuksesta korvataan rakennuksen vesikatteen äkillisestä ja ennalta arvaamattomasta ulkopuolisesta tapahtumasta johtuneesta rikkoutumisesta aiheutunut vuotovahinko muulle rakennukselle.

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka on aiheuttanut kertyneen jään tai lumen paino tai niiden liike.

3.11 Myrsky

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut myrskytuuli.

Vakuutuksesta ei korvata

- vahinkoa, jonka on aiheuttanut lumi tai vesi, jos vahingon syy ei ole välitön ja suoranainen seuraus myrskytuulen aiheuttamasta rakenteen rikkoutumisesta,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut aallokko tai jään liikkuminen,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut tulva tai vedenpinnan nousu,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut jään tai lumen paino,
- ulkona olevalle irtaimistolle aiheutunutta vahinkoa eikä
- vahinkoa irtaimistolle, ellei se ole aiheutunut muun tästä ehtokohdasta korvattavan vahingon seurauksena.

3.12 Villieläimen tunkeutuminen sisälle

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut villieläimen tunkeutuminen rakennukseen.

Vakuutuksesta ei korvata hyönteisten, jämseläinten tai jyrsijöiden aiheuttamia vahinkoja eikä niiden torjunta- ja hävittämiskustannuksia.

3.13 Rakennusta palvelevan koneen, laitteen tai järjestelmän rikkoutuminen

Vakuutuksesta korvataan vahinko, jonka on aiheuttanut äkillinen, ennalta arvaamaton tapahtuma kohdassa 2.1.1 (ES) mainitulle omaisuudelle.

Vakuutuksesta ei korvata

- esineen kulumista, ruostumista, syöpymistä, pilaantumista, sienettymistä, lahoamista, aineen väsymistä tai vastaavaa vähitellen tapahtuvaa vahingoittumista eikä esineen tai sen osan toimintakyvyn lakkaamista,
- kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet säätö- tai kunnossapitotoimista, ennakkohuollosta, määräaikaishuollosta tai toimintahäiriöiden poistamisesta eikä näiden yhteydessä vaihdettavista osista,
- vahinkoa, josta toimittaja, valmistaja, myyjä tai joku muu on vastuussa sopimuksen, takuun, huoltosopimuksen tai vastaavan sitoumuksen perusteella. Vakuutuksen piiriin muutoin kuuluva vahinko korvataan kuitenkin siltä osin kuin vakuutuksenottaja osoittaa, ettei vastuullinen osapuoli kykene korvausvelvollisuuttaan täyttämään,
- vahinkoa, joka on aiheutunut tietokoneelle, tiedonsiirto-, tietoliikenne-, prosessiohjaus-, tai valvontalaitteelle tai niiden tietovälineille ja niihin sisältyville tiedoille (tiedostot) sekä ohjelmille,
- yksittäisen piirikortin, tiedon tallennusvälineen tai vastaavan komponentin toimintakyvyn lakkaamista tai toimimattomuutta, jollei sen syynä ole vakuutetun osoittama komponentin ulkopuolinen, äkillinen ja ennalta arvaamaton tapahtuma,

- kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet esineen tai sellaisen osan korjaamisesta, joka on tehty virheellisesti tai virheellisestä materiaalista,
- vahinkoa, jonka luonnonvoimat ovat aiheuttaneet ulkona tai avoimessa rakennuksessa olevalle irtaimelle omaisuudelle, ellei kyse ole laitteista, joita on tarkoitus käyttää tällaisessa tilassa,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut pohjaveden korkeuden muuttuminen,
- vahinkoa, jonka on aiheuttanut ammattimainen räjäytys- tai louhintatyö. Vakuutuksen piiriin muutoin kuuluva vahinko korvataan kuitenkin siltä osin kuin vakuutuksenottaja osoittaa, ettei vastuulliseksi todettu osapuoli kykene korvausvelvollisuuttaan täyttämään,
- arvon alentumista eikä vahinkoa, joka ei vaikuta omaisuuden käyttökelpoisuuteen.

Vahingon määrä rakennusta palvelevan koneen, laitteen ja järjestelmän rikkoutumisvahingoissa

Kohdassa 2.1.1 (ES) mainitulle omaisuudelle aiheutuneissa korvattavissa vahingoissa kaikista korjaus- tai jälleenhankintakustannuksista, mukaan lukien kohdassa 5.2 mainitut esinevahinkoon kuuluvat kustannukset, tehdään 5 % vähennys jokaiselta alkaneelta käyttövuodelta viidennestä käyttövuodesta alkaen. Käyttövuosien laskeminen aloitetaan käyttöönottovuotta seuraavan kalenterivuoden alusta. Vähennys lasketaan kertomalla poistoprosentti käyttövuosien lukumäärällä. Vähennystä ei kuitenkaan sovelleta kohdissa 3.2 – 3.12 ja 3.14 (ES) määritellyissä vahingoissa.

3.14 Muut korvattavat vahingot ja kustannukset

Vuokratulon keskeytys

Vakuutuksen kohteena on tästä sopimuksesta korvattavan esinevahingon seurauksena vakuutetun rakennuksen vaurioitumisen johdosta vakuutuksenottajalle aiheutunut vuokratulon menetyksen aiheuttama taloudellinen vahinko. Korvauksen määrää laskettaessa vuokratulosta vähennetään säästyneet kiinteistön hoitokustannukset.

Täysarvokohteet

Vakuutuksesta korvataan saamatta jäänyttä vuokratuloa enintään 2 euroa/m³ kuukaudessa vahingoittuneen rakennuksen tilavuudesta laskettuna. Korvausta maksetaan enintään yhden vuoden ajalta esinevahingon sattumispäivästä.

Vakuutusmäärälliset kohteet

Vahingon määräksi lasketaan enintään 0,75 % kuukaudessa rakennuksen arvosta ja enintään yhden vuoden ajalta esinevahingon sattumispäivästä. Rakennuksen arvo on jälleenhankinta-arvo, päivänarvo tai ensiriski sen mukaan millä perusteella rakennus kuuluu vakuutuksen piiriin.

Viranomaismääräyksen lisäkustannukset

Vakuutuksesta korvataan rakennusvahingoissa korjaamista tai rakentamista koskevista viranomaisien pakottavista määräyksistä aiheutuvat kohtuulliset lisäkustannukset, kuitenkin enintään 20 % suoranaisen esinevahingon ja siihen edellä olevan mukaisesti kuuluvien kustannusten yhteismäärästä.

Jos vakuutus perustuu sovittuun, ensiriskin mukaiseen vakuutusmäärään, kokonaiskorvauksen ylimpänä rajana on vakuutusmäärä.

Uhkaavan vahingon torjunta

Suoranaisen esinevahingon lisäksi vakuutuksesta korvataan Yleisten sopimusehtojen kohdan Vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuus eli pelastamisvelvollisuus mukaisesti kohtuulliset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet sattuneen tai välittömästi uhkaavan, vakuutuksesta korvattavan vahingon rajoittamisesta tai torjumisesta.

Maaperälle aiheutuneet vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteelle sattuneen korvattavan esinevahingon seurauksena vakuutuksenottajan omistaman tai hallitseman kiinteistön maaperän pilaantumisen aiheuttaneet tutkimuskustannukset, puhdistus- tai vaihtokustannukset ja jätteen kuljetus- ja käsittelykustannukset. Edellytyksenä on, että kustannukset ovat syntyneet viranomaisen pakottavasta määräyksestä suoritetuista toimenpiteistä ja, että viranomaisen määräys on annettu viimeistään vuoden kuluessa vahingon havaitsemispäivämäärästä tai vahinkotapahtumasta. Kustannuksia korvataan vahinkoa kohden enintään 200 000 euroa.

Lisävahingot

Vakuutuksesta korvataan lisäksi

- vahinko, joka on aiheutunut korvattavan vahingon olosuhteista, kun tämän vakuutuksen kohteena olevaa omaisuutta on anastettu, kadonnut tai vahingoittunut muuten korvattavan, kohdissa 3.2 – 3.5, 3.9, 3.11 ja 3.12 mainitun vahingon seurauksena sekä
- vahinko, jonka on aiheuttanut kylmyys tai kuumuus, sade tai muu sen kaltainen syy, jos vahinko on ollut kohdissa 3.2 – 3.12 mainitun korvattavan vahingon välitön seuraus.

ES 4 Suojeluohjeet

Suojeluohjeiden noudattaminen

Suojeluohjeet ovat osa vakuutus sopimusta. Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee noudattaa vakuutus kirjassa, vakuutusehdoissa tai muutoin kirjallisesti annettuja suojeluohjeita. Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu laiminlyö suojeluohjeiden noudattamisen tahallaan tai huolimattomuudella, jota ei voida pitää vähäisenä ja suojeluohjeen noudattamatta jättämisellä on ollut vaikutusta vahingon syntyyn tai sen määrään, voidaan tulevaa korvausta alentaa tai se voidaan evätä yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee noudattaa vakuutettua omaisuutta ja toimintaa koskevia säädöksiä ja viranomais määräyksiä. Rakennukset, koneet, laitteet ja järjestelmät tulee pitää rakennuslain, rakentamismääräysten ja työsuojelumääräysten mukaisessa kunnossa. Rakennusten, koneiden, laitteiden ja järjestelmien käyttöohjeita ja huolto-ohjelmia tulee noudattaa sekä havaitut viat ja puutteet tulee korjata välittömästi.

Vakuutus sopimukseen liittyvät erilliset suojeluohjeet on mainittu vakuutus kirjassa.

ES 5 Arvioimis- ja korvaussäännöt

Tämä vakuutus on vakuutus kirjaan merkityn mukaisesti joko täysarvovakuutus, jolloin vakuutuksen kohde on vakuutettu ilman sovittua vakuutus määrää ja vakuutusmaksu perustuu rakennuksen ilmoitettuun tilavuuteen, tai sovittuun vakuutus määrään perustuva vakuutus.

5.1 Vakuutusmäärä

Omaisuus on vakuutettu sovittuun, kullekin vakuutuksen kohteelle vakuutus kirjaan merkitystä vakuutus määrästä, joka on vakuutus kirjaan merkityllä indeksillä tarkistettuna (ks. kohta Indeksiehdot) vahingon sattuessa suoritettavan korvauksen yläraja.

Vakuutus määrä on vakuutus maksun laskentaperuste ja ylin korvaus määrä, mutta se ei ole vahingon määrän tai sen arvioimisen peruste.

Vakuutus määrän peruste on merkitty vakuutus kirjaan. Se on jokin seuraavista:

5.1.1 Täysarvo

Täysarvovakuutuksessa vakuutuksen kohde on vakuutettu ilman sovittua enimmäiskorvausta ja vakuutusmaksu perustuu ilmoitettuun rakennuksen tilavuuteen. Kohteen todellinen tilavuus lasketaan Rakennustietosäätiön RT-kortissa annetun määritelmän mukaan.

5.1.2 Jälleenhankinta-arvo

Jälleenhankinta-arvo on rahamäärä, joka tarvitaan uuden samanlaisen tai lähinnä vastaavan omaisuuden hankkimiseen samalle paikalle sisältäen myös vanhan omaisuuden purku- ja hävityskulut. Jälleenhankinta-arvo määritetään tavanomaisten ja nykyaikaisten rakennustyömenetelmien ja -materiaalien aiheuttamien kustannusten mukaisesti.

Ellei toisin ole vakuutus yhtiön kanssa sovittu, vakuutus määrä perustuu omaisuuden jälleenhankinta-arvoon.

5.1.3 Päivänarvo

Päivänarvo on rahamäärä, joka saadaan, kun jälleenhankinta-arvosta vähennetään, mitä omaisuus on arvossa menettänyt iän, käytön, tekniikan vanhentumisen, käyttökelpoisuuden alenemisen tai muun sellaisen syyn johdosta. Päivänarvoa määriteltäessä rakennusten osalta huomioon otetaan myös omaisuuden käypä arvo. Käyvällä arvolla tarkoitetaan rahamäärää, joka olisi saatu, jos omaisuus olisi myyty normaalisti ennen vahinkoa.

Päivänarvo ei voi ylittää omaisuuden jälleenhankinta-arvoa.

5.1.4 Ensiriski

Ensiriski on vakuutus kirjaan merkitty vakuutuksen kohteelle sovittu vakuutus määrä. Ensiriskivakuutuksessa ei sovelleta alivakuutussäännöksiä (ks. kohta 5.5.1 Alivakuutus). Muilta osin sovelletaan arvioimis- ja korvaussäännösten määräyksiä.

5.2 Korvauksen laajuus

Vakuutuksesta korvataan vakuutetulle omaisuudelle aiheutunut suoranainen esinevahinko. Korvaus on enintään omaisuuden, kunkin esineen tai omaisuuserän sovittu vakuutus määrä vahinkohetken mukaisesti indeksillä tarkistettuna (ks. kohta Indeksiehdot).

Lisäksi vakuutuksesta korvataan suoranaisen esinevahingon korjaamiseksi tai jälleenhankinnan suorittamiseksi välttämättömät vakuutuksen kohteena olevan rakennuksen rakenteiden avaamis- ja sulkemiskustannukset ja maan kaivu- ja täyttökustannukset.

5.3 Omaisuuden arvon ja esinevahingon määrän laskeminen

5.3.1 Jälleenhankinta-arvon mukainen vahingon määrä

Jälleenhankinta-arvon mukainen vahingon määrä saadaan, kun omaisuudella välittömästi ennen vahinkoa olleesta jälleenhankinta-arvosta vähennetään jäljelle jääneen omaisuuden jälleenhankinta-arvoperusteinen jäännösarvo sekä tämän jälkeen vakuutusehdoissa tai vakuutus kirjassa mainitut ikään tai käyttövuosiin perustuvat vähennykset. (Jälleenhankinta-arvon käsite on määritetty edellä kohdassa 5.1.2)

Jos vahingoittunut omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset vähennettynä vakuutusehdoissa tai vakuutus kirjassa mainituilla ikään tai käyttövuosiin perustuvilla vähennyksillä, kuitenkin enintään jälleenhankinta-arvon ja jäännösarvon erotus.

Jos kuitenkin omaisuuden arvo on vahinkohetken mennessä laskenut niin, että päivänarvo on ollut alle 50 % jälleenhankinta-arvosta välittömästi ennen vahinkoa, vahingon määrä lasketaan päivänarvon vahingon määrän laskentaperusteiden mukaan (ks. kohta 5.3.2). Kukin vahingoittunut esine ja rakenne arvioidaan erikseen..

5.3.2 Päivänarvon mukainen vahingon määrä

Päivänarvon mukainen vahingon määrä saadaan, kun omaisuudella välittömästi ennen vahinkoa olleesta päivänarvosta vähennetään jäljelle jääneen omaisuuden päivänarvoperusteinen jäännösarvo sekä tämän jälkeen vakuutusehdoissa tai vakuutus kirjassa mainitut ikään tai käyttövuosiin perustuvat vähennykset. (Päivänarvon käsite on määritetty edellä kohdassa 5.1.3)

Jos omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset vähennettynä vakuutusehdoissa tai vakuutus kirjassa mainituilla ikään tai käyttövuosiin perustuvilla vähennyksillä, kuitenkin enintään päivänarvo vähennettynä päivänarvoperusteisella jäännösarvolla.

Jos omaisuutta ei jälleenhankittu tai korjata, päivänarvon mukainen vahingon määrä ei voi ylittää omaisuuden käypää arvoa.

5.3.3 Ensiriskin mukainen vahingon määrä

Ensiriskin mukainen vahingon määrä lasketaan jälleenhankinta-arvon tai päivänarvon vahingon määrien määrittämisperusteita noudattaen. (Ensiriskin käsite on määritetty edellä kohdassa 5.1.4)

Ensiriskivakuutuksen korvausta määritettäessä ei sovelleta alivakuutussääntöä.

5.4 Arvonlisävero

Vahingon määrää laskettaessa otetaan huomioon arvonlisäveroa koskevat säännökset. Veron osuutta ei korvata silloin, kun se voidaan vähentää korvauksen saajan verotuksessa.

Arvonlisäveroa ei korvata myöskään silloin, kun vakuutetulla on palautusoikeus arvonlisäveroon.

5.5 Korvauksen määrä

Korvauksen määrä saadaan, kun vahingon määrästä vähennetään omavastuu.

5.5.1 Alivakuutus

Täysarvovakuutus

Jos rakennuksen vakuutus kirjassa mainittu tilavuus on todellista tilavuutta pienempi, vakuutuksesta korvataan vain niin suuri osa vahingon määrästä kuin vakuutus kirjassa mainitun tilavuuden ja todellisen tilavuuden välinen suhde osoittaa. Todellinen tilavuus lasketaan RT-kortissa annetun määritelmän mukaan.

Vakuutus määrään perustuva vakuutus

Jos vakuutus määrä on omaisuuden arvoa pienempi, on kyseessä alivakuutus.

Vakuutuksesta korvataan alivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle aiheutuneesta vahingon määrästä ainoastaan niin suuri osa kuin vakuutus määrään ja omaisuuden arvon välinen suhde osoittaa.

Alivakuutusta arvioitaessa vakuutus määrää verrataan jälleenhankinta-arvokorvausta laskettaessa omaisuuden jälleenhankinta-arvoon ja päivänarvokorvausta laskettaessa omaisuuden päivänarvoon.

Ensiriskivakuutuksessa ei sovelleta alivakuutussäännöstä.

5.5.2 Ylivakuutus

Vakuutuksesta ei korvata ylivakuutetulle omaisuudelle sattuneen vahingon johdosta enempää kuin vahingon peittämiseksi tarvitaan.

Täysarvovakuutus

Jos rakennuksen vakuutus kirjassa merkitty tilavuus on todellista tilavuutta suurempi, on kyseessä ylivakuutus.

Vakuutus määrään perustuva vakuutus

Jos vakuutus määrä on omaisuuden arvoa suurempi, on kyseessä ylivakuutus.

5.6 Korvauksen suorittaminen

Ensin suoritetaan päivänarvon mukainen korvaus. Jälleenhankinta-arvon ja päivänarvon mukaisten korvausten erotus suoritetaan, kun vahingoittunut omaisuus kahden vuoden kuluessa vahingosta on korjattu tai omaisuuden tilalle on hankittu samanlaatuista ja samaan käyttöön tarkoitettua omaisuutta samalle paikalle.

Oikeus jälleenhankinta-arvon ja päivänarvon mukaisten korvausten erotukseen on vain vakuutuksenottajalla tai kolmannen henkilön hyväksi tehdyssä vakuutuksessa tällä henkilöllä. Oikeutta ei voi siirtää.

Jos rakentaminen viivästyy viranomaisen toimen johdosta, kahden vuoden aikaan lisätään viivästysaika.

5.7 Rakennuksen jäännösarvo

5.7.1 Jäännösarvon alentumisen korvaaminen

Jos rakennus- tai tielainsäädännön perusteella voimassa oleva rakennuskielto tai rakentamisrajoitus estää vahingossa säilyneiden rakennusosien käyttämisen rakennuksen kunnostamisessa, korvataan myös jäännösarvon alentuminen.

5.7.2 Poikkeuslupa

Vakuutuksenottajan tulee esittää selvitys siitä, että rakennuskielto tai rakentamisrajoitus on voimassa.

Jos vakuutusyhtiö pyytää, vakuutuksenottajan tulee hakea poikkeuslupaa saattaakseen rakennuksen entiseen kuntoonsa, sekä, jollei lupaa myönnetä, hakea muutosta päätökseen. Vakuutuksenottajan tulee vakuutusyhtiön pyynnöstä valtuuttaa vakuutusyhtiö edustamaan häntä poikkeusluvun hakemisessa.

5.8 Muita korvaukseen liittyviä säännöksiä

5.8.1 Rahakorvauksen vaihtoehdot

Vakuutusyhtiöllä on oikeus rakennuttaa, hankkia tai korjauttaa hävinnyt tai vahingoittunut omaisuus sen sijaan, että maksaisi korvauksen rahana.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus määrätä rakentaja tai korjaaja, joka uudelleen rakentaa tai korjaa omaisuuden, tai määrätä hankintapaikka, josta vastaavanlainen omaisuus hankitaan.

5.8.2 Vahingon selvittelykulut

Vakuutusyhtiö on velvollinen korvaamaan vain toimeksiannostaan suoritettuja vahinkokartoituksia tai muita vahingon ratkaisemiseksi tai vahingon määrän arvioimiseksi tehtyjä tarpeellisia selvityksiä. Vakuutusyhtiö ei ole velvollinen korvaamaan muita kartoituksia tai selvityksiä, ellei niistä ole etukäteen sovittu vakuutusyhtiön kanssa.

5.8.3 Kiinnitettävissä oleva omaisuus

Sellisestä omaisuudesta, johon voidaan vahvistaa kiinnitys, suoritetaan korvaus vakuutuksenottajalle vasta, kun hän on selvittänyt, että omaisuutta ei ole kiinnitetty velan vakuudeksi tai että kiinnityksenhaltijat ovat suostuneet korvauksen suorittamiseen vakuutuksenottajalle.

Kiinteistön osalta selvitystä ei vaadita, mikäli vakuutuksenottaja osoittaa, että

- vahinko on korjattu,
- korvauksen käyttämisestä vahingoittuneen omaisuuden korjaamiseen on annettu vakuus,
- korvauksen määrä on kiinteistön arvoon verrattuna vähäinen tai
- kun muutoin on ilmeistä, ettei korvauksen nostaminen heikennä velkojan mahdollisuutta saada suoritusta saamiselleen.

5.8.4 Vakuutusyhtiön oikeus lunastaa vahingoittunut omaisuus

Vakuutuksen kohteena oleva omaisuus jää vahingoittuneenakin omistajalleen. Vakuutusyhtiöllä on kuitenkin oikeus lunastaa jäljelle jäänyt omaisuus tai osa siitä. Lunastus korvataan samalla perusteella (joko jälleenhankinta-arvon tai päivänarvon perusteella) kuin kyseisen esineen tai omaisuserän vahinkokin.

5.8.5 Vakuutuksenottajan velvollisuus palauttaa takaisin saatu omaisuus

Jos vakuutuksenottaja saa menetettyä omaisuutta takaisin korvauksen maksamisen jälkeen, hänen tulee viipymättä luovuttaa se vakuutusyhtiölle tai palauttaa korvaus sen osalta.

ES 6 Indeksiehdot

Vakuutus on sidottu vakuutuskirjassa mainittuun indeksiin.

6.1 Vakuutusmaksun tai vakuutusmäärän indeksitarkistus vakuutuskausittain

Täysarvovakuutus

Vakuutusmaksu on sidottu vakuutuskirjassa mainittuun indeksiin. Vakuutusmaksu tarkistetaan jokaisen vakuutuskauden alkamispäivänä. Vakuutusmaksua muutetaan tuoloin yhtä monta prosenttia kuin tarkistusindeksi poikkeaa perusindeksistä.

Perusindeksi on vakuutuksen alkamisvuotta edeltäneen vuoden elokuun rakennuskustannusindeksi.

Tarkistusindeksi on vakuutuskirjaan merkityn vakuutuskauden alkamiskuukautta edeltäneen kalenterivuoden elokuun rakennuskustannusindeksi.

Vakuutusmäärään perustuva vakuutus

Vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä tarkistetaan jokaisen vakuutuskauden alkamispäivänä. Vakuutusmäärää muutetaan tuolloin yhtä monta prosenttia kuin tarkistusindeksi poikkeaa perusindeksistä. Samalla vakuutusmäärään lisätään vakuutuskauden aikana tehtyjen ja ilmoitettujen investointien määrä.

Perusindeksi on ensimmäisen vakuutuskauden alkamiskuukautta viisi kuukautta aikaisemman kalenterikuukauden indeksi.

Tarkistusindeksi on vakuutuskirjaan merkittyä vakuutuskauden alkamiskuukautta viisi kuukautta aikaisemman kalenterikuukauden indeksi.

Vakuutusmaksut muuttuvat tarkistettua vakuutusmäärää vastaaviksi.

6.2 Vakuutusmäärä vahinkohetkellä (Ei koske täysarvovakuutusta)

Vakuutusmäärä on vahingon sattuessa yhtä monta prosenttia vakuutuskirjaan merkitystä alkuperäisestä vakuutusmäärästä kuin viisi kuukautta aikaisemman kalenterikuukauden indeksi on perusindeksistä.

Vahinkohetken vakuutusmäärässä otetaan lisäksi huomioon vakuutuskauden aikana ennen vahinkoa kyseessä olevaan vakuutuspaikkaan tehdyt rakennus- ja koneinvestoinnit, kuitenkin seuraavin rajoituksin

- investoinnit perustuvat samaan toimintaan, johon vakuutuksen kohteena olevaa omaisuutta on käytetty,
- indeksin noususta ja investoinneista johtuva kunkin vakuutuskirjan kohdan vakuutusmäärän nousu voi yhteensä olla enintään 15 % vakuutuskirjaan merkitystä vakuutusmäärästä, kuitenkin enintään vakuutuskirjassa mainittu määrä.

ES 7 Monivakuutus

Jos omaisuus on vakuutettu usealla vakuutuksella saman vahingon varalta, on kyseessä monivakuutus. Mikäli omaisuus on vakuutukset yhteenlaskettuina ylivakuutettu, ei tästä vakuutuksesta suoritettava korvaus voi olla eri vakuutuksista saadut korvaukset huomioiden suurempi kuin vahingon määrä.

VA VASTUUVAKUUTUS

VA 1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä Yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti

- korvaamaan kohdassa VA 2.1 mainitut vahingot ja ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset,
- huolehtimaan vahingonkorvauksen perusteiden ja määrän selvityksestä,
- neuvottelemaan korvauksen vaatijan kanssa ja
- hoitamaan tai korvaamaan oikeudenkäynnin, jos korvauskysymys joutuu oikeuskäsittelyyn.

VA 2 Korvattavat vahingot ja niihin liittyvät rajoitukset

2.1 Korvattavat vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutuskirjaan merkityn kiinteistön omistajana toiselle aiheutettu henkilö- ja esinevahinko,

- joka todetaan vakuutuskauden aikana ja
- josta vakuutuksenottaja on voimassa olevan oikeuden mukaan korvausvastuussa.

Vakuutuksesta korvataan myös tietosuojalain tai EU:n tietosuojasetuksen mukainen toiselle aiheutunut puhdas taloudellinen vahinko, jonka on aiheuttanut vakuutuskauden toiminnassa vakuutuksen voimassaoloaikana todettu henkilötiedon lainvastainen käsittely, ja josta vakuutettu on korvausvastuussa rekisterinpitäjän ominaisuudessa.

2.2 Rajoitukset

2.2.1 Itselle aiheutunut vahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu vakuutuksenottajalle tai vakuutetulle itselleen.

2.2.2 Käytettävänä oleva omaisuus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa omaisuudelle, joka vahinkoa aiheuttaneen teon tai laiminlyönnin tapahtuessa oli vakuutetun hallussa, lainassa tai muutoin vakuutetun hyödykseen käytettävänä.

Lisäturva tilapäisesti lainatulle työkoneelle tai laitteelle

Lisäturvasta korvataan vakuutettua toimintaa varten hetkellisesti ja vastikkeetta lainatulle työkoneelle tai laitteelle aiheutettu vahinko

Lisäturva ei kuitenkaan kata vahinkoa,

- joka on aiheutunut vakuutetun vuokralle ottamalle tai muulla tavoin vakuutetun käytössä olevalle käyttöomaisuuteen rinnastettavalle omaisuudelle,
- joka syntyy vakuutusturvan tarkoittamalle omaisuudelle sellaisista tekijöistä, teosta tai olosuhteista, joiden perusteella vahingoittuminen on ollut ennalta arvattavissa tai
- joka johtuu omaisuuden katoamisesta tai unohtamisesta.

Vakuutusmäärä tämän lisäturvan perusteella korvattavissa vahingoissa on 20 000 euroa vahinkoa kohden ja 40 000 euroa vakuutuskauden aikana yhteensä. Tämä vakuutusmäärä sisältyy Toiminnan vastuuvakuutuksen vakuutusmäärään.

2.2.3 Käsiteltävänä tai huolehdittavana oleva omaisuus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa omaisuudelle, joka vahinkoa aiheuttaneen teon tai laiminlyönnin aikana oli vakuutetun tai jonkun muun tämän lukuun

- valmistettavana, asennettavana, korjattavana, käsiteltävänä, taikka muulla tavoin työn kohteena,
- säilytettävänä,
- suojaus- ja vahingontorjuntavelvoitteen alaisena, kun otetaan huomioon vakuutetun toiminnan tai vahinkoa aiheuttaneen työsuorituksen luonne ja sen välitön vaikutuspiiri tai
- muulla tavoin huolehdittavana.

2.2.4 Sopimusvastuu

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa siltä osin kuin korvausvastuu perustuu vakuutuksenottajan tekemään sopimukseen, takuuseen tai muuhun sitoumukseen ellei tällaista korvausvastuuta olisi ilman mainittua sitoumusta.

2.2.5 Ympäristövahingot, erilaiset päästöt tai häiriöt

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- veden, ilman tai maaperän pilaantumisesta,
- savusta, noesta, pölystä, höyrystä, kaasusta,
- melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai hajusta taikka
- muusta vastaavasta häiriöstä.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin äkillinen vahinko, jonka syynä on satunnainen tai yksittäinen virhe tai laiminlyönti taikka rakennukseen, laitokseen tai laitteeseen vakuutuksenottajan korvausvastuun perustavasta syystä äkillisesti tai odottamatta syntynyt vika tai puute. Lisäksi edellytetään, että myös vahingon syntyminen edellä mainitut edellytykset täyttävän syyn seurauksena on tapahtunut äkillisesti, odottamattomasti ja nopeasti eikä perustu hitaaseen, vähitellen tapahtuvaan vaikutukseen tai jatkettuun tekoon tai laiminlyöntiin taikka muutoin toistuviin tapahtumiin.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että vakuutuksenottaja on tiennyt pilaantumisesta, päästöstä tai muusta häiriöstä viimeistään neljäntoista vuorokauden kuluttua sen alkamisesta ja tehnyt kirjallisen korvausvaatimuksen vakuutuksenantajalle kuudenkymmenen vuorokauden kuluessa pilaantumisen, päästön tai muun häiriön alkamisesta.

Ympäristövahinkojen torjuntatoimenpiteistä ja niistä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta ks. kohta 3.4 Torjuntakulut.

2.2.6 Viranomaiskustannukset ympäristövahingoissa

Vakuutuksesta ei korvata ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain mukaisia viranomaisten suorittamien torjunta- ja ennalleen palauttamistoimenpiteiden kustannuksia.

2.2.7 Kosteus ja tulviminen

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- kosteudesta tai
- sadeveden tai sulamisveden, jäteveden, meren tai vesistöjen aiheuttamasta tulvimisesta.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin äkillinen vahinko, jonka syynä on satunnainen tai yksittäinen virhe tai laiminlyönti taikka rakennukseen, laitokseen tai laitteeseen vakuutusnottajan korvausvastuun perustavasta syystä äkillisesti tai odottamatta syntynyt vika tai puute. Lisäksi edellytetään, että myös vahingon syntyminen edellä mainitut edellytykset täyttävän syyn seurauksena on tapahtunut äkillisesti, odottamattomasti ja nopeasti eikä perustu hitaaseen, vähitellen tapahtuvaan vaikutukseen tai jatkettuun tekoon tai laiminlyöntiin taikka muutoin toistuviin tapahtumiin.

Vakuutuksesta ei kuitenkaan korvata tulvimisesta aiheutunutta vahinkoa, jonka syynä on vesi- tai viemäriputken suunnittelu-, mitoitus-, tai rakennusvirhe.

2.2.8 Pohjavesi

Vakuutuksesta ei korvata pohjaveden korkeuden muuttumisesta aiheutunutta vahinkoa.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin vahinko, jonka syynä on satunnaisen virheen aiheuttama tilapäinen tapahtuma tai olosuhde taikka se, että rakennukseen tai laitteeseen on syntynyt vika tai puute äkillisesti ja arvaamattomasti.

2.2.9 Vesi- ja ilma-aluksen käytöstä aiheutunut vahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- rekisteröitävän aluksen tai rekisteröitävän veneen käytöstä, ellei käyttö liity vakuutuksenottajan itselleen suorittamaan työhön tai
- ilma-aluksen käyttämisestä ilmailuun, kun vakuutusnottaja on korvausvelvollinen ilma-aluksen haltijana, omistajana, käyttäjänä, ilma-aluksessa tehtävää suoritavana tai näiden työnantajana.

2.2.10 Louhinta- ja räjäytystyö

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka johtuu vieraalla työvoimalla tai toiselle suoritettusta louhinta- tai räjäytystyöstä taikka siitä aiheutuvasta maanpainumasta tai maansiirtymästä.

2.2.11 Lääke- tai potilasvahinko, työtapaturma, työperäinen altistuminen tai ammattitauti

Vakuutuksesta ei korvata

- potilasvakuutuslain tarkoittamaa potilasvahinkoa,
- vahinkoa, joka liittyy Suomen ulkopuolella annettuun terveyden- tai sairaanhoitoon,
- lääkkeen aiheuttamaa henkilövahinkoa,
- vahinkoa siltä osin kuin se korvataan vakuutetun työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen perusteella tai
- ammattitaidusta tai muusta työperäisestä altistumisesta aiheutunutta vahinkoa tai sairautta.

2.2.12 Liikennevahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu liikennevakuutuslain tai vastaavan ulkomaisen lain mukaisesta moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin Suomessa sattunut liikennevakuutuslain 40 § 2 momentissa mainittu liikennevakuutuksesta korvaamatta jäävä liikennevahinko, joka on aiheutunut ajoneuvon omistajan tai haltijan muulle kuin ajoneuvossa olevalle omaisuudelle.

Vakuutuksesta korvataan myös liikennevakuutuslain 42 §:ssä mainittu liikennevakuutuksesta korvaamatta jäävä liikennevahinko, kun se on aiheutunut kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen aikana

- ajoneuvon ollessa liikkumattomana ajoneuvon omistajalle, kuljettajalle tai muulle henkilölle, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä.
- työsuorituksen kohteena olevalle omaisuudelle taikka tähän toimintaan osalliselle toiselle ajoneuville.

Vakuutuksesta ei kuitenkaan korvata

- vakuutetun nostotoiminnan kohteena olleelle, hinattavana tai kuljetettavana olleelle omaisuudelle aiheutunutta vahinkoa.
- vakuutetun omalle tai ehtokohdassa 2.2.2 mainitulle omaisuudelle aiheutettua vahinkoa.
- henkilövahinkoa siltä osin kuin se korvataan työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen perusteella (ks. kohta 2.2.11).

Jos valtiossa, jossa vahinko tapahtuu, ei ole Suomen liikennevakuutusta vastaavaa lakia, ei vakuutuksesta korvata vahinkoa, joka aiheutuu moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä.

2.2.13 Kemialliset ja muut aineet tai tuotteet

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka johtuu suoraan tai epäsuorasti:

- asbestista
- lyijystä tai lyijymaalista
- polyklooratuista bifenylyyhdisteistä (PCB)
- klooratuista hiilivedyistä
- ureaformaldehydistä
- dietyylitilbestrolista (DES)
- elektromagneettisista kentistä (EMF)
- hitsatessa syntyvistä kaasuista
- piidioksidista tai kvartsipölystä
- geenimuunnelluista organismeista (GMO)
- tuotteen nanoteknisistä ominaisuuksista
- rakennuksissa tai muissa rakenteissa olevista sienihome- tai bakteerikasvustoista
- kreosootista

2.2.14 Kunnian tai yksityiselämän loukkaaminen

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu kunnian tai yksityiselämän loukkaamisesta.

2.2.15 Sakko

Vakuutuksesta ei korvata sakkoa tai muuta sen kaltaista seuraamusta.

2.2.16 Tiedossa ollut vahingonuhka

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jos virhe, virheellisyys tai muu korvausvastuun peruste oli tai olisi pitänyt olla vakuutusnottajan tiedossa vakuutuksen tullessa voimaan.

2.2.17 Muu vastuuvakuutus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka korvataan vakuutusnottajan muusta vastuuvakuutuksesta.

2.2.18 Avaimen katoaminen

Vakuutuksesta korvataan toisen käytössä olevien tilojen avaimen katoamisen seurauksena syntyneitä lukkojen sarjoitus- tai uusimiskustannuksia vain seuraavien edellytysten vallitessa yhtäaikaisesti,

- vakuutuksenottajan palveluksessa oleva työntekijä tai hallintoelimiin kuuluva henkilö on virheellä tai laiminlyönnillä aiheuttanut avaimen katoamisen,
- on ilmeistä, että avain on sellaisen hallussa, jolla siihen ei ole oikeutta ja tämän seurauksena välitön anastuksen vaara uhkaa tiloissa säilytettävää omaisuutta ja
- vakuutuksenottaja olisi vahingonkorvausvastuussa anastusvahingosta.

Ks. myös kohta 3.9 Erityisomavastuut

2.2.19 Tupakka

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu tupakasta, tupakkatuotteista tai tupakansavusta.

2.2.20 EU:n ympäristövastuudirektiivin mukaisten vahinkojen korjaamis- tai ennallistamiskustannukset

Vakuutuksesta ei korvata kustannuksia, jotka perustuvat EU:n ympäristövastuudirektiiviin (2004/35/EY) tai vastaavaan lainsäädäntöön luontovahinkojen korjaamisesta tai ennallistamisesta eikä muita näihin vahinkoihin liittyviä kustannuksia tai korvauksia.

Lisäturva ympäristövahingon korjaamiskustannuksille

Lisäturvasta korvataan kuitenkin EU:n ympäristövastuudirektiivin mukaiset korjaamiskustannukset, jotka johtuvat ehtokohdan 2.2.5 mukaan korvattavasta ympäristövahingosta. Lisäturva on voimassa EU:n alueella. Suomen ulkopuolella tapahtuvista vahingoista korvataan enintään EU:n ympäristövastuudirektiivin vähimmäisvaatimusten mukaiset kustannukset. Lisäturvasta korvataan kustannukset toimivaltaisen viranomaisen edellyttämistä vahingon rajoittamis- tai ehkäisemistoimenpiteistä sekä ensisijaisista, täydentävistä ja korvaavista korjaamistoimenpiteistä, siten kuin ne on määritelty EU:n ympäristövastuudirektiivissä. Kustannukset korjaamistoimenpiteistä korvataan vain, mikäli vakuutusyhtiö on ne etukäteen hyväksynyt. Muilta osin noudatetaan VA vakuutusehtoja ja vakuutuskirjassa todettua.

Vakuutusmäärä tämän lisäturvan perusteella korvattavissa vahingoissa on 500.000 euroa vahinkoa kohden ja vakuutuskauden aikana yhteensä. Tämä vakuutusmäärä sisältyy Toiminnan vastuuvakuutuksen vakuutusmäärään.

VA 3 Korvaussäännöt

3.1 Vakuutusyhtiön velvollisuudet

Vakuutusyhtiö selvittää, onko vakuutuksenottajalla vahingonkorvausvelvollisuutta ilmoitetusta, vakuutuksen korvauspiiriin kuuluvasta vahingosta, jonka määrä ylittää vakuutuksen omavastuun ja neuvottelee korvauksen vaatijan kanssa.

Jos vakuutuksenottaja korvaa vahingon, sopii siitä tai hyväksyy vaatimuksen, ei tämä sido vakuutusyhtiötä, ellei korvauksen määrä ja peruste ole ilmeisesti oikea.

Jos vakuutusyhtiö on päässyt vahingonkäräjien kanssa sopimukseen vahinkojen korvaamisesta eikä vakuutuksenottaja tähän suostu, vakuutusyhtiö ei ole tämän jälkeen velvollinen korvaamaan sen jälkeen aiheutuneita kustannuksia eikä suorittamaan enempää kuin se edellä mainitun sopimuksen perusteella olisi korvannut. Vakuutusyhtiö ei myöskään ole velvollinen selvittämään asiaa enempää.

3.2 Vakuutuksenottajan velvollisuudet

Vakuutuksenottaja on velvollinen

- omalla kustannuksellaan osallistumaan vahingon selvittelyyn,
- esittämään vakuutusyhtiölle hallussaan olevat tiedot, asiakirjat sekä muun aineiston, joilla on merkitystä vahingon selvittelyssä,
- hankkimaan tai valmistamaan tarpeelliset selvitykset ja tutkimukset, jotka ovat kohtuullisin kustannuksin vakuutuksenottajan saatavilla sekä
- varaamaan vakuutusyhtiölle mahdollisuuden myötävaikuttaa sovinnollisen ratkaisun aikaansaamiseen.

3.3 Vahingonkorvaus

Vakuutuksesta korvataan se vahingonkorvaus, jonka vakuutuksenottaja on velvollinen maksamaan. Vahingonkorvauksen määrä lasketaan vahingonkorvausta koskevien säännösten ja oikeuskäytännön mukaisesti.

Vahingon määrää laskettaessa otetaan huomioon arvonlisäverolain säännökset. Veron osuutta ei makseta silloin, kun se voidaan vähentää korvauksen saajan verotuksessa.

Jos usea on velvollinen yhteisvastuullisesti korvaamaan saman vahingon, vakuutuksesta korvataan ainoastaan se osa vahingosta, joka vastaa vakuutuksenottajan osuutta korvausvelvollisuudesta. Jos muuta perustetta ei ole, korvausta maksetaan pääluvun mukaisesti.

3.4 Torjuntakulut

3.4.1 Välittömästi uhkaavan vahingon vaaran torjuntakulut

Vakuutetulla on vakuutustapahtuman välittömästi uhatessa tai satuttua velvollisuus huolehtia vahingon torjumisesta tai rajoittamisesta (ks. Yleiset sopimusehdot YL, kohta 6.2). Tämä velvollisuus koskee ainoastaan niitä toimenpiteitä, joilla poistetaan välitön toiselle aiheutuvan vastuuvahingon uhka, mutta ei tätä pitemmälle ulottuvia vahingon jälkitoimia, ellei vakuutusyhtiön kanssa erikseen toimenpiteistä sovita. Näistä välttämättömistä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset korvataan vakuutuksesta.

3.4.2 Lisäedellytykset torjuntakulujen korvaamiselle omalle tai hallussa olleelle omaisuudelle aiheutetuissa ympäristövahingoissa

Jos vakuutuksenottaja aiheuttaa ympäristövahingon omalle tai hallussa olleelle omaisuudelle kuten maaperälle, on edellä kohdassa 3.4.1 olevan lisäksi noudatettava seuraavaa.

Omalle tai hallussa olleelle omaisuudelle aiheutuvia vahinkoja ei korvata.

Torjuntakuluja korvataan vain ja ainoastaan tilanteissa, joissa välitön vaara uhkaa jonkun muun omaisuutta esimerkiksi ympäristöä pilaavien aineiden kulkeutuessa

pohjaveden tai maaperän kautta omalta maalta muualle. Korvattavia toimenpiteitä ovat vain ne välttämättömät toimenpiteet, joilla vakuutuksesta korvattavan, jonkun toisen omaisuutta uhkaavan vahingon välitön uhka on saatu poistetuksi.

Ympäristövahingon satuttua voidaan joutua tekemään välittömän vaaran torjuntaa laajempia toimenpiteitä syntyneen tilanteen loppuun hoitamiseksi. Näitä voivat olla esimerkiksi saastuneiden maamassojen kuljettaminen ja syntyneiden ongelmajätteiden hävittäminen tai neutralointi. Näistä toimenpiteistä syntyneitä kustannuksia ei korvata vastuuvakuutuksesta torjuntakuluina siinäkään tapauksessa, että kyseessä ovat viranomaisten pakottavien määräysten mukaiset toimenpiteet.

3.4.3 Toimenpiteet ympäristövahingoissa

Ympäristövahingon (ks. kohta 2.2.5 Ympäristövahingot) uhatessa tai satuttua vakuutuksenottajan on välittömästi ilmoitettava vahingosta vakuutusyhtiölle sen seikan varmistamiseksi, mitkä vahingon torjuntatoimenpiteet kuuluvat vastuuvakuutuksen korvauspiiriin (ks. kohdat 3.4.1 ja 3.4.2).

3.5 Selvittely- ja oikeudenkäyntikulut

Vakuutuksesta korvataan vahingon lisäksi vahingon selvittelystä aiheutuneet kohtuulliset ja tarpeelliset kustannukset, ei kuitenkaan sellaisia vakuutuksenottajalle syntyviä selvityskustannuksia, jotka vakuutuksenottaja on vakuutusehtojen mukaan velvollinen itse maksamaan tai joista ei ole vakuutusyhtiön kanssa erikseen sovittu.

Mikäli vahingonkorvausvaatimus, joka perusteeltaan koskee vakuutuksesta korvattavaa vahinkoa, joutuu oikeuden käsiteltäväksi, on vakuutuksenottajan saatuaan tiedon oikeudenkäynnistä välittömästi ilmoitettava siitä vakuutusyhtiölle.

Mikäli vahingonkorvausvaatimus määrältään ja perusteeltaan koskee vakuutuksesta korvattavaa vahinkoa, maksaa vakuutusyhtiö oikeudenkäynnistä aiheutuvat kustannukset edellyttäen, että

- vahinkoilmoitus on tehty ennen vastineen antamista ja
- vakuutusyhtiö hyväksyy käytetyn oikeudenkäyntiasiamiehen.

Jos oikeudenkäynnin kohteena on myös muita asioita, korvataan ainoastaan vakuutuksen piiriin kuuluvan korvausvaatimuksen osuus kustannuksista.

Vakuutusyhtiöllä on aina oikeus ottaa oikeudenkäynti hoidettavakseen.

3.6 Korvauksen enimmäismäärä

Yhden vahingon perusteella maksettavien korvausten yhteisenimmäismäärä on vahingontorjunta-, selvitys-, neuvottelu-, korko- ja oikeudenkäyntikustannukset mukaan lukien vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä. Torjuntakustannukset korvataan Yleisten sopimusehtojen YL, kohdan 6.2 mukaisesti.

Tietosuojalain tai EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisessa taloudellisessa vahingossa korvauksen enimmäismäärä on yhdessä vahingossa ja yhteensä vakuutuskauden aikana 50 000 euroa.

Eritisehdoissa saattaa olla poikkeavia vakuutusmääriä.

3.7 Sarjavahinko

Samasta tapahtumasta tai olosuhteesta aiheutuneet vahingot katsotaan yhdeksi vahingoksi siitä riippumatta, onko vahingot todettu yhden vai useamman vakuutuskauden aikana. Jos tällaiset vahingot todetaan eri vakuutuskausien aikana, katsotaan ne kohdistuneiksi siihen vakuutuskauteen, jonka aikana ensimmäinen vahinko on todettu.

3.8 Omavastuut

Jokaisessa vahingossa vakuutuksenottajalla on vakuutuskirjaan merkitty omavastuu, joka vähennetään ehtojen mukaan laskettujen vahingonkorvauksen sekä torjunta-, selvitys-, neuvottelu-, korko- ja oikeudenkäyntikustannusten yhteismäärästä.

3.9 Eritysisomavastuut

Tuli-, vedeneristys-, maankaivu- ja maansiirtotyöstä sekä avaimen katoamisesta aiheutuvasta vahingosta vakuutuksenottajan omavastuu on 10 % vahingon määrästä, kuitenkin vähintään 3 000 euroa ja enintään 20 000 euroa tai tätä suurempi vakuutuskirjaan merkitty omavastuun määrä.

Yhdyskunnan vesihuoltoa palvelevien putkistojen ja viemäreiden aiheuttamat vuoto- ja tulvimisvahingot

Vuoto- tai tulvimisvahingossa, joka on aiheutunut yhdyskunnan vesihuoltoa palvelevasta vesi-, sadevesiviemäri-, viemäri- tai lämpöputkijärjestelmästä taikka vastaavasta putkijärjestelmästä, vähennetään vahingon määrästä seuraavan taulukon mukainen erityisomavastuu

Putkiston ikä	Omavastuu %
20 – 30 vuotta	20 %
yli 30 vuotta	40 %

Johdon, putkiston tai muun laitteen ikä lasketaan asennus- tai uusimisvuotta seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jokaisessa vahingossa vakuutuksenottajalla on kuitenkin vähintään vakuutuskirjaan merkitty omavastuu.

TJ TOIMITUSJOHTAJAN JA HALLITUKSEN VASTUUVAKUUTUS

TJ 1 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä Yleisten sopimusehtojen (YL) mukaisesti

- korvaamaan kohdassa TJ 3.1 mainitut vahingot ja ehdoissa erikseen mainitut muut kustannukset,
- huolehtimaan vahingonkorvauksen perusteiden ja määrän selvityksestä,
- neuvottelemaan korvauksen vaatijan kanssa ja
- hoitamaan tai korvaamaan oikeudenkäynnin, jos korvauskysymys joutuu oikeuskäsittelyyn.

TJ 2 Vakuutetut

Vakuutettuja ovat vakuutuskirjaan merkityn asunto-osa-
keyhtiön, kiinteistöyhtiön tai asunto-osuuskunnan laillisesti
valitut hallituksen jäsenet, varajäsenet ja yhtiökokouksen
puheenjohtaja sekä toimitusjohtaja (isännöitsijä).

TJ 3 Korvattavat vahingot ja niihin liittyvät rajoitukset

3.1 Korvattavat vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutuskirjassa mainitun kiin-
teistön hallinnossa vakuutuksenottajalle, osakkeenomista-
jalle tai muulle henkilölle aiheutettu sellainen taloudellinen
vahinko

- joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon ja
- josta vakuutettu on vakuutuskauden aikana tapah-
tuneen teon tai laiminlyönnin seurauksena voimassa
olevan Osakeyhtiölain, Asunto-osakeyhtiölain tai
Osuuskuntalain mukaan korvausvastuussa.

3.2 Rajoitukset

3.2.1 Sopimuksen mukainen työsuoritus

Vakuutuksesta ei korvata vakuutetun velvollisuutena
olevan työn tuloksen korjaamiseksi suoritettua työtä tai
työn uudelleen suorittamista siinäkään tapauksessa, että
tuollaisen työn suorittaa joku muu kuin vakuutuksenottaja.

3.2.2 Henkilö- ja esinevahinko

Vakuutuksesta ei korvata henkilö- eikä esinevahinkoa tai
sellaiseen yhteydessä olevaa taloudellista vahinkoa.

Esinevahingoksi luetaan myös muun muassa käteisen rahan,
arvopapereiden, käyttämättömien postimerkkien, kuponkien,
vekselien, shekkien tai vastaavien saamistodistuksien tuhou-
tuminen, vaurioituminen tai hukkaan joutuminen.

3.2.3 Lukkojen sarjoitus- ja uusimiskulut

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu lukkojen
sarjoittamisesta tai uusimisesta.

3.2.4 Sopimusvastuu

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa siltä osin, kun korvaus-
vastuu perustuu vakuutetun tekemän sopimuksen sellai-
seen määräykseen, jolla vakuutettu on ottanut itselleen
enemmän vastuuta, kuin hänellä olisi voimassa olevan
oikeuden mukaan ilman tuollaista sopimusmääräystä.

3.2.5 Rahan maksaminen tai vastaanottaminen

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu laskuvir-
heestä tai muusta syystä käteistä rahaa maksettaessa tai
vastaanotettaessa.

3.2.6 Vakuutetun oma palkka, palkkio tai etuus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu vakuute-
tulille maksettavaa palkkaa, palkkiota tai muuta henkilökoh-
taista etuutta taikka korvausta koskevasta päätöksestä.

3.2.7 Sakko tai vero

Vakuutuksesta ei korvata sakkoa, veroa, tai muuta sen
kaltaista seuraamusta.

3.2.8 Kunnian tai yksityiselämän loukkaaminen

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu kunnian
tai yksityiselämän loukkaamisesta.

3.2.9 Vakuutusten voimassa pitäminen

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu vakuutetun
virheestä tai laiminlyönnistä ottaa ja pitää voimassa tarvitta-
vat ja riittävät vakuutukset vakuutuksenottajan lukuun.

3.2.10 Osakekaupat

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu siitä, että
vakuutettu hankkii suoraan tai epäsuorasti vakuutuksen-
ottajan lukuun vakuutuksenottajayhtiön, sen emoyhtiön tai
sen tytäryhtiön osakkeita.

3.2.11 Työsopimus, työsopimuslaki ja tasa-arvolaki

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, kun korvausvastuu
perustuu työsopimuksen, työ- tai virkaehtosopimuksen,
työsopimuslain taikka tasa-arvolain rikkomiseen.

3.2.12 Tiedossa ollut vahingonuhka

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jos virhe, virheellisyys
tai muu korvausvastuun peruste oli tai olisi pitänyt olla
vakuutuksenottajan tai vakuutetun tiedossa vakuutuksen
tullessa voimaan.

3.2.13 Muu vastuuvakuutus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka korvataan va-
kuutuksenottajan tai vakuutetun muusta tai aikaisemmin
voimassa olleesta vastuuvakuutuksesta.

3.2.14 Ammattimainen isännöinti

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutettu
ammattimaisessa isännöintitoiminnassa.

3.2.15 Itselle aiheutettu vahinko

Vakuutuksesta ei korvata vakuutetun itselleen aiheuttamaa
vahinkoa.

Jos vakuutettu omistaa yli 30 % vakuutuksenottajayhtiön
osakkeista, pidetään vakuutuksenottajayhtiölle aiheutettua
vahinkoa vakuutetun itselleen aiheuttamana vahinkona
samassa suhteessa kuin vakuutettu omistaa yhtiön osak-
keita.

3.2.16 Tupakka

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu tupakas-
ta, tupakkatuotteista tai tupakansavusta.

3.2.17 Kemialliset ja muut aineet tai tuotteet

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jotka johtuvat

- asbestista, piidioksidista, kvartsiöpölystä, kemiallisista ja
muista aineista tai tuotteista,
- homeesta tai sieni- tai bakteerikasvustoista.

3.2.18 Julkiset hankinnat

Vakuutuksesta ei korvata julkisista hankinnoista annetus-
sa laissa tarkoitettusta tarjousmenettelystä aiheutunutta
vahinkoa tai hyvitysmaksua.

3.2.19 Vahinkoilmoituksen jättäminen

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu vahinkoil-
moituksen tekemättä jättämisestä tai myöhästymisestä.

TJ 4 Korvaussäännöt

4.1 Vakuutusyhtiön velvollisuudet

Vakuutusyhtiö selvittää, onko vakuutetulla vahingonkorvausvelvollisuutta ilmoitetusta, vakuutuksen korvauspiiriin kuuluvasta vahingosta, jonka määrä ylittää vakuutuksen omavastuun ja neuvottelee korvauksen vaatijan kanssa.

Jos vakuutuksenottaja korvaa vahingon, sopii siitä tai hyväksyy vaatimuksen, ei tämä sido vakuutusyhtiötä, ellei korvauksen määrä ja peruste ole ilmeisesti oikea.

Jos vakuutusyhtiö on päässyt vahingonkäräjien kanssa sopimukseen vahinkojen korvaamisesta eikä vakuutuksenottaja tai vakuutettu tähän suostu, vakuutusyhtiö ei ole tämän jälkeen velvollinen korvaamaan sen jälkeen aiheutuneita kustannuksia eikä korvaamaan enempää kuin se edellä mainitun sopimuksen perusteella olisi korvannut. Vakuutusyhtiö ei myöskään ole velvollinen selvittämään asiaa enempää.

4.2 Vakuutuksenottajan ja vakuutetun velvollisuudet

Vakuutuksenottaja ja vakuutetut ovat velvollisia

- saatuaan tietoonsa korvausvaatimuksen taikka tapah-tuman ja olosuhteen, joka saattaa johtaa korvausvaati-mukseen, ilmoittamaan siitä välittömästi vakuutusyh-tiölle,
- omalla kustannuksellaan osallistumaan vahingon selvittelyyn,
- esittämään vakuutusyhtiölle hallussaan olevat tiedot, asiakirjat sekä muun aineiston, joilla on merkitystä vahingon selvittelyssä,
- hankkimaan tai valmistamaan tarpeelliset selvitykset ja tutkimukset, jotka ovat kohtuullisin kustannuksin vakuutuksenottajan saatavilla sekä
- varaamaan vakuutusyhtiölle mahdollisuuden myötävai-kuttaa sovinnollisen ratkaisun aikaansaamiseen.

4.3 Vahingonkorvaus

Vakuutuksesta korvataan se vahingonkorvaus, jonka va-kuutettu on velvollinen maksamaan. Vahingonkorvauksen määrä lasketaan vahingonkorvausta koskevien säännösten ja oikeuskäytännön mukaisesti.

Jos usea on velvollinen yhteisvastuullisesti korvaamaan saman vahingon, vakuutuksesta korvataan ainoastaan se osa vahingosta, joka vastaa vakuutetun osuutta korvaus-velvollisuudesta. Jos muuta perustetta ei ole, korvausta maksetaan pääluvun mukaisesti.

4.4 Välittömästi uhkaavan vaaran torjuntakulut

Vakuutuksenottajalla ja vakuutetulla on vakuutustapah-tuman välittömästi uhatessa tai satuttua velvollisuus huolehtia vahingon torjumisesta tai rajoittamisesta (ks. Yleiset sopimusehdot YL, kohta 6.2). Tämä velvollisuus koskee ainoastaan niitä toimenpiteitä, joilla poistetaan välitön toiselle aiheutuvan vastuuvahingon uhka, mutta ei tätä pitemmälle ulottuvia vahingon jälkitoimia, ellei va-kuutusyhtiön kanssa erikseen toimenpiteistä sovita. Näistä välttämättömistä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset korvataan vakuutuksesta.

4.5 Selvittely- ja oikeudenkäyntikulut

Vakuutuksesta korvataan vahingon lisäksi vahingon selvit-telystä aiheutuneet kohtuulliset ja tarpeelliset kustannuk-set, ei kuitenkaan sellaisia vakuutuksenottajalle syntyviä selvityskustannuksia, jotka vakuutuksenottaja on vakuutu-sehtojen mukaan velvollinen itse maksamaan tai joista ei ole vakuutusyhtiön kanssa erikseen sovittu.

Mikäli vahingonkorvausvaatimus, joka perusteeltaan kos-kee vakuutuksesta korvattavaa vahinkoa, joutuu oikeuden käsiteltäväksi, on vakuutuksenottajan tai vakuutetun saa-tuaan tiedon oikeudenkäynnistä välittömästi ilmoitettava siitä vakuutusyhtiölle.

Mikäli korvausvaatimus määrältään ja perusteeltaan koskee vakuutuksesta korvattavaa vahinkoa, maksaa vakuutusyhtiö oikeudenkäynnistä aiheutuvat vakuutetun kustannukset edellyttäen, että

- vahinkoilmoitus on tehty ennen vastineen antamista ja
- vakuutusyhtiö hyväksyy käytetyn oikeudenkäyntiasia-miehen.

Jos oikeudenkäynnin kohteena on myös muita asioita, kor-vataan ainoastaan vakuutuksen piiriin kuuluvan korvaus-vaatimuksen osuus kustannuksista.

Vakuutusyhtiöllä on aina oikeus ottaa oikeudenkäynti hoidettavakseen.

Vakuutuksesta ei korvata oikeudenkäyntikuluja, jos nämä koskevat rangaistusvaatimusta.

4.6 Korvauksen enimmäismäärä

Yhden vakuutuskauden aikana aiheutetuista vahingoista maksettavien korvausten yhteisenimmäismäärä on selvi-tys-, neuvottelu-, korko- ja oikeudenkäyntikulut mukaan lukien enintään vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä.

4.7 Sarjavahinko

Samasta tapahtumasta tai olosuhteesta aiheutuneet va-hingot katsotaan yhdeksi vahingoksi siitä riippumatta, onko vahingot todettu yhden vai useamman vakuutuskauden aikana. Jos tällaiset vahingot todetaan eri vakuutuskausien aikana, katsotaan ne kohdistuneiksi siihen vakuutuskau-teen, jonka aikana ensimmäinen vahinko on aiheutettu.

4.8 Omavastuu

Jokaisessa vahingossa vakuutetulla hallituksen jäsenellä on vakuutuskirjaan merkitty omavastuu, joka vähennetään ehtojen mukaan laskettujen vahingonkorvausten sekä torjunta-, selvitys-, neuvottelu-, korko- ja oikeudenkäynti-kustannusten yhteismäärästä.

OI OIKEUSTURVAVAKUUTUS

OI 01 Vakuutuksen tarkoitus

Pohjola Vakuutus Oy (jäljempänä vakuutusyhtiö) sitoutuu näiden ehtojen sekä Yleisten sopimusehtojen (YL) mukai-sesti korvaamaan vakuutetun välttämättömät ja kohtuulli-set asianajo- ja oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet lakimiesavun käyttämisestä vakuutuskirjaan merkityn kiinteistön ja sillä sijaitsevien rakennusten omistukseen,

hallintaan, hoitoon tai käyttöön liittyvissä riita-, rikos- ja hakemusasioissa kohdassa OI 4 tarkoitetuissa vakuutustapahtumissa.

OI 02 Vakuutetut

Vakuutettuina ovat

- vakuutusnottaja,
- vakuutusnottajan palveluksessa olevat henkilöt, sellaiset palkattomat tai satunnaiset työnsuorittajat, joiden aiheuttamista vahingoista vakuutusnottaja voimassa olevan oikeuden mukaan on korvausvastuussa,
- vakuutusnottajan työntekijöihin rinnastettavat itsenäiset yrittäjät, joiden aiheuttamista vahingoista vakuutusnottaja voimassaolevan oikeuden mukaan on korvausvastuussa.

OI 03 Tuomioistuimet ja vakuutuksen voimassa-oloalue

Vakuutettu voi käyttää vakuutusta asioissa, jotka voidaan saattaa Suomessa käsiteltäviksi kärjäoikeudessa sekä sen muutoksenhakuasteissa, välimiesmenettelyssä, vakuutuslautakunnassa ja kuluttajariitalautakunnassa. Jos kyseessä on ilman oikeudenkäyntiä ratkaistava riita-asia, vakuutusta voidaan käyttää sellaisissa asioissa, jotka olisi voitu välittömästi saattaa Suomessa kärjäoikeuden käsiteltäväksi. Vakuutusta ei voi käyttää muissa tuomioistuimissa tai lautakunnissa, vaikka asia voitaisiin vaihtoehtoisesti saattaa kärjäoikeuden tai sanottujen tuomioistuinten tai lautakuntien käsiteltäväksi.

OI 04 Vakuutustapahtuma ja korvattavat vakuutustapahtumat

4.1 Vakuutustapahtuman määritelmä

Riita- ja hakemusasiassa vakuutustapahtumalla tarkoitetaan riidan syntymistä. Riita on syntynyt, kun perusteellaan ja määrältään yksilöity vaatimus on todisteellisesti ja yksilöidysti kiistetty perusteen tai määrän osalta.

Rikosasiassa vakuutustapahtumalla tarkoitetaan

- syytteen nostamista vakuutetun ollessa asianomistajana,
- syytteen nostamista ja jatkamista vakuutettua vastaan asianomistajan toimesta, kun virallinen syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai on sen peruuttanut taikka esitutkintaviranomainen tai syyttäjä on päättänyt, ettei esitutkintaa toimiteta taikka että se keskeytetään tai lopetetaan. Vakuutustapahtumalla tarkoitetaan myös tilannetta, jossa asianomistaja nostaa syytteen, kun esitutkintatoimenpiteiden suorittamista on tutkinnanjohtajan päätöksellä siirretty.

Syyte on nostettu, kun asianomistajan haastehakemus on saapunut kärjäoikeuden kansliaan. Syytettä on jatkettu, kun asianomistaja on ilmoittanut syytteen ajamisesta kirjallisesti tuomioistuimelle sen jälkeen, kun virallinen syyttäjä on peruuttanut syytteen.

Kysymyksessä on yksi vakuutustapahtuma silloin, kun

- kaksi tai useampia tämän vakuutuksen vakuutettuja on riita-, rikos- tai hakemusasiassa samalla puolella;

- vakuutetulla on useita riita-, rikos- tai hakemusasioita, jotka perustuvat samaan tapahtumaan, olosuhteeseen, oikeustoimeen tai oikeudenloukkaukseen taikka samaan tai samanlaiseen, vaikkakin eriperusteiseen vaatimukseen.

4.2 Korvattavat vakuutustapahtumat

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen voimassaoloaikana sattunut vakuutustapahtuma. Jos vakuutus kuitenkin vakuutustapahtuman sattua on ollut voimassa vähemmän kuin kaksi vuotta, tulee myös niiden seikkojen, joihin asiassa esitetty vaatimus tai syyte perustuu, olla syntynyt vakuutuksen voimassaoloaikana. Vakuutuksen voimassaoloaikaan luetaan tällöin se aika, jonka tämä vakuutus yksin tai peräkkäin yhdessä muiden, päättyneiden vastaavansältöisten oikeusturvavakuutusten kanssa on vakuutetun osalta ollut yhtäjaksoisesti voimassa. Jos vakuutustapahtuman sattua on voimassa useampia oikeusturvavakuutuksia, vakuutuksen voimassaoloaikaan luetaan kuitenkin vain tämä vakuutus.

Mikäli vakuutuksen korvauspiiriä on laajennettu ja laajennus on ollut vakuutustapahtuman sattua voimassa alle kaksi vuotta, on laajennuksen soveltamisen edellytyksenä se, että ne seikat, joihin riita, vaatimus, kiistäminen, työsuhteen päättämismuutos, syyte taikka epäilty rikos perustuu, ovat syntyneet laajennuksen voimaan tulon jälkeen. Vakuutuksen korvauspiiriin laajennuksella tarkoitetaan vakuutusmäärän korotusta, vakuutuksen voimassaoloalueen laajennusta tai vastapuolen kulujen lisäämistä vakuutukseen.

OI 05 Vakuutustapahtumiin liittyvät rajoitukset

Vakuutuksesta ei korvata vakuutetulle aiheutuvia kuluja asiassa,

- joka johtuu kiinteistöllä tai sen rakennuksilla ennen vakuutuksen voimaantuloa aloitetusta muusta kuin tavanomaisesta kunnossapitoon liittyvästä rakennus-, korjaus- tai purkutyöstä, niiden suunnittelutyöstä tai niitä koskevista sopimuksista, takuista tai vakuuksista,
- joka liittyy huoneenvuokrasuhteeseen paitsi silloin, kun kyse on vuokrasuhteesta, jossa vakuutettu yritys on vuokralaisena ja vuokrattu huoneisto tai kiinteistö on vakuutetun yrityksen toimitilana ja omassa hallinnassa,
- jossa tämän vakuutuksen vakuutetut ovat vastapuolina; vakuutuksesta korvataan kuitenkin vakuutusnottajan kustannukset,
- joka liittyy saatavaan tai vaateeseen, joka on vakuutetulle siirretty, ellei siirrosta riidan syntyessä ole kulunut kahta vuotta,
- jossa on kysymys virallisen syyttäjän vakuutettua vastaan ajamista syytteestä tai tällaisen syytteen vireillä ollessa asianomistajan syytteessä olevaa vakuutettua kohtaan esittämästä yksityisoikeudellisesta vaatimuksesta,
- joka koskee vakuutettua vastaan esitettyä sellaiseen tekoon perustuvaa yksityisoikeudellista vaatimusta, - josta vakuutetulle aiheutuvat kustannukset korvataan vastuuvakuutuksesta,

- joka liittyy konkurssiin,
- joka liittyy ulosottoon, ulosottolaisa tarkoitettuun täytäntöönpanoriitaan tai ulosottoon liittyvään täytäntöönpanoon,
- joka liittyy velkajärjestelyyn tai yrityssaneeraukseen,
- jossa on kysymys siitä, onko vakuutetun ilmoittamasta vakuutustapahtumasta aiheutuneet kustannukset joko kokonaan tai osittain korvattava oikeusturvavakuutuksesta,
- jota käsitellään ryhmäkanteena ja jossa vakuutettu on hakijana tai ryhmän jäsenenä.

01 06 Toimenpiteet vakuutus-tapahtuman satuttua

6.1 Jos vakuutettu haluaa käyttää vakuutusta, on siitä kirjallisesti ilmoitettava vakuutusyhtiölle etukäteen. Vakuutusyhtiö antaa tällöin vakuutetulle kirjallisen korvauspäätöksen.

6.2 Vakuutetun on käytettävä ulkopuolisena asiamiehenään asianajajaa, julkista oikeusavustajaa tai muuta sellaista lakimiestä, jolla on lain mukaan oikeus toimia oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana.

Jos vakuutettu ei käytä lainkaan ulkopuolista asiamiestä tai käyttää asiamiehenään muuta kuin oikeustieteen kandidaatin, oikeustieteen maisterin tai vastaavan ulkomaisen tutkinnon suorittanutta asiamiestä, vakuutuksesta ei suoriteta korvausta.

Rajoitus

Jos vakuutettu ei käytä lainkaan asiamiestä tai käyttää asiamiehenään muuta kuin edellä mainittua lakimiestä, vakuutuksesta ei suoriteta korvausta.

6.3 Vakuutetun on käräjäoikeudessa pääkäsittelyyn edenneissä asioissa vaadittava vastapuolelta täysimääräisesti korvausta asianajo- ja oikeudenkäyntikuluistaan. Riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain mukaisessa sovittelumenettelyssä (tuomioistuinsovittelu) käsiteltävässä asiassa kuluvaatimusta ei kuitenkaan tarvitse esittää sovittelumenettelystä aiheutuneista kustannuksista.

Mikäli vakuutetun vastapuolelleen esittämä oikeudenkäyntikuluvaatimus on tuomioistuimen päätöksellä hylätty osittain tai kokonaan, päätöksestä on valitettava, jos vakuutusyhtiö niin vaatii.

Rajoitus

Jos vakuutettu jättää kuluvaatimuksen esittämättä tai luopuu siitä taikka ei suostu valittamaan tuomioistuimen päätöksestä, vakuutuksesta suoritettava korvausta voidaan alentaa tai se evätä.

6.4 Vakuutetulla ei ole oikeutta myöntää asian hoitamista aiheutuneiden kustannusten määrää vakuutusyhtiötä sitovasti.

Rajoitus

Vakuutetun mahdollisesti asiamiehelleen suorittama korvaus asiamiehen palkkioista ja kuluista ei sido vakuutusyhtiötä arvioitaessa oikeudenkäyntikulujen välttämättömyyttä ja kohtuullisuutta.

01 07 Korvaussäännökset

7.1 Vakuutusmäärä

Vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä on vakuutusyhtiön korvausvelvollisuuden ylimpänä rajana jokaisessa vakuutustapahtumassa.

Vakuutuksenantajan korvausvelvollisuuden enimmäismäärä ennen käräjäoikeuden pääkäsittelyn tai tuomioistuinsovittelun istunnon aloittamista aiheutuneista kustannuksista sekä kustannuksista asiassa, jotka on ratkaistu ilman oikeudenkäyntiä, on kuitenkin 50 % vakuutuskirjaan merkitystä vakuutusmäärästä.

Mikäli riidanalaisen etuuden arvo on rahassa arvioitavissa, vakuutuksesta korvataan riita- ja hakemusasiassa sekä vakuutetun ollessa rikosasiassa asianomistajana enintään kaksinkertainen määrä riidanalaiseen etuuteen nähden. Etuuden määrää arvioitaessa ei oteta huomioon korko-, asianosais-, asianajo- eikä oikeudenkäyntikuluvaatimuksia. Mikäli riidan kohteena on toistuvaisuonteinen maksu, määrää arvioitaessa otetaan huomioon enintään riidanalaisen kertamaksun kymmenkertainen määrä.

Yhden vakuutuskauden aikana sattuneista vakuutustapahtumista korvataan yhteensä enintään vakuutusmäärän kaksinkertainen määrä.

7.2 Omavastuu

Korvattavista kustannuksista vähennetään vakuutuskirjaan merkitty omavastuu.

01 08 Korvattavat kustannukset

8.1 Asiamiehen käyttäminen, todistelukulut ja sovittelijan palkkio

Vakuutuksesta korvataan vakuutetulle asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet kulut, jos on kysymys asiasta, jota on käsitelty tai joka olisi voitu välittömästi saattaa käsiteltäväksi kohdassa 3 (01 03) mainituissa tuomioistuimissa ja lautakunnissa.

Jos edellytyksenä asian saattamiselle tuomioistuimen tutkittavaksi on jokin oikeustoimi taikka jossakin elimessä tai toimituksessa tehty päätös, kustannukset korvataan siitä lukien, kun sanottu edellytys on täyttynyt.

Kun asiaa on käsitelty tuomioistuinsovittelussa, korvataan vakuutuksesta myös sovittelijan mahdollisen avustajan palkkiosta ja kuluista riidan osapuolten pääluvun mukaisesti laskettu vakuutetun osuus.

Jos vakuutetun ja jutussa vastapuolena olevan elinkeinonharjoittajan tai oikeushenkilön välistä riita-asiaa on käsitelty muussa vapaaehtoisessa sovittelussa kuin tuomioistuinsovittelussa, korvataan myös sovittelijan palkkiosta riidan osapuolten pääluvun mukaisesti laskettu vakuutetun osuus. Sovittelijan palkkion korvaaminen edellyttää, että sovittelija on asianajaja tai muu lakimies.

8.2 Muutoksenhausta hovioikeuteen ja korkeimpaan oikeuteen

Jos muutoksenhaku edellyttää hovioikeuteen käsittelylupaa tai valituslupaa korkeimpaan oikeuteen, muutoksenhausta aiheutuneet kustannukset korvataan vakuutuksesta vain siinä tapauksessa, että lupa on myönnetty.

Ylimääräisten muutoksenhakukeinojen käyttämisestä aiheutuneet kustannukset korvataan vain, jos korkein oikeus on hyväksynyt kantelun, tuomion purkamisen tai palauttanut menetetyt määräajan.

8.3 Yhteinen intressi

Mikäli asiassa on kysymys olennaisesti muusta kuin vakuutetun omasta intressistä taikka vakuutetulla on vakuutustapahtumassa valvottavana yhteinen etu tällä vakuutuksella vakuuttamattomien kanssa, vakuutuksesta korvataan vain vakuutetun osuudeksi katsottava osa kustannuksista.

8.4 Korvauksen määrä ja sen laskeminen sekä arvonlisävero

Vakuutuksesta korvattavat asianajo- ja oikeudenkäyntikulut määrätään oikeudenkäymiskaaren ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain oikeudenkäyntikuluja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti.

Jos tuomioistuimien ei asianosaisten myöntämisen, tai jonkin muun syyn vuoksi, ole lausunut päätöksessään asianajo- ja oikeudenkäyntikuluista, tai jos asia on ratkaistu myöntämisen mukaisesti tai sovintoteitse, korvattavat kustannukset määritellään ottaen huomioon myös vastaavanasioissa yleensä tuomitut tai maksetut kulut. Kustannuksista korvataan kuitenkin enintään tuomioistuimen vakuutetun vastapuolen maksettavaksi velvoittama kulumäärä, ellei tuomioistuimien ole ratkaisussaan ilmenevien perusteiden nimenomaisesti katsonut, että vakuutetun on itse kärsittävä kulunsa osittain tai kokonaan vahinkonaan.

Asiamiehen käytöstä korvataan kohtuullinen palkkio asiamiehen työstä ja välttämättömistä kuluista. Palkkion ja kulujen kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon riidanalaisen etuuden arvo, asian vaikeus ja laajuus sekä suoritettujen työn määrä ja laatu. Korvattavien kustannusten määrä on kuitenkin enintään vakuutetun vastapuolelleen esittämän kuluvaatimuksen suuruisen.

Jos vakuutettu on arvonlisäverolain mukaan oikeutettu vähentämään asianajolaskuun tai oikeudenkäyntikuluihin sisältyvän veron, korvauksesta vähennetään kustannuksiin sisältyvä arvonlisävero.

8.5 Kustannukset, joita vakuutuksesta ei korvata

Vakuutuksesta ei korvata

- kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet ennen vakuutustapahtumaa suoritetuista toimenpiteistä tai asian alustavasta selvittelystä taikka sellaisesta riitaisenkin asian selvittelystä tai hoitamisesta, minkä seurauksena vakuutettu perustellustikin luopuu vaatimuksistaan vastapuoltaan kohtaan. Vaatimuksista luopumiseksi katsotaan myös se, että sovinnolla saatava korvaus on alle vakuutuksen vähimmäisomavastuun.
- vakuutetun maksettavaksi tuomittuja tai sovittuja vastapuolen oikeudenkäyntikuluja, ellei tästä ole erikseen sovittu ja tätä ole merkitty vakuutuskirjaan,
- tuomion tai päätöksen täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia,

- sitä lisäkustannusta, joka aiheutuu asiamiehen vaihtamisesta tai vakuutetun omasta, kustannuksia lisäävästä tai tarpeettomia kustannuksia aiheuttavasta menettelystä,
- oikeustieteellisen asiantuntijalausannon hankkimisesta aiheutuneita kuluja,
- rikosilmoituksen tekemisestä ja rikosasian esitutkinnasta aiheutuvia kuluja,
- kustannuksia, jotka vakuutettu tai hänen asiamiehensä ovat aiheuttaneet jäämällä pois tuomioistuimesta, jättämällä noudattamatta tuomioistuimen antamia määräyksiä tai esittämällä väitteen, jonka he ovat tienneet tai heidän olisi pitänyt tietää aiheettomaksi, taikka muutoin ovat oikeudenkäyntiä pitkittämällä tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet,
- välimiesoikeuden palkkiota, matkakuluja tai muita vastaavia kuluja
- välimieslautakunnan hallinnointimaksua, eikä menettelystä lautakunnalle aiheutuneita muita kuluja
- kustannuksia sellaisista seikoista tai todisteista, joita tuomioistuimien ei ota huomioon.

8.6 Vastapuolen oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Vakuutuksesta korvataan vakuutetun maksettavaksi tuomitut oikeudenkäyntikulut, mikäli tästä on erikseen sovittu ja tämä on merkitty vakuutuskirjaan.

Korvaus vakuutetun maksettavaksi tuomituista oikeudenkäyntikuluista voi olla enintään puolet vakuutusmäärästä ja ehtokohdan 7.1 tarkoittamissa asioissa enintään sama määrä, mitä vakuutetun omien korvattavien asianajo- ja oikeudenkäyntikulujen määrä voi olla.

Vakuutuksesta korvataan vakuutetun vastapuolen välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut, jotka vakuutettu on tuomittu korvaamaan asiassa vain, jos vakuutetulle aiheutuneet omat asianajo- ja oikeudenkäyntikulut korvataan tästä oikeusturvavakuutuksesta.

Rajoitus

Vakuutuksesta ei korvata vakuutetun vastapuolen kuluja,

- jos tuomio perustuu kuluista tehtyyn sopimukseen tai
- jotka ovat aiheutuneet vastapuolelle vakuutetun tai tämän asiamiehen kustannuksia lisäävästä tai tarpeettomia kustannuksia aiheuttavasta menettelystä.

Jos tuomio perustuu vakuutetun puolelta oikeaksi myönnettyyn määrään, vakuutusyhtiöllä on oikeus arvioida vakuutuksesta korvattavat vastapuolen asianajo- ja oikeudenkäyntikulut oikeudenkäymiskaaren ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain oikeudenkäyntikuluja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti.

01 09 Korvauksen maksaminen

9.1 Vakuutusyhtiö suorittaa korvauksen vakuutetun oikeudenkäyntikuluista ja asianajokuluista oikeusasteittain. Lopullinen korvaus suoritetaan tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai sovinnon syntymisen jälkeen.

9.2 Jos vakuutettu on arvonlisäverolain mukaan oikeutettu vähentämään asianajolaskuun sisältyvän veron, vakuutusyhtiö suorittaa vakuutetulle korvauksen asianajo- ja oikeudenkäyntikuluista vakuutetun suorittamaa maksettua laskua vastaan.

9.3 Vakuutusyhtiön korvausvelvollisuuden vähennykseksi on luettava kulukorvaus, minkä vakuutetun vastapuoli on tuomittu tai sitoutunut maksamaan vakuutetulle, mikäli se on saatu perityksi maksuvelvolliselta.

9.4 Jos vastapuoli on tuomittu tai sitoutunut maksamaan vakuutetulle kulukorvausta, joka vakuutuksesta korvausta suoritettaessa on maksamatta, vakuutettu on velvollinen ennen korvauksen suorittamista siirtämään oikeutensa kulukorvaukseen vakuutusyhtiölle vakuutuksesta suoritettavan korvauksen määrään asti.

Jos vakuutettu on joutunut maksamaan osan kustannuksistaan itse sen vuoksi, että kustannukset ylittävät kohdassa 7.1 mainitun enimmäiskorvauksen, vakuutettu on velvollinen siirtämään vastapuolen kulukorvauksesta vakuutusyhtiölle sen osan, joka ylittää vakuutetun itse maksaman osuuden.

Pohjola Vakuutus Oy, Y-tunnus 1458359-3

Helsinki, Gebhardinaukio 1, 00013 OP
Kotipaikka: Helsinki, päätoimiala: vakuutustoiminta
Valvontaviranomainen: Finanssivalvonta, www.fiva.fi

Päivittäinen paloturvallisuus

Suojeluohje S411, 1.4.2020 alkaen

1 Tarkoitus

Tässä suojeluohjeessa asetetaan vaatimukset päivittäiselle paloturvallisuudelle.

Paloturvallisuuden suunnittelussa, hankinnassa ja toteutuksessa on noudatettava pelastus- ja rakennuslainsäädännön sekä rakentamismääräysten ja hyvän rakentamistavan vaatimuksia.

Jokainen on velvollinen noudattamaan paloturvallisuudesta annettuja viranomaismääräyksiä ja ohjeita. Jokaisen on oltava huolellinen tulipalon tai muun onnettomuuden ja vahingon välttämiseksi.

2 Velvoittavuus

Tämä suojeluohje on osa vakuutus sopimusta. Vakuutusnottajan ja vakuutetun on noudatettava tätä suojeluohjetta ja sen määräyksiä. Mikäli suojeluohjetta ei noudateta, voidaan korvausta vakuutus sopimus lain mukaan alentaa tai se voidaan evätä.

Vakuutusnottaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että suojeluohjeiden sisältö on työsuoritukselta vastaavien henkilöiden tiedossa.

3 Päivittäinen palontorjunta osana yrityksen turvallisuutta

Paloturvallisuudesta huolehtiminen on osa yrityksen päivittäistä normaalia toimintaa. Yrityksen johdon ja työntekijöiden tulee noudattaa annettuja turvallisuusohjeita ja -määräyksiä. Esimiesten on valvottava, että näin tapahtuu myös paloturvallisuuden osalta. Yrityksen johto vastaa siitä, että paloturvallisuuden ylläpitämiseen on olemassa riittävät resurssit. Yrityksen ja henkilökunnan palontorjuntavalmiutta on ylläpidettävä, ja henkilökunnalle on järjestettävä tarkoituksenmukaista paloturvallisuuskoulutusta.

Jokainen, joka huomaa tai saa tietää tulipalon syttyneen tai muun onnettomuuden tapahtuneen tai uhkaavan eikä voi heti sammuttaa paloa tai torjua vaaraa, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä vaarassa oleville, tekemään hätäilmoituksen sekä ryhtymään kykynsä mukaan pelastustoimenpiteisiin.

Tuhopolton torjunta

Helposti syttyvää tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakolla, kellarissa, rakennuksen alla tai sen välittömässä läheisyydessä niin, että siitä aiheutuu tulipalon syttymisen tai leviämisen vaaraa tai että tulipalon sammuttaminen vaikeutuu.

Lastauslaitureilla ja -katoksissa tai rakennuksen ulkoseinien läheisyydessä ei saa säilyttää syttyvää materiaalia, mikäli asiattomien pääsy näihin kohteisiin ei ole estetty. Jätekatokset tulee sijoittaa riittävän etäälle rakennuksista tai autopaikoista. Jätekatos tulee palo-osastoida asianmukaisesti muusta rakennuksesta tai autopaikkojen läheisyydessä.

Jätteet on säilytettävä siten, että asiattomat eivät pääse käsiksi jätteisiin, mikäli jätteiden syttyminen aiheuttaa palon leviämisvaaran rakennukseen.

Roska-astioiden ja muun palavan materiaalin turvaetäisyydet tulee olla räystäslinjasta ilman palo-osastointia taulukon 1. mukaiset. Mikäli taulukon 1. vähimmäisetäisyydet eivät täyty, tulee kohde palo-osastoida vähintään EI30 mukaisesti.

Rakennuksen ullakot, kellarit ja muut yhteiset tilat on lukittava siten, että asiattomien pääsy näihin tiloihin on estetty.

Kohde	Etäisyys metreinä	Huomautukset / ohje
Yksi roska-astia	4 metriä	
Kaksi tai useampi roska-astia	6 metriä	Suosittelaaan erillistä jätekatosta
<ul style="list-style-type: none"> Kuorma- ja vaihtolavat Renkaat Roskakatos	8 metriä	Suosittelaaan erillistä jätekatosta Suositellaan erillistä rengasvarastoa Suositellaan erillistä jätekatosta
<ul style="list-style-type: none"> Kuorma- ja vaihtolavat Renkaat Roskakatos	alle 8 metriä	Varasto on palo-osastoitava EI30 mukaan.
Roskakatos autotallissa tai rakennuksessa kiinni		Roskakatos tai autotallin seinä ja räystäas on palo-osastoitava EI30 mukaan, myös sivulle aina 4 metriin saakka.

4 Järjestys ja puhtaanapito

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen.

Jokainen on velvollinen huolehtimaan seuraavista asioista:

- Hälytysajoneuvoille tarkoitetut ajotiet ja muut kulkuyhteydet (pelastustiet) pidetään ajokuntoisina ja esteettöminä ja että ne on merkitty asianmukaisesti. Pelastusteille ei saa pysäköidä ajoneuvoja eikä asettaa muutakaan estettä.
- Uloskäytävillä sekä ullakoiden, kellareiden ja varastojen kulkureiteillä ei saa säilyttää tavaraa. Uloskäytävät ja kulkureitit tulee tarvittaessa merkitä ja valaista asianmukaisesti.
- Yhdyskuntajäte sekä muu palava materiaali on poistettava ja toimitettava niille erikseen varatuille hyötykeräyspisteille. Syttyvät jätteet on säilytettävä palonkestävissä, kannellisissa jäteastioissa, jotka tyhjenetään säännöllisesti.
- Ilmastointikanavat ja kaapelihyllyt sekä kulkureitit ym. tilat on puhdistettava säännöllisesti pölystä ja muusta palavasta materiaalista.
- Kuormauslaituria käytetään ainoastaan kuormaukseen, ei varastointiin.

5 Tupakointi

Tupakointi on sallittua vain merkityillä paikoilla. Tupakointipaikat on merkittävä selvästi, ja paikoilla on oltava paloturvalliset tuhkakupit, jotka tyhjenetään säännöllisesti sovittuun paikkaan.

6 Rakenteellinen palontorjunta

Rakennus on jaettava palo-osastoihin palon ja savun leviämisen rajoittamiseksi, poistumisen turvaamiseksi, pelastus- ja sammutustoimien helpottamiseksi sekä omaisuusvahinkojen rajoittamiseksi. Kantavien rakenteiden mitoitus perustuu paloluokkien, pinta-ala-, kerros- ja käyttötapaosastointien vaatimuksiin.

Kerrososastointi

Rakennuksen eri kerrokset, kellarikerrokset ja ullakko on muodostettava eri palo-osastoiksi.

Pinta-alaosastointi

Palo-osaston koko on rajoitettava siten, että osastossa syttyvä palo ei aiheuta kohtuuttoman suuria omaisuusvahinkoja.

Käyttötapaosastointi

Käyttötavaltaan tai palokuormaltaan oleellisesti toisistaan poikkeavat tilat on muodostettava eri palo-osastoiksi.

Osastoivat ovet, ikkunat ja luukut

Osastoivassa rakennusosassa olevan oven, ikkunan ja muuta pienehköä aukkoa suojaavan rakennusosan palokestävyysajan tulee olla vähintään puolet osastoivalle rakennusosalle vaaditusta palonkestävyyssajasta. Osastovien ovien on oltava itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia.

Mikäli niitä pidetään auki normaaliaikana, tulee ne varustaa laittein jotka sulkevat ovet palon sattuessa.

Läpiviennit

Osastoivan rakennusosan läpi saa johtaa vain tarpeelliset putket, roilot, kanavat, johdot ja hormit sekä kuljetinlaitteistojen edellyttämät läpiviennit edellyttäen, ettei olennaisesti heikennetä rakennusosan osastoivuutta. Käytetään ainoastaan luotettavia, CE-merkittyjä ja tyyppihyväksytyjä palomassoja läpivientien tukkimiseen.

Savuhormit

Savuhormit ja niiden läpiviennit on tarkastettava säännöllisesti ja pidettävä jatkuvasti kunnossa. Nuohous on hoidettava määräysten mukaisesti ja havaitut viat korjattava välittömästi.

Nuohouksen järjestämisestä vastaa kiinteistön omistaja. Tulisijat hormoneineen tulee nuohota niissä käytettävän polttoaineen laadun ja käyttötarkoituksen mukaan seuraavasti

- kiinteällä polttoaineella, kevyt- tai raskasöljyllä tai useammilla polttoaineilla toimivat tulisijat hormoneineen kerran vuodessa,
- muussa kuin ympärivuotisessa käytössä olevien loma-asuntojen tulisijat hormoneineen tulee nuohota kerran kolmessa vuodessa.

Hormien- ja erityisesti kevythormien kunnan tarkastus on syytä suorittaa nuohouksen yhteydessä. Tarkastuksessa tulee kiinnittää huomiota, että hormi on yhteensopiva tulisijan kanssa ja itse hormien asennus sekä hormien läpivientikohdat ympäröiviin rakenteisiin nähdessä tulee olla palomääräysten ja valmistajan asennusohjeiden mukaisesti tehty. Nuohouksen suorittajalla tulee olla nuohoojan ammattitutkinto.

Muovipohjaiset tuotteet

Muovipohjaisten tuotteiden (mm. EPS, PU tai PIR tuotteiden) käyttöä rakenteissa tulee välttää, koska muovin lämpöarvo on palaessaan hyvin korkea muodostaen erittäin haitallisia palokaasuja ja nokeavaa savua ympäristöön.

7 Alkusammutuskalusto, paloilmoinin- ja sammutuslaitteisto sekä savunpoistolaitteet

Asennus-, muutos- ja huoltotyö

Paloilmoinin- ja sammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotoiminta on lailla säänneltyä toimintaa. Näitä töitä voivat tehdä vain Turvatekniikan keskuksen (TUKES) rekisteriin merkityt liikkeet, joiden palveluksessa on vastuuhenkilö, jolla on kyseisiin töihin pätevyystodistus. Liikkeen on itse tehtävä tarkastus kaikille asennustöilleen.

Paloilmoininliike tekee tarkastuksestaan käyttöönotto- ja tarkastuspöytäkirjan. Sammutuslaitteistoja asentava liike laatii asennustodistuksen.

Laitteiston omistaja tai haltija vastaa siitä, että laitteistolle on olemassa sille laadittu kunnossapito-ohjelma ja että huolto ja korjaustoiminta on järjestetty laitekohtaisten huolto-ohjeen mukaisesti siten, että laitteistot täyttävät niille säädetyt vaatimukset käyttöikänsä ajan.

Alkusammutuskalusto

Käsiammuttimet sekä muu alkusammutuskalusto on oltava asianmukaisesti tarkastettu ja huollettu säännöllisesti. Alkusammutuskaluston edustat on pidettävä vapaana. Jokaista alkavaa 300 m² tai kerrosta kohti on oltava vähintään yksi käsiammuttin.

Pikapalopostin on katettava suojattava alue kyseisessä tilassa. Pikapalopostin riittävyttä arvioitaessa perusteena on letkun pituus. Pikapalopostilla varustettu tila on aina varustettava myös tiloihin soveltuvalla käsiammuttimella.

Paloilmoitin- ja sammutuslaitteisto

Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä on testattava kuukausittain ja siitä on pidettävä asianmukaista päiväkirjaa.

Automaattiset paloilmoitin- ja sammutuslaitteistot

Automaattiset paloilmoitin- ja sammutuslaitteistot on testattava kuukausittain ja niistä on pidettävä asianmukaista päiväkirjaa.

Savunpoisto

Rakennukseen on suunniteltava ja rakentaa sen eri tiloihin soveltuva riittävä mahdollisuus savunpoistoon.

8 Palavat nesteet, kaasut, vaaralliset aineet ja räjähdysvaaralliset pölyt

Palavat nesteet ja kaasut

Vaarallisten ja palavien kemikaalien käsittelyssä, varastoinnissa ja säilytyksessä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia viranomaismääräyksiä. Vaaralliset kemikaalit on säilytettävä vaatimusten mukaisissa niille varatuissa paikoissa. Kemikaalin haltijan on huolehdittava siitä, etteivät asiattomat saa kemikaaleja haltuunsa tai aiheuta vaaraa. Vaarallisen kemikaalin säilytystilassa on lisäksi huolehdittava asianmukaisesta järjestyksestä ja ilmanvaihdosta sekä siitä, että vahingotapauksissa kemikaali voidaan kerätä talteen tai tehdä vaarattomaksi.

Palavat nesteet ja vaaralliset aineet on varastoitava palo-osastoituun erilliseen tuuletettuun varastotilaan. Oviaukon eteen on asennettava vähintään kynnyksellä, jolla estetään astian kaatumisesta aiheutuva nestevaluma tilan ulkopuolelle. Keskenään reagoivat kemikaalit on säilytettävä toisistaan erillään, jos niiden reaktiosta toistensa kanssa voi olla seurauksena palaminen, huomattava lämmön kehittyminen, vaarallisten kaasujen kehittyminen taikka epästabiliin aineiden muodostuminen.

Nestekaasupullojen varastointi maanpinnan alapuolelle kuten kellareihin ja kaivantoihin ei ole sallittu. Kaasupullot on kiinnitettävä turvallisesti kaatumisen estämiseksi.

Avotulen teko ja tupakointi on kielletty edellä mainittujen aineiden säilytystiloissa sekä niitä käsiteltäessä.

Räjähdysvaaralliset tilat

Niiden aineiden, joiden käsittelystä syntyy pölyä tai kaasuja ja jotka voivat muodostaa ilman kanssa räjähdyskelpoisen ilmaseoksen, on sinne sijoitettavien laitteiden sovelluttava ATEX-räjähdysvaaralliseen tilaan.

Koneiden, laitteiden, putkistojen sekä niitä palvelevien rakenteiden suojaus staattisen sähkönsäältä on toteutettava riittävällä potentiaalitasauksella ja maadoituksella.

9 Lämmityslaitteet

Lämmityslaitteiden suojaetäisyyksiä ja käyttöohjeita on noudatettava. Laitteiden lähellä ei saa olla helposti syttyviä aineita.

Sähkölämmityslaitteiden tulee täyttää sähköturvallisuusmääräysten vaatimukset. Avorakenteisten säteilylämmittimien käyttöä tulee välttää tehdasrakennuksissa ja varastoissa. Pysyvät sähkölämmittimet on asennettava kiinteästi. Sähkölämmittimiä ei saa peittää eikä niiden yläpuolella saa kuivattaa vaatteita.

Öljylämmityslaitteita on hoidettava huolellisesti, ja niiden käyttöä on valvottava. Niiden läheisyydessä on pidettävä asianmukaisia alkusammuttimia. Tilapäisten lämmityslaitteiden paloturvallisuuteen ja sijoitukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tilapäisiä lämmittimiä ei sallita jatkuvassa lämmityskäytössä.

10 Sähkölaitteet ja asennukset

Sähkölaitteiden ja -asennusten on oltava sähköturvallisuusmääräysten mukaisia ja määräaikaistarkastukset on suoritettava säännösten mukaisesti. Sähkölaitteiden lämpökamerakuvaus suositellaan tehtäväksi säännöllisin määräajoin.

Sähkökeskustiloissa ei saa säilyttää ylimääräistä tavaraa. Sähkölaitteiden, kuten sähkökeskusten edustat, on pidettävä vapaina ja niiden ympärille järjestetään vähintään 2 metriä vapaata tilaa palavaan materiaaliin nähden.

Sähkölaitetta ei saa kiinnittää suoraan muovieristeiseen paneeliin kiinni. Sähkölaitteet vaativat aina palamattoman kiinnitysalustan.

Sähkölaitteiden huolto ja puhdistus on suoritettava määräajoin. Laitteissa ilmenevät viat ja puutteellisuudet on viipymättä korjattava. Laitteita ei saa käyttää ennen korjausta.

Sähkömoottorit on pidettävä kuivina ja puhtaina. Moottorin jäähdytysilma-aukot on pidettävä vapaina tuulettumisen varmistamiseksi.

Kuumapintaisten valaisimien, esim. halogeenivalaisimien tai kaasupurkauslamppujen sijoitteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota eikä niitä saa sijoittaa palavien materiaalien läheisyyteen siten, että ne voivat aiheuttaa tulipalon riskin. Tällaisten valaisimien kaatuminen ja/tai putoaminen on estettävä ja valaisinosat on varustettava siihen tarkoitettulla suojalla, joka estää materiaalin pääsyn liian lähelle kuumaa pintaa. Tavaroiden sijoittaminen tai varastointi valaisimien läheisyyteen on kielletty. Varastointietäisyys kuumapintaisten valaisimeen on oltava vähintään 0,5 metriä.

Yleensä käytettäväksi suositellaan matalan pintalämpötilan valaisimia, esim. led-valaisimia tai elektronisella kuristimella varustettuja loisteputkilamppuja. Magneettiset loisteputkivalaisimet on varustettava erillisellä turvasyöttimellä, sillä tämän tyyppinen valaisin voi epäkuuntoisena kuumeta hetkessä yli 200-asteiseksi aiheuttaen kohteeseen palo-vaaran.

Sähkölaitteet, joita ei käytetä työajan jälkeen, on tehtävä jännitteettömiksi tai tarvittaessa käytettävä ajastinta tai kellokytkintä.

11 Rakennus-, korjaus- ja asennustyömaat

Rakennus-, korjaus- ja asennustyömailla on paloturvallisuutta valvottava erityisen huolellisesti niiden suuren palovaaran vuoksi.

Tulitöissä tulee noudattaa suojeluohjetta Tulityöt S621. Tulityöt ovat töitä, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Näitä tulitöitä ovat muun muassa sähkö- ja kaasuhitsaus-työt, kaasujuotostyöt, kuumailmapuhallintyöt, polttoleikkaustyöt sekä metallien hionta ja katkaisu laikkaleikkaimella.

Paloturvallisuus tulee aina ottaa huomioon, kun muovieristeistä seinäpaneelia joudutaan esim. poraamaan tai lävistämään huoltotöiden yhteydessä. Tämä vaatii aina erillisen tulityöluvan. Kaikki muovipohjaiset paneelirakenteet tulisi myös merkitä selkeällä seinäopasteella, jossa mainitaan tulityöluvapalvelullisuus ja vaaditut erityistoimenpiteet paloturvallisuuden silmällä pitäen.

Roskat, pakkausmateriaalit ja muut turhat, herkästi syttyvät materiaalit on poistettava päivittäin ja toimitettava niille varattuihin keräyspaikkoihin, joiden sijoittamisessa on huomioitu tuhopolton vaara.

Työmaan sähkö- ja lämmityslaitteiden kunnosta sekä tulitöiden lupamenettelyn toimivuudesta on huolehdittava jatkuvasti. Työmaan kulkutiet on pidettävä kunnossa ja vapaina sekä henkilökunnan pelastautumista, että palokunnan toimintaa varten. Henkilökunta on perehdytettävä kaikkiin työmaan paloturvallisuusjärjestelyihin sekä hälytysohjeisiin. Rakennus-, korjaus- ja asennustyöissä on noudatettava suojeluohjetta Rakennus- ja korjaustyöt S450.

12 Varastointi

Varastoinnin paloturvallisuus riippuu varastoitavan materiaalin palovaarallisuudesta, varastointitavasta, suojaustavasta sekä varaston osastoinnista, -koosta ja rakenteista. Toiminnan muuttaminen olemassa olevassa rakennuksessa siten, että paloturvallisuuteen vaikuttavat tekijät muuttuvat, edellyttää, että rakennuksen soveltuvuus uuteen toimintaan tarkistetaan.

Myös rakennuksen turvallisuustaso uudessa tilanteessa on selvitettävä.

Tuotantotiloihin varastoidun tavaran määrä on pidettävä mahdollisimman vähäisenä huomioiden päivittäinen tavaran tarve.

Tavaraa ei saa varastoida lähelle kuumia pintoja, valaisimia tai muita syttymislähteitä. Turvallisuusetäisyyksien määrittelyssä on huomioitava valmistajien ohjeet.

Kiukaan sijoittamisessa on otettava huomioon asennusohjeiden mukaiset suojaetäisyydet. Vaatteiden tai muun palavan materiaalin kuivattaminen kiukaan yläpuolella tai muuten kiukaan välittömässä läheisyydessä on kielletty.

12.1 Ajoneuvot

Ajoneuvojen säilyttäminen tai varastointi sallitaan niissä tiloissa, jotka ovat rakennusluvan perusteella hyväksytyt ajoneuvosuojiksi tai ajoneuvojen säilyttämiseen ja varastointiin niissä sisätiloissa, jotka on hyväksytty viranomaispäätöksellä erillisiksi säilytystiloiksi.

Ajoneuvoja saa ulkoalueella pysäköidä vain merkityille paikoille.

12.2 Sähköajoneuvojen lataaminen

Sähköajoneuvojen lataaminen, sekä latauspisteiden, pistoketyypit ja kaapeloinnin toteutus ja asennus tulee toteuttaa voimassa olevien sähköturvallisuuslakien, -asetusten, viranomaismääräysten, standardien sekä ladattavan ajoneuvon valmistajan ohjeiden mukaisesti. Latauslaitteisto tulee olla kokonaisuudessaan ehjä (esim. liitäntäjohto). Lataamisen aikana jatkojohtojen käyttö ei ole sallittu. Riittävästä ilmanvaihdosta on huolehdittava.

12.2.1 Kevyiden sähköisten liikkumisvälineiden lataus

Kevyillä sähköisillä liikkumisvälineillä tarkoitetaan jalankulkua avustavia tai korvaavia liikkumisvälineitä, sähköavusteisia polkupyöriä tai kevyitä sähköajoneuvoja, joiden nopeus on enintään 25 km/h ja joiden moottorin nimellisteho on enintään 1kW. (Kevyiden sähköajoneuvojen akut voidaan ladata tavanomaisesta maadoitetusta 16A/250V pistorasiasista, joka on suojattu kiinteään asennukseen kuuluvalla enintään 30mA vikavirtasuojalla)

Latausalueet tulee olla selkeästi merkityjä alueita, jotta kulkuneuvojen akut ladattaisiin aina erikseen merkityillä alueilla. Palavaa materiaalia ei saa säilyttää 1 metriä lähempänä latausaluetta eikä sen yläpuolella. Helposti syttyviä aineita ei saa säilyttää 2 m lähempänä latausaluetta. Latausalueen välittömässä läheisyydessä on oltava sähköpaloihin soveltuva riittävän kokoinen vähintään 43 A 233 BC -teholuokan käsi-sammutin tai 89 B luokan 5 kg CO₂-sammutin.

12.2.2 Muiden kuin kevyiden sähköajoneuvojen lataus

Muiden kuin kevyiden sähköajoneuvojen akut voidaan ladata ainoastaan koteloidusta virtayksiköstä (esim. lataus-olppa), jonka turvallisuus on varmistettu asianmukaisilla ohjaus- ja suojalaitteilla (mm. vikavirtasuojaus). Latausjohtoja on suojattava mekaaniselta rikkoutumiselta.

Latauspaikan ympärillä tulee olla vähintään kaksi metriä vapaata tilaa palaviin materiaaleihin. Latausalue on syytä erottaa muusta alu-eesta keltaisilla viivoilla tai muilla merkinnöillä. Kaapelit on suojattava törmäyksiltä ja rikkoutumiselta. Kaapelit tulee ripustaa niille erikseen varattuihin säilytyspaikkoihin seinällä oleviin koukkuihin tai muihin vastaaviin säilytyspaikkoihin. Latauspaikalla tulee olla riittävästi sähköpaloihin soveltuva alkusammutuskalustoa kuitenkin vähintään esim. 43 A 233 BC -teholuokan käsisammutin tai 89 B luokan 5 kg CO₂-sammutin. Silmänhuuhteluvälineet sijoitetaan latauspaikan läheisyyteen. Laitteiden käyttöohjeet, turvallisuusohjeet ja varoituskyltit sijoitetaan latauspaikalle näkyvästi esille.

12.3 Trukit

Sähkötrukeille on osoitettava hyvin tuuletettu latauspaikka, jolla vetykaasun aiheuttama vaara voidaan minimoida. Palavaa materiaalia ei saa säilyttää 2 metriä lähempänä latauspaikkaa eikä latauspaikan yläpuolella. Suositeltavin latauspaikka on erillinen palo-osastoitu ja tuuletettu lataushuone.

Polttomoottorikäyttöiset trukit ja muut ajoneuvot on säilytettävä ulkona tai palo-osastoidussa moottoriajoneuvosuojassa.

Trukit tulee varustaa käsisammuttimella.

Latauspisteen välittömässä läheisyydessä on oltava sähköpaloihin sopiva esim. 43 A 233 BC -teholuokan käsisammutin tai 89 B luokan 5 kg CO₂ -sammutin ja silmänhuuhdeteluasema opastekyllillä merkattuna.

13 Turvallisuuskatselmukset

Paloturvallisuus ja sen ylläpitäminen tulee nähdä osana toiminnan turvallisuuskulttuuria, jossa turvallisuusasiat on huomioitu kaikilla tasoilla. Sisäisiä turvallisuuskatselmuksia on tehtävä säännöllisesti ja katselmiin on osallistuttava turvallisuudesta vastaavia henkilöitä. Turvallisuuskatselmuksien tarkoituksena on arvioida ja kehittää palo- ja rakenteellisen turvallisuuden tasoa. Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen asukkaille ja työntekijöille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

Pelastussuunnitelmassa on oltava ohjeet mm. toimenpiteistä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja vaaratilanteita varten, ohjeet henkilöiden poistumisesta ja pelastamisesta, mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä sekä rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä.

Perehdytys- sekä muu säännöllinen koulutus tulee ottaa huomioon osana päivittäistä paloturvallisuutta.

14 Toimet tulipalon sattuessa

14.1 Tärkeimmät ensitoimet (Ohjeita onnettomuustilanteisiin)

Toiminta tulipalotilanteessa:

1. VAROITA – varoita ja pelasta vaaralle alttiina olevat
2. SAMMUTA – aloita alkusammutus, mikäli voit tehdä sen turvallisesti
3. RAJOITA – poistu palavasta tilasta, rajoita tulipaloa sulkemalla ikkunat ja ovet perässä
4. OPASTA – opasta pelastuslaitos palokohteeseen

14.2 Kaasupullojen ja bitumipadan käsittely tulipalon sattuessa

Tulipalon sattuessa, mikäli se voidaan tehdä turvallisesti, on kaasupullojen venttiilit suljettava ja pullot siirrettävä pois palon uhkaamalta alueelta. Bitumipataa ei saa sammuttaa vedellä vaan ainoastaan jauheella tai tukahduttamalla.

Pohjola Vakuutus Oy, Y-tunnus 1458359-3

Helsinki, Gebhardinaukio 1, 00013 OP
Kotipaikka: Helsinki, päätoimiala: vakuutustoiminta
Valvontaviranomainen: Finanssivalvonta, www.fiva.fi

Omaisuuuden muut suojeleuohjeet

Suojeleuohje S480, 1.4.2020 alkaen

1 Tarkoitus

Tämän suojeleuohjeen tarkoituksena on vähentää omaisuusvahinkoja. Ohjeita noudattamalla voidaan ehkäistä vahinkojen syntymistä ja pienentää vahinkomääriä.

2 Velvoittavuus

Tämä suojeleuohje on osa vakuutus sopimusta. Vakuutusnottajan ja vakuutetun on noudatettava tätä suojeleuohjetta ja sen määräyksiä. Mikäli suojeleuohjetta ei noudateta, voidaan korvauksista vakuutus sopimus lain mukaan alentaa tai se voidaan evätä. Vakuutusnottaja ja vakuutettu ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että suojeleuohjeiden sisältö on omaisuuden haltijan tai työsuorituksen vastaavien henkilöiden tiedossa.

3 Koneet ja laitteet

Koneita ja laitteita on huollettava ja käytettävä niiden valmistajan, maahantuojan tai myyjän antamien ohjeiden mukaisesti. Koneille ja laitteille on tehtävä viranomaisten vaatimat määräaikaistarkastukset ja niissä havaitut viat on korjattava välittömästi.

Sähkömoottoreiden tuuletussäleiköt ja jäähdytysrivat on pidettävä puhtaana ylikuumenemisen estämiseksi.

3.1 Kylmälaitteet

Kylmälaitteet on huollettava valmistajan, maahantuojan tai myyjän huolto-ohjelman mukaisesti Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) rekisteröimän kylmälaitteisiin erikoistuneen huolto- ja korjausliikkeen toimesta. Kylmälaitteiden tarkastuksista ja huolloista on pidettävä huoltopäiväkirjaa, johon on merkittävä myös vaihdetut komponentit. Ulkoisella kylmäkoneella toimivat kylmähuoneet ja -kalusteet on varustettava lämpötilahälytysjärjestelmällä, joka siirtää hälytyksen henkilökunnan poissa ollessa paikkaan, jossa on jatkuva päivystys (esim. vartioimisliikkeeseen). Hälytyksen vastaanottajan on käynnistettävä ennalta sovitut toimenpiteet vahingon estämiseksi. Hälytyslaitteiden toimivuus on testattava kylmälaitteiden huollon, korjausten taikka muutos-toimenpiteiden yhteydessä.

4 Kattorakenteiden suojaaminen lumikuormalta sekä lumenpudotus

Kiinteistön omistajan tai -haltijan on huolehdittava katolle ker-tyneen lumen ja jään poistamisesta, jos lumen paino vaarantaa kattorakenteiden kantokykyä tai aiheuttaa muuta vaaraa. Jää ja lumi on poistettava siten, ettei putoamisesta tai pudottamisesta aiheudu vaaraa eikä rakenteiden kantokyky vaarannu.

5 Tietoteknisten vahinkojen torjunta ja varmuuskopiointi

Liiketoiminnan jatkuvuuden kannalta oleellimmat tiedot on varmuuskopioitava. Varmuuskopiointi tulee tehdä muuttuneiden tietojen ja ohjelmistojen osalta päivittäin ja kaikkien tiedostojen täysvarmistus vähintään kerran viikossa. Varmuuskopiot ja alkuperäistiedostojen- ja ohjelmistojen asentamiseen liittyvät tunnukset on säilytettävä siten, että ne eivät voi tuhoutua saman vahingon seurauksena kuin tietojärjestelmiin asennettujen ohjelmistojen ja tiedostojen tiedot tuhoutuisivat. Turvalliseksi säilytystavaksi katsotaan varmuuskopioiden ja ohjelmistojen säilyttäminen eri palo-osastoissa tai kokonaan eri rakennuksessa lukitussa dataturvakaapissa. Mikäli varmuuskopioita säilytetään samassa palosuojan antavassa lukitussa dataturvakaapissa. Tietojärjestelmät, ohjelmistot ja tiedostot on pidettävä ajantasaisena, jotta ohjelmisto- ja tiedostojen varmuuskopiot voidaan palauttaa korjattuihin tai hankittuihin laitteistoihin vahinkohetkeä edeltävään tasoon kohtuullisella työmäärällä.

Vakuutusnottajan on testattava varmuuskopioiden palauttamista kuukausittain ja samalla tarkastettava niiden toimivuus.

Mikäli tietoteknisiä palveluita on hankittu ulkopuoliselta palveluntarjoajalta, on tietojen ja ohjelmistojen varmistamisesta sovittava vähintään yllä olevan mukaisesti osana palvelusopimusta.

Pohjola Vakuutus Oy, Y-tunnus 1458359-3

Helsinki, Gebhardinaukio 1, 00013 OP
Kotipaikka: Helsinki, päätoimiala: vakuutustoiminta
Valvontaviranomainen: Finanssivalvonta, www.fiva.fi

Sähköpalojen torjunta

S331

290163f 11.18

1 Tarkoitus

Tämän suojeluohjeen tarkoituksena on vähentää sähköpaloja, pienentää sähkölaitteista ja -asennuksista johtuvaa tulipalon syttymisvaaraa ja ohjata toimintaa sähköpäloriskin huomioimiseen.

2 Velvoittavuus

Tämä suojeluohje on osa vakuutus sopimusta. Vakuutusnottajan ja vakuutetun on noudatettava tätä suojeluohjetta ja sen määräyksiä. Mikäli suojeluohjetta ei noudateta, voidaan korvausta vakuutus sopimus lain mukaan alentaa tai se voidaan evätä. Vakuutusnottaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että suojeluohjeen sisältö on työsuoritukselta vastaavien henkilöiden tiedossa.

3 Määritelmä

Sähköpäloilla tarkoitetaan tässä suojeluohjeessa tulipaloa,

- joka on alkanut sähkölaitteesta tai
- asennuksesta ja jossa palon mahdollistavana syttymislähteenä on ollut sähköenergia tai
- jossa palokuorman muodostaa pääosin sähkölaite kuten muuntaja, kaapelit jne. tai

Sähkölaitteisto		
Laitteistoluokka	Laitteisto	Tarkastusväli
Luokka 3	• Verkko-yhtiöiden sähköverkot	• 5 vuotta
Luokka 2	• yli 1000V osia sisältävät laitteistot, liittymisteholtaan • yli 1600kVA:n pienjännitelaitteistot pääsulakkeiltaan yli 35A:n sähkölaitteistot	• 10 vuotta
Luokka 1	• pääsulakkeiltaan yli 35A:n sähkölaitteistot (liike-, julkiset ja teollisuusrakennukset, maatalousrakennukset, yleisten paikkojen asennukset)	• 10 vuotta

Omistajan tai haltijan tulee huolehtia siitä, että sähkölaitteistolle suoritetaan ajallaan sille säädetty lakisääteiset määräaikaistarkastukset.

4.3 Sähkölaitteiston huolto ja kunnossapito

Sähköasennusten ja niihin liitettyjen sähkölaitteiden omistaja ja haltija ovat vastuussa siitä, että sähkölaitteistoa käytetään tarkoituksen mukaisesti ja että sitä huolletaan siten, että laitteisto säilyy turvallisena koko käyttöikänsä. Säännöllistä huoltoa edellyttävillä suoja- ja turvajärjestelmille on laadittava huolto- ja kunnossapito-ohjelma. Kunnossapito-ohjelmaan tulee sisällyttää kaikki sähköturvallisuuden ylläpitämiseen liittyvät asiat. Yrityksen turvallisuus suunnitelmassa tulee määritellä ne suoja- ja turvajärjestelmät, jotka tulee sisällyttää ko. kunnossapito-ohjelmaan. Sähkölaitteissa ja -asennuksissa havaitut puutteet ja viat on korjattava välittömästi.

4.4 Vahingontorjuntatoimenpiteitä

Seuraavassa esitetään yksilöityjä vaatimuksia syttymisriskin pienentämiseksi, palon havaitsemiseksi, sen kehittymisen hidastamiseksi ja rajoittamiseksi.

- jossa palon kehittymiseen ja leviämiseen on vaikuttanut sähkölaitteiston tai
- asennuksen käyttövirhe tai kunnossapidon laiminlyönti, vaikka palon syy on jokin muu kuin sähköenergia.

4 Vaatimukset sähköpalojen torjumiseksi

4.1 Sähkötöiden tekeminen

Sähkötöitä ovat sähkölaitteistojen asennustyöt sekä sähkölaitteiden ja -laitteistojen korjaus- ja huoltotyöt. Sähkötöitä saavat tehdä vain lain, asetusten ja viranomais määräysten edellytykset täyttävät henkilöt ja yritykset annettujen viranomaisvaatimusten mukaisesti. Asennusten jälkeen ennen jännitteen kytkemistä on tehtävä tarkastukset ja mitaukset, jotka takaavat asennuksen turvallisuuden ja oikeellisuuden. Käyttöönotto- ja varmennustarkastus tulee tehdä siten, kun laissa edellytetään.

4.2 Sähkölaitteiden tarkastukset

Sähkölaitteistojen määräysten mukaiset määräaikaistarkastusvälit ja tarkastuksen tekijät määräytyvät voimassa olevan sähköturvallisuuslain sekä sähkölaitteistoluokan mukaan seuraavasti:

4.4.1 Lämpökuvaus

Lämpökuvauksen tulee suorittaa siihen pätevä henkilö. Lämpökuvaus suoritetaan esim. sähköpääkeskuksille ja sen alakeskuksille vähintään kerran vuodessa. Tulokset tulee analysoida ja dokumentoida kuvauksen jälkeen. Lämpökuvauksessa havaitut ongelmakohdat korjataan havaintojen perusteella, ja korjaustyö tarkastetaan lopuksi lämpökameran avulla.

4.4.2 Kaapeliläpiviennit

Osastoivan rakennusosan kaapeliläpivienti tulee tehdä niin, että osastoivuutta ei olennaisesti heikennetä. Kaapeliläpiviennit tulee tiivistää jo asennustyön aikana ja lopullisesti heti läpiviennin kaikkien kaapeli-asennusten jälkeen. Työn aikana, silloin kuin kaapeliläpivientikohdassa ei tehdä töitä, on läpivienti tiivistettävä tilapäisesti rakenteen osatointia vastaavaksi. Yrityksen tulee luoda käytäntö kaapeliläpivientien kunnossapidämiseksi ja tiivistämiseksi. Läpivientien tiivistämisestä on myös määriteltävä vastuu yrityksessä. Tämä voidaan järjestää esimerkiksi valitsemalla tietyt kaapeliläpivientimenetelmät, joita oma

organisaatio käyttää, tai tilaamalla läpiviennin tiivistystyö ulkopuoliselta toimittajalta. Läpivientien tukkimiseen tulee käyttää luotettavia, CE-merkittyjä ja tyyppihyväksytyjä palomassoja.

Hyvän ohjeena voidaan pitää, että pursotettavat palokatkoavahtoja käytettäessä on selvitettävä tuotteen hyväksyntäehdot; mihin käytötarkoitukseen ja käyttökohteeseen palokatkoavahto soveltuu. Tämä seikka tulee myös selvittää huolellisesti ennen palokatkoavahtojen käyttöä.

4.4.3 Siisteys ja järjestys

Sähkölaitteet ja kaapelasennukset kuten kaapelihyllyt, -kanavat ja -tunnelit sekä asennuslattiat, on pidettävä puhtaina syttyvistä materiaaleista ja pölystä. Tarpeettomiksi jääneet kaapelit on poistettava, etteivät ne lisää palokuormaa.

4.4.4 Sähkötilojen suojaus

Sähkötilat tulee suojata osastoimalla, automaattisella paloilmoitimmella tai automaattisella sammutuslaitteistolla. Suojaustaso ja -menetelmä määräytyvät kohteen mukaan. Kohteet, kuten esimerkiksi kaapelitunnelit, joihin sammutushenkilöstö palo- ja pelastuskalustoineen ei pääse helposti, on varustettava automaattisella sammutuslaitteistolla ja niihin tulee järjestää savunpoistomahdollisuus ulos. Kellariin tai muualle rakennuksen sisätiloihin sijoitettu öljyjäähdytteinen muuntaja tulee suojata automaattisella sammutuslaitteistolla ja ko. tilaan tulee järjestää manuaalisesti laukaistava koneellinen kohdesavunpoisto. Tämä vaatimus ei koske osastoitua muuntajaa, joka on sijoitettu rakennuksen ulkoseinälle ja muuntamon ovet avautuvat suoraan ulos.

4.4.5 Sähkölaitteiden käyttö

Sähkölaitteiden ylikuormitus on sallittua vain valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti siten, että valmistajan ilmoittamaa suurinta sallittua käyttölämpötilaa ei ylitetä. Laitteiden riittävä jäähtyvyys tulee varmistaa kaikkina vuodenaikoina ja kaikissa kuormitusolosuhteissa. Jos laitteiden kuormitettavuudesta ei ole riittävästi tietoa, tulee laitteen lämpötilaa seurata mittauksin (esim. lämpökuvauus), ja muutostöiden yhteydessä heti käyttöönoton jälkeen seurata lämpötilojen kehittymistä. Sähkölaitteen pinnalle prosessista irtoavan eristävän ja/tai palovaarallisen materiaalin kertymisen vaikutuskuormitettavuuteen on huomioitava ja mittauksin varmistettava laitteen turvallinen toiminta. Henkilö- tai palovaaraa aiheuttavissa olosuhteissa saa käyttää vain kyseisiin olosuhteisiin soveltuvia ja suunniteltuja sähkölaitteita.

4.4.6 ATEX - Räjähdyksivaarallisten tilojen sähkölaitteet

Räjähdyksivaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen sähkölaitteiden ja suojausjärjestelmien tulee täyttää terveys- ja turvallisuusvaatimukset sekä ATEX-laitesäädösten vaatimukset, jotta sähkölaitteista mahdollisesti johtuva onnettomuus voidaan välttää. Lisätietoa ATEX-lainsäädännöstä ja laitteiden vaatimuksenmukaisuudesta antaa TUKES.

4.4.7 Sähköajoneuvojen lataaminen

Sähköajoneuvojen lataaminen, sekä latauspisteiden, pistoketyypit ja kaapeloinnin toteutus ja asennus tulee toteuttaa voimassa olevien sähköturvallisuuslakien, -asetusten, viranomaismääräysten, standardien sekä ladattavan ajoneuvon valmistajan ohjeiden mukaisesti. Latauslaitteisto tulee olla kokonaisuudessaan ehjä (esim. liitäntäjohdot). Lataamisen aikana jatkojohtojen käyttö ei ole sallittu. Riittävästä ilmanvaihdosta on huolehdittava.

4.4.8 Kevyiden sähköisten liikkumisvälineiden lataus

Kevyillä sähköisillä liikkumisvälineillä tarkoitetaan jalankulkua avustavia tai korvaavia liikkumisvälineitä, sähköavusteisia polkupyöriä tai kevyitä sähköajoneuvoja, joiden nopeus on enintään 25 km/h ja joiden moottorin nimellisteho on enintään 1kW. (Kevyiden sähköajoneuvojen akut voidaan ladata tavanomaisesta maadoitetusta 16A/250V pistorasiasista, joka on suojattu kiinteään asennukseen kuuluvalla enintään 30mA vikavirtasuojalla)

Latausalueet tulee olla selkeästi merkityjä alueita, jotta kulkuneuvojen akut ladattaisiin aina erikseen merkityillä alueilla. Palavaa materiaalia ei saa säilyttää 1 metriä lähempänä latausaluetta eikä sen yläpuolella. Helposti syttyviä aineita ei saa säilyttää 2 m lähempänä latausaluetta.

Latausalueen välittömässä läheisyydessä on oltava sähköpaloihin soveltuva riittävän kokoinen vähintään 43 A 233 BC -teholuokan käsiammutin tai 89 B luokan 5 kg CO₂ -sammutin.

4.4.9 Muiden kuin kevyiden sähköajoneuvojen lataus

Muiden kuin kevyiden sähköajoneuvojen akut voidaan ladata ainoastaan koteloidusta virtayksiköstä (esim. lataustolppa), jonka turvallisuus on varmistettu asianmukaisilla ohjaus- ja suojalaitteilla (mm. vikavirtasuojaus). Latausjohtoja on suojattava mekaaniselta rikkoutumiselta.

Latauspaikan ympärillä tulee olla vähintään kaksi metriä vapaata tilaa palaviin materiaaleihin. Latausalue on syytä erottaa muusta alueesta keltaisilla viivoilla tai muilla merkinnöillä. Kaapelit on suojattava törmäyksiltä ja rikkoutumiselta. Kaapelit tulee ripustaa niille erikseen varattuihin säilytyspaikkoihin seinällä oleviin koukkuihin tai muihin vastaaviin säilytyspaikkoihin. Latauspaikalla tulee olla riittävästi sähköpaloihin soveltuva alkusammutuskalustoa kuitenkin vähintään esim. 43 A 233 BC -teholuokan käsiammutin tai 89 B luokan 5 kg CO₂ -sammutin. Silmänhuuhteluvälineet sijoitetaan latauspaikan läheisyyteen. Laitteiden käyttöohjeet, turvallisuusohjeet ja varoituskyltit sijoitetaan latauspaikalle näkyvästi esille.

Yhdessä hyvä tulee.

Tulityöt

Suojeluohje S621, 1.1.2021 alkaen

1 Tarkoitus

Tässä suojeluohjeessa annetaan vaatimukset tulitöistä sekä katto- ja vedeneristysalan tulitöistä aiheutuvien palovahinkojen torjumiseksi.

2 Velvoittavuus

Tämä suojeluohje on osa vakuutussopimusta. Lisäksi vakuutusnottajan on varmistettava, että suojeluohjetta noudatetaan kaikissa vakuutusnottajan tai vakuutusnottajaan rinnastettavan teettämässä tulitöissä. Mikäli suojeluohjetta ei noudateta, voidaan korvausta vakuutussopimuslain mukaan alentaa tai se voidaan evätä. Vakuutusnottaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että suojeluohjeen sisältö on työsuorituksesta vastaavien henkilöiden tiedossa.

3 Käsitteet

Tulitöiden koulutus

Tulityökoulutus sekä katto- ja vedeneristysalan tulityökoulutus ovat yhdistyneet 1.1.2016. Ennen vuotta 2016 suoritettu koulutus on voimassa kortissa mainitun ajan ja oikeuttaa tekemään vain kortin mukaisia tulitöitä: katto- ja vedeneristysalan tulitöiden turvallisuustutkiminto oikeuttaa tekemään vain katto- ja vedeneristysalan tulitöitä ja tulitöiden turvallisuustutkiminto vain muita tulitöitä.

Tulityöt

Tulityöt ovat töitä, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Näitä tulitöitä ovat muun muassa sähkö- ja kaasuhitsaustyöt, kaasujuotostyöt, kuumailmapuhallintyöt, polttoleikkaustyöt sekä metallien hionta ja katkaisu laikkaleikkaimella.

Katto- ja vedeneristysalan tulityöt

Katto- ja vedeneristysalan tulitöitä ovat vedeneristystyöt, joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Näitä ovat esimerkiksi eristettävän alustan kuivaaminen liekillä tai kuumalla ilmalla, bitumin kuumentaminen bitumipadassa ja vedeneristysten kuumentaminen tapahtuva kiinnitystyö sekä näihin töihin liittyvät välttämättömät aputyöt, joissa syntyy kipinöitä.

Tulityösuunnitelma

Tulityösuunnitelma on kirjallinen suunnitelma tulitöiden sekä katto- ja vedeneristysalan tulitöiden turvallisesta tekemisestä.

Tulityösuunnitelmassa on esitettävä vähintään seuraavat asiat:

- Tulityöturvallisuudesta vastaava henkilö, joka ylläpitää tulityösuunnitelmaa ja huolehtii siitä, että tämän suojeluohjeen määräykset on mahdollista toteuttaa käytännössä.
- Henkilöt, joilla on oikeus myöntää tulityölupa
- Henkilöt, joilla on oikeus tehdä tulitöitä
- Tulitöissä tarvittavien suojausmateriaalien ja alkusammutuskaluston saatavuus sekä tulityövartiointin järjestäminen.
- Vakuutusnottajan tuotannosta, toimitiloista, ympäristöstä ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuvat tulityöturvallisuuteen vaikuttavat asiat, jotka on otettava huomioon tässä suojeluohjeessa esitettyjen asioiden lisäksi.
- Vakituiset tulityöpaikat.

Jos vakuutusnottaja teettää tulityön ulkopuolisella urakoitsijalla, tulityössä voidaan noudattaa urakoitsijan tulityösuunnitelmaa, kun vakuutusnottaja on

- varmistanut, että urakoitsijalla on vähintään edellä kuvatun mukainen kirjallinen tulityösuunnitelma ja
- edellyttänyt, että urakoitsija ja aliurakoitsija noudattavat tätä turvallisuusohjetta.

Vakituinen tulityöpaikka

Vakituinen tulityöpaikka on erityinen tulitöiden tekemiseen varattu palo-osasto tai muu ympäristöstään rajattu alue, jossa tulityöt voidaan tehdä turvallisesti.

Tilapäinen tulityöpaikka

Tilapäisiä tulityöpaikkoja ovat kaikki muut kuin vakituiset tulityöpaikat. Katto- ja vedeneristysalan tulityöpaikka on aina tilapäinen tulityöpaikka.

Tulitöistä aiheutuvien vaarojen selvitys ja arviointi

Tulityöstä aiheutuvien vaarojen selvitys ja arviointi on tulityöpaikalla ja sen ympäristössä tapahtuvaa tulityöstä aiheutuvien vaarojen tunnistamista ja niiden vakavuuksien arviointia. Vaarojen selvitys ja arviointi tehdään ennen tulityöluvan myöntämistä sekä aina, kun tulityöpaikan olosuhteet muuttuvat. Vaarojen selvityksen ja arvioinnin perusteella määrätään tarvittavat turvatoimet, joilla tulityöstä aiheutuvat vahingot vältetään.

Tulityölupa

Tulityölupa on kirjallinen lupa, joka oikeuttaa tulitöiden tekemiseen tilapäisellä tulityöpaikalla. Tulityöluvun myöntämistä edeltää tulityöstä aiheutuvien vaarojen selvitys ja arviointi sekä tarvittavien turvatoimien määrääminen.

Tulitöiden turvallisuustutkinto

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön hyväksymä tutkinto, jolla varmistetaan, että tulityöntekijällä ja tulityöluvun myöntäjällä on riittävä tieto tulityöturvallisuudesta.

Katto- ja vedeneristysalan tulitöiden turvallisuustutkinto

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön hyväksymä tutkinto, jolla varmistetaan, että katto- ja vedeneristysalan tulityöntekijällä ja tulityöluvun myöntäjällä on riittävä tieto katto- ja vedeneristysalan tulityöturvallisuudesta.

Tulityökortti

Tulityökortti on määräaikainen todistus hyväksytysti suoritetusta tulitöiden turvallisuustutkinnosta.

Katto- ja vedeneristysalan tulityökortti

Katto- ja vedeneristysalan tulityökortti on määräaikainen todistus hyväksytysti suoritetusta katto- ja vedeneristysalan tulitöiden turvallisuustutkinnosta.

4 Tulityöt

4.1 Tulityöt vakituisella tulityöpaikalla

Tulityöt on tehtävä rajatulla ja merkityllä vakituisella tulityöpaikalla aina, kun se on mahdollista. Vakituisella tulityöpaikalla tulitöissä on otettava huomioon kyseisen työmenetelmän, työkohteen ja ympäristön edellyttämät turvallisuusasiat. Vakituisella tulityöpaikalla ei edellytetä tulityöilupaa eikä tulityöntekijältä tulityökorttia.

Vakituisen tulityöpaikan on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- Tulityöpaikan rakenteiden on oltava palamattomia tai suojavaerhottuja, jos rakenteet ovat palavia tulityöpaikan rakenteiden ja suojausten on oltava niin tiiviitä, että tulitöissä syntyvät kipinät ja roiskeet eivät pääse kulkeutumaan työtilan ulkopuolelle tai tunkeutumaan rakenteiden sisälle.
- Tulityöpaikalla on oltava vähintään kaksi 55 A 233 BC-teholuokan käsiammutinta, joista toisen voi korvata pikapalopostilla tai kahdella 43 A 233 BC-teholuokan käsiammuttimella.
- Tulityöpaikalla ei saa olla työhön kuulumatonta palavaa materiaalia.
- Tulityöpaikalla ei saa käsitellä tai säilyttää palavia nesteitä, eikä tulityöpaikka saa olla yhteydessä sellaiseen tilaan, jossa voi olla palavia kaasuja.
- Vakituisella tulityöpaikalla on noudatettava tilapäiselle tulityöpaikalle annettuja vaatimuksia, jos tulityön kohde oleellisesti lisää palovaaraa.

4.2 Tulityöt tilapäisellä tulityöpaikalla

Tilapäisellä tulityöpaikalla tulityötä saa tehdä vain, jos sitä ei voida tehdä vakituisella tulityöpaikalla.

Tilapäisellä tulityöpaikalla tulityötä saa tehdä vain henkilö, jolla on voimassa oleva tulityökortti. Tulityön tekemiseen

tilapäisellä tulityöpaikalla vaaditaan aina kirjallinen, määräaikainen tulityölupa.

4.2.1 Tulityölupa

Ennen tulityöluvun myöntämistä tulityöpaikalla on tehtävä tulityöstä aiheutuvien vaarojen selvitys ja arviointi.

Tulityöluvun myöntäjä määrää tulityöluvussa turvatoimet, jotka hän on todennut tarpeelliseksi tulityöstä aiheutuvien vaarojen selvityksen ja arvioinnin perusteella. Tulityön saa aloittaa vasta, kun tulityöntekijä ja tulityövärtija ovat varmistaneet, että tulityöluvussa määrätyt turvatoimet on toteutettu. Tulityöluvussa on nimettävä tulityöluvun myöntäjä, tulityöntekijät ja tulityövärtijat.

Tulityöluvun myöntäjän on kirjoitettava tulityölupa vähintään neljänä kappaleena, joista yksi toimitetaan vakuutusnottajalle. Ennen tulityön aloittamista tulityöluvun myöntäjän on annettava yksi kappale tulityöntekijälle, yksi tulityön aikaiselle tulityövärtijalle ja yksi tulityön jälkeiselle tulityövärtijalle. Tulityöluvussa määrätyt turvatoimet on saatettava kaikkien tulityöntekijöiden ja tulityövärtijoiden tietoon.

Tulityöluvun myöntäjällä on oltava voimassa oleva tulityökortti.

Tulityöluvun saa myöntää vakuutusnottajan tulityösuunnitelmassa mainittu henkilö, jolla kokemuksensa ja kohteen tuntemuksensa perusteella on parhaat edellytykset tunnistaa ja arvioida tulityöstä aiheutuvat vaarat sekä määrätä tämän perusteella tarvittavat turvatoimet.

Mikäli vakuutusnottajalla ei ole edellä mainittuja edellytyksiä toimia tulityöluvun myöntäjänä, tulityöluvun voi myöntää urakoitsijan tulityösuunnitelmassa mainittu henkilö, joka voi olla voimassa olevan tulityökortin omaava tulityöntekijä. Tällöin tulityöluvun myöntäjän tulee tutustua kohteeseen ja laatia sen perusteella tulitöistä aiheutuvien vaarojen selvitys ja arviointi.

Tulityöluvun saa myöntää vain määräajaksi ja se tulee uusiksi aina olosuhteiden muuttuessa. Tulityölupa on tulityöpaikkakohtainen ja vain tulityöluvussa mainitut tulityöt ovat tulityöpaikalla sallittuja. Tulityöpaikan on oltava jatkuvasti tulityöluvun edellyttämässä kunnossa.

4.2.2 Turvatoimet tilapäisellä tulityöpaikalla

Tilapäisellä tulityöpaikalla on toteutettava tulitöistä aiheutuvien vaarojen selvityksen ja arvioinnin perusteella määrätyt turvatoimet, kuitenkin vähintään seuraavat:

- Tulityöpaikka on puhdistettava syttyvistä materiaaleista.
- Käytettävissä työvälineissä on oltava asianmukaiset suojausratkaisut ja käyttäjän on tunnettava laitevalmistajan antamat turvallisuusohjeet.
- Syttyvät materiaalit, joita ei voida poistaa, on suojattava tiiviisti palamattomalla suojapeitteellä.
- Tulityöpaikalla olevat laitteet ja varusteet (esim. kaapelit) on suojapeitettävä.
- Rakenteissa olevat aukot on suojapeitettävä ja raot on tiivistettävä.
- Rakenteiden syttyvät pinnat on suojapeitettävä.
- Kipinöiden ja roiskeiden kulkeutuminen ympäristöön sekä lämmön johtuminen rakenteiden sisään on estettävä.

- Työtilassa on tarvittaessa mitattava kaasupitoisuus ja tila on tarvittaessa tuuletettava.
- Paloilmoitin ja sammutusjärjestelmä, jonka laukaisu perustuu savunilmaisuun, on erheellisten hälytysten estämiseksi tarvittaessa irtikytkettävä alueelta, johon tulityöstä aiheutuvat käryt voivat levitä ja kytkettävä takaisin päälle heti, kun se on mahdollista.
- Sprinklerilaitteistoa ei kytketä pois päältä, vaan tarvittaessa sprinklerisuuttimet suojataan väliaikaisella suojauksella, joka poistetaan välittömästi tulitöiden jälkeen.
- Sammutuskaluston varaaminen.

4.2.3 Sammutuskalusto

Tulityöluvassa määrätään tilapäisellä tulityöpaikalla tarvittava sammutuskalusto, jonka on oltava vähintään kaksi 55 A 233 BC-teholuokan käsiammutinta. Käsiammuttimista toisen voi korvata pikapalopostilla tai kahdella 43 A 233 BC teholuokan käsiammuttimella. Sammutuskaluston on oltava tulityöpaikalla koko tulityön ja tulityön jälkivartiointin ajan.

4.2.4 Tulityövärtiointi

Tulityövärtiointi on määrättävä tulityöstä aiheutuvien vaarojen selvityksen ja arvioinnin perusteella.

Tulityövärtiointi on toteutettava koko työn ajan, myös työtaukojen aikana. Tulityön jälkeen on tulityövärtiointi toteutettava tulityöluvassa mukaisesti, kuitenkin vähintään yhden tunnin ajan. Tulityösuunnitelmassa on esitettävä, kuinka tulityövärtiointi järjestetään. Tulityöntekijä ei voi toimia työnaikaisena tulityövärtijana.

Tulityövärtiointin aikana tulityöpaikan ympäristöineen on oltava jatkuvan silmälläpidon alaisena.

Tulityövärtijan on tiedettävä tulityöstä aiheutuvat vaarat, osattava tehdä hätäilmoitus ja käyttää tulityöpaikalle varattua alkusammutuskalustoa. Tarvittaessa tulityövärtijan on keskeytettävä tulityö.

5 Katto- ja vedeneristysalan tulityöt

Katto- ja vedeneristysalan tulityötä saa tehdä vain henkilö, jolla on vuonna 2016 alkaneen tulitöiden turvallisuustutkimuksen mukainen tulityökortti tai voimassa oleva katto- ja vedeneristysalan tulityökortti.

5.1 Katto- ja vedeneristysalan tulityöluupa

Katto- ja vedeneristysalan tulityöhön vaaditaan aina kirjallinen, määräaikainen tulityöluupa.

Ennen tulityöluvassa myöntämistä tulityöpaikalla on tehtävä tulitöistä aiheutuvien vaarojen selvitys ja arviointi. Vaarojen selvityksessä ja arvioinnissa on erityisesti otettava huomioon työkohteen alla olevien rakenteiden ja onteloiden aiheuttamat vaarat.

Tulityöluvassa myöntäjä määrää tulityöluvassa turvatoimet, jotka hän on todennut tarpeelliseksi tulityöstä aiheutuvien vaarojen selvityksen ja arvioinnin perusteella. Tulityön saa aloittaa vasta, kun tulityöntekijä ja tulityövärtija ovat varmistaneet, että tulityöluvassa määrätty turvatoimet on toteutettu. Tulityöluvassa on nimettävä tulityöluvassa myöntäjä, tulityöntekijät ja tulityövärtijat.

Tulityöluvassa myöntäjän on kirjoitettava tulityöluupa vähintään neljänä kappaleena, joista yksi toimitetaan vakuutusnottajalle. Ennen tulityön aloittamista tulityöluvassa myöntäjän on annettava yksi kappale tulityöntekijälle, yksi tulityön aikaiselle tulityövärtijalle ja yksi tulityön jälkeiselle tulityövärtijalle. Tulityöluvassa määrätty turvatoimet on saatettava kaikkien tulityöntekijöiden ja tulityövärtijöiden tietoon.

Tulityöluvassa myöntäjällä on oltava voimassa oleva katto- ja vedeneristysalan tulityökortti. Tulityöluvassa saa myöntää vakuutusnottajan tulityösuunnitelmassa mainittu henkilö, jolla kokemuksensa ja kohteen tuntemuksensa perusteella on parhaat edellytykset havaita ja arvioida katto- ja vedeneristysalan tulityöstä aiheutuvat vaarat sekä määrätä tämän perusteella tarvittavat turvatoimet.

Mikäli vakuutusnottajalla ei ole edellä mainittuja edellytyksiä toimia tulityöluvassa myöntäjänä, tulityöluvassa voi myöntää vakuutusnottajan nimeämä asiantuntija tai urakoitsijan tulityösuunnitelmassa mainittu henkilö. Katto- ja vedeneristysalan tulityössä tulityöntekijä ei voi olla tulityöluvassa myöntäjä.

Tulityöluvassa saa myöntää vain määrääjäksi. Tulityöluupa on tulityöpaikkakohtainen ja vain tulityöluvassa mainitut tulityöt ovat tulityöpaikalla sallittuja. Mikäli tulityöluvassa voimassaolon aikana tulityöpaikan olosuhteet muuttuvat, tulityöluvassa myöntäjän on päivitettävä tulityöluupa vastaamaan uusia olosuhteita.

5.2 Työmenetelmän valinta

Tulityö on korvattava palovaarattomalla työmenetelmällä silloin, kun eristettävät rakenteet ovat syttyviä ja rakenteet muodostavat ontelotiloja eikä niitä voida tarkistaa ja valvoa.

Vedeneristystä ei saa kiinnittää pellitysten eikä metallirakenteiden päälle siten, että kiinnityskohta kuumennetaan.

Avoliekkiä tai kuumaa ilmaa ei saa käyttää rakenteessa olevan aukon tai läpiviennin läheisyydessä eikä vaaka- ja pystyrakenteen yhtymäkohdassa siten, että avoliekki tai kuuma ilma pääsee tunkeutumaan rakenteen sisälle.

Jäätyneitä putkia ei saa sulattaa avotulta tai kuumailmapuhallinta käyttäen.

5.3 Turvatoimet katto- ja vedeneristystöiden tulityöpaikalla

Tulityöpaikalla on toteutettava tulitöistä aiheutuvien vaarojen selvityksen ja arvioinnin perusteella määrätty turvatoimet, kuitenkin vähintään seuraavat:

- Tulityöpaikalta on poistettava työhön kuulumaton syttyvä materiaali.
- Syttyvät materiaalit, joita ei voida poistaa, on suojattava tiiviisti palamattomalla suojapeitteellä.
- Rakenteissa olevat aukot on suojapeitettävä ja raot on tiivistettävä, jos liekki, roiskeet tai kipinät voivat levitä rakenteisiin näiden kautta.
- Paloilmoitin ja sammutusjärjestelmä, joiden laukaisu perustuu savunilmaisuun, on erheellisten hälytysten estämiseksi tarvittaessa irtikytkettävä alueelta, johon tulityöstä aiheutuvat käryt voivat levitä ja kytkettävä takaisin päälle heti, kun se on mahdollista.

- Sprinklerilaitteistoa ei kytkeä pois päältä, vaan tarvittaessa sprinklerisuuttimet suojataan väliaikaisella suojauskella, joka poistetaan välittömästi tulitöiden jälkeen.
- Sammutus- ja raivauskaluston sekä palamattoman suojausmateriaalin varaaminen

5.4 Sammutus- ja raivauskalusto sekä suojausmateriaali

Tulityöluvussa määrätään katto- ja vedeneristystyömaalla tarvittava sammutuskalusto, jonka on oltava vähintään kaksi 55 A 233 BC-teholuokan käsiammutinta, joista toisen voi korvata pikapalopostilla tai kahdella 43 A 233 BC-teholuokan käsiammuttimella.

Sammutuskaluston on oltava tulityöpaikalla koko tulityön ja tulityön jälkivartiointin ajan.

Kattotulityömaalla on oltava palamatonta suojausmateriaalia ja raivauskalusto, jolla palon syttyessä saadaan kattoon sammutusaukko sammutusta varten.

5.5 Katto- ja vedeneristysalan tulityövärtiointi

Tarvittava tulityövärtiointi on määrättävä kattotulityöstä aiheutuvien vaarojen selvityksen ja arvioinnin perusteella. Tulityössä ja työn jälkeen on käytettävä tulityövärtijaa aina, kun eristettävät rakenteet tai niiden läheisyydessä olevat rakenteet ovat syttyviä tai rakenteet muodostavat ontelo-tiloja.

Tulityövärtijan on jatkuvasti tarkkailtava tulityöpaikkaa, sen ympäristöä ja alusrakenteita. Tarvittaessa on nimettävä useita tulityövärtijoita. Tulityövärtiointi on toteutettava koko työn ajan, myös työtaukojen aikana. Tulityön jälkeen on jälkivartiointi toteutettava tulityöluvan mukaisesti, kuitenkin vähintään yhden tunnin ajan.

Tulityövärtijan on tiedettävä tulityöstä aiheutuvat vaarat, osattava tehdä hätäilmoitus ja käyttää tulityöpaikalle varattua alkusammutuskalustoa. Tarvittaessa tulityövärtijan on keskeytettävä tulityö.

6 Pelastuslaki ja tulityöstandardit

Pelastuslain mukaan on huolehdittava riittävästä varoituksesta, kun ryhdytään tulityöhön.

Tätä suojeluohjetta sekä standardeja SFS 5900 Tulitöiden paloturvallisuus ja SFS 5991 Katto- ja vedeneristysalan tulitöiden paloturvallisuus noudattamalla tulityöntekijä varmistaa, että hän toimii riittävän huolellisesti tulitöitä tehdessään.

Tulityöntekijä on aina vastuussa siitä, että hän tekee tulityön paloturvallisesti.

Hätänumero 112 – Yrityksen sisäisestä numerosta soittaessa, nro?

Tulityön tilaaja	Yritys	Osoite																															
	Yritys/Työntekijä	☐ Tulityöluvan myöntäjä on tarkistanut tulityökortin voimassaolon kaikilta tulityöntekijöiltä																															
Työkohde	Yritys/Tilaaja	Osoite																															
	Tulityöpaikka	Osoite																															
Työsuoritus	☐ Tulityöt ☐ Katto- ja vedeneristystyöt																																
Tulityö	☐ Sähköhitsaus ☐ Kaasuhitsaus ☐ Polttoleikkaus ☐ Laikkaleikkaus- ja hionta ☐ Bitumikeittimen käyttö ☐ Muu, mikä?																																
Tulityön vaarojen selvitys ja arviointi	<table border="0"> <tr> <td>Ei</td> <td>Kyllä, suojaus- ja suojaustoimenpiteet tarvitaan</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityöpaikalla on syttyviä materiaaleja</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityöpaikkaa lähellä olevan seinä-, katto- tai lattiarakenteen pinta on syttyvää</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityöpaikan lähellä olevat seinä, katto tai lattiarakenteet sisältävät syttyviä materiaaleja</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityöpaikalla on syttyvää pölyä tai hienojakoista ainetta</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityöpaikalla on tai sinne voi muodostua syttyviä kaasuja tai höyryjä</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityöpaikalla on kaapeleita tai kaapelihyllyjä</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityön kohde sisältää materiaaleja, jotka voivat syttyä</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityöpaikkaa rajoittavissa rakenteissa on rakoja, aukkoja tai läpivientejä, joiden kautta kipinät tai roiskeet voivat päästä seinä-, katto- tai lattiarakenteeseen tai viereiseen tilaan</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityössä syntyy lämpöä, joka voi johtua seinä-, katto tai lattiarakenteeseen</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityö joudutaan tekemään korkealla, jolloin kipinöillä ja roiskeilla on otolliset olosuhteet levitä laajalle alueelle</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityöstä aiheutuvat muut vaarat; mitä?</td> </tr> </table>			Ei	Kyllä, suojaus- ja suojaustoimenpiteet tarvitaan	☐	☐ Tulityöpaikalla on syttyviä materiaaleja	☐	☐ Tulityöpaikkaa lähellä olevan seinä-, katto- tai lattiarakenteen pinta on syttyvää	☐	☐ Tulityöpaikan lähellä olevat seinä, katto tai lattiarakenteet sisältävät syttyviä materiaaleja	☐	☐ Tulityöpaikalla on syttyvää pölyä tai hienojakoista ainetta	☐	☐ Tulityöpaikalla on tai sinne voi muodostua syttyviä kaasuja tai höyryjä	☐	☐ Tulityöpaikalla on kaapeleita tai kaapelihyllyjä	☐	☐ Tulityön kohde sisältää materiaaleja, jotka voivat syttyä	☐	☐ Tulityöpaikkaa rajoittavissa rakenteissa on rakoja, aukkoja tai läpivientejä, joiden kautta kipinät tai roiskeet voivat päästä seinä-, katto- tai lattiarakenteeseen tai viereiseen tilaan	☐	☐ Tulityössä syntyy lämpöä, joka voi johtua seinä-, katto tai lattiarakenteeseen	☐	☐ Tulityö joudutaan tekemään korkealla, jolloin kipinöillä ja roiskeilla on otolliset olosuhteet levitä laajalle alueelle	☐	☐ Tulityöstä aiheutuvat muut vaarat; mitä?						
Ei	Kyllä, suojaus- ja suojaustoimenpiteet tarvitaan																																
☐	☐ Tulityöpaikalla on syttyviä materiaaleja																																
☐	☐ Tulityöpaikkaa lähellä olevan seinä-, katto- tai lattiarakenteen pinta on syttyvää																																
☐	☐ Tulityöpaikan lähellä olevat seinä, katto tai lattiarakenteet sisältävät syttyviä materiaaleja																																
☐	☐ Tulityöpaikalla on syttyvää pölyä tai hienojakoista ainetta																																
☐	☐ Tulityöpaikalla on tai sinne voi muodostua syttyviä kaasuja tai höyryjä																																
☐	☐ Tulityöpaikalla on kaapeleita tai kaapelihyllyjä																																
☐	☐ Tulityön kohde sisältää materiaaleja, jotka voivat syttyä																																
☐	☐ Tulityöpaikkaa rajoittavissa rakenteissa on rakoja, aukkoja tai läpivientejä, joiden kautta kipinät tai roiskeet voivat päästä seinä-, katto- tai lattiarakenteeseen tai viereiseen tilaan																																
☐	☐ Tulityössä syntyy lämpöä, joka voi johtua seinä-, katto tai lattiarakenteeseen																																
☐	☐ Tulityö joudutaan tekemään korkealla, jolloin kipinöillä ja roiskeilla on otolliset olosuhteet levitä laajalle alueelle																																
☐	☐ Tulityöstä aiheutuvat muut vaarat; mitä?																																
Tulityön turvallisuus-toimenpiteet	<table border="0"> <tr> <td>Tilaaaja</td> <td>Urakoitsija</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Suojaukset on tehtävä niin lähelle tulityökohtaa, että kipinät/roiskeet eivät pääse leviämään ympäristöön</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Seinissä, katossa ja lattiassa olevat raot ja aukot sekä läpiviennit on suojattava</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Koneet ja laitteet, syttyvät rakenteet, kaapelihyllyt ym. on siirrettävä tai suojattava</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Työpaikka on kastettava</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Työkohdetta on jäädytettävä jatkuvasti</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Kaasupitoisuus on mitattava ja tila tuuletettava</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Tulityöpaikkaa ympäröivät sekä alapuoliset tilat on tarkastettava ja puhdistettava</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Paloilmoittimen irtikytkennästä huolehtiminen. Irtikytkentä on tehtävä laitteiston hoitajan toimesta.</td> </tr> </table> <table border="0"> <tr> <td>Laitteistonhoitajan nimi</td> <td>Puhelinnumero</td> </tr> </table>			Tilaaaja	Urakoitsija	☐	☐ Suojaukset on tehtävä niin lähelle tulityökohtaa, että kipinät/roiskeet eivät pääse leviämään ympäristöön	☐	☐ Seinissä, katossa ja lattiassa olevat raot ja aukot sekä läpiviennit on suojattava	☐	☐ Koneet ja laitteet, syttyvät rakenteet, kaapelihyllyt ym. on siirrettävä tai suojattava	☐	☐ Työpaikka on kastettava	☐	☐ Työkohdetta on jäädytettävä jatkuvasti	☐	☐ Kaasupitoisuus on mitattava ja tila tuuletettava	☐	☐ Tulityöpaikkaa ympäröivät sekä alapuoliset tilat on tarkastettava ja puhdistettava	☐	☐ Paloilmoittimen irtikytkennästä huolehtiminen. Irtikytkentä on tehtävä laitteiston hoitajan toimesta.	Laitteistonhoitajan nimi	Puhelinnumero										
Tilaaaja	Urakoitsija																																
☐	☐ Suojaukset on tehtävä niin lähelle tulityökohtaa, että kipinät/roiskeet eivät pääse leviämään ympäristöön																																
☐	☐ Seinissä, katossa ja lattiassa olevat raot ja aukot sekä läpiviennit on suojattava																																
☐	☐ Koneet ja laitteet, syttyvät rakenteet, kaapelihyllyt ym. on siirrettävä tai suojattava																																
☐	☐ Työpaikka on kastettava																																
☐	☐ Työkohdetta on jäädytettävä jatkuvasti																																
☐	☐ Kaasupitoisuus on mitattava ja tila tuuletettava																																
☐	☐ Tulityöpaikkaa ympäröivät sekä alapuoliset tilat on tarkastettava ja puhdistettava																																
☐	☐ Paloilmoittimen irtikytkennästä huolehtiminen. Irtikytkentä on tehtävä laitteiston hoitajan toimesta.																																
Laitteistonhoitajan nimi	Puhelinnumero																																
Tulityön edellyttämät erityistoimenpiteet	<table border="0"> <tr> <td>Tilaaaja</td> <td>Urakoitsija</td> <td>Tilaaaja</td> <td>Urakoitsija</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Ympäristön tilojen vartiointi</td> <td>☐</td> <td>☐ Työn aikana syntyvän palavien materiaalien poistaminen</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Erillinen suojarakenne</td> <td>☐</td> <td>☐ Lämpökamerakuvaus työn jälkeen</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>Muuta, mitä?</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			Tilaaaja	Urakoitsija	Tilaaaja	Urakoitsija	☐	☐ Ympäristön tilojen vartiointi	☐	☐ Työn aikana syntyvän palavien materiaalien poistaminen	☐	☐ Erillinen suojarakenne	☐	☐ Lämpökamerakuvaus työn jälkeen	☐	Muuta, mitä?																
Tilaaaja	Urakoitsija	Tilaaaja	Urakoitsija																														
☐	☐ Ympäristön tilojen vartiointi	☐	☐ Työn aikana syntyvän palavien materiaalien poistaminen																														
☐	☐ Erillinen suojarakenne	☐	☐ Lämpökamerakuvaus työn jälkeen																														
☐	Muuta, mitä?																																
Sammutuskalusto ja sammute sekä hälytystoimenpiteet	<table border="0"> <tr> <td>Tilaaaja</td> <td>Urakoitsija</td> <td>Tilaaaja</td> <td>Urakoitsija</td> <td>Tilaaaja</td> <td>Urakoitsija</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Käsiammutin 55 A 233 BC _____ kpl</td> <td>☐</td> <td>☐ Sankoruisku</td> <td>☐</td> <td>☐ Erytysammutuskalusto</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Käsiammutin 43 A 233 BC _____ kpl</td> <td>☐</td> <td>☐ Pikapaloposti</td> <td>☐</td> <td>☐ Sammutuspeite</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ CO2-sammutin _____ kpl</td> <td>☐</td> <td>☐ Paineellinen paloletku</td> <td>☐</td> <td>☐ Raivauskalusto</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>Muuta, mitä?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Tulityöpaikalla on oltava vähintään kaksi 55 A 233 BC-teholuokan käsiammutinta. Käsiammuttimista toisen voi korvata pikapalopostilla tai kahdella 43 A 233 BC -teholuokan käsiammuttimella. Sammutuskaluston on oltava tulityöpaikalla koko tulityön ja tulityön jälkivartiointin ajan.</p>			Tilaaaja	Urakoitsija	Tilaaaja	Urakoitsija	Tilaaaja	Urakoitsija	☐	☐ Käsiammutin 55 A 233 BC _____ kpl	☐	☐ Sankoruisku	☐	☐ Erytysammutuskalusto	☐	☐ Käsiammutin 43 A 233 BC _____ kpl	☐	☐ Pikapaloposti	☐	☐ Sammutuspeite	☐	☐ CO2-sammutin _____ kpl	☐	☐ Paineellinen paloletku	☐	☐ Raivauskalusto	☐	Muuta, mitä?				
Tilaaaja	Urakoitsija	Tilaaaja	Urakoitsija	Tilaaaja	Urakoitsija																												
☐	☐ Käsiammutin 55 A 233 BC _____ kpl	☐	☐ Sankoruisku	☐	☐ Erytysammutuskalusto																												
☐	☐ Käsiammutin 43 A 233 BC _____ kpl	☐	☐ Pikapaloposti	☐	☐ Sammutuspeite																												
☐	☐ CO2-sammutin _____ kpl	☐	☐ Paineellinen paloletku	☐	☐ Raivauskalusto																												
☐	Muuta, mitä?																																
Tulityövartiointi	<table border="0"> <tr> <td>Tilaaaja</td> <td>Urakoitsija</td> <td>Tilaaaja</td> <td>Urakoitsija</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☐ Työn ja taukojen aikana</td> <td>☐</td> <td>☐ Työn jälkeen</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>tuntia (vähintään yksi tunti)</td> </tr> </table>			Tilaaaja	Urakoitsija	Tilaaaja	Urakoitsija	☐	☐ Työn ja taukojen aikana	☐	☐ Työn jälkeen				tuntia (vähintään yksi tunti)																		
Tilaaaja	Urakoitsija	Tilaaaja	Urakoitsija																														
☐	☐ Työn ja taukojen aikana	☐	☐ Työn jälkeen																														
			tuntia (vähintään yksi tunti)																														
Tulityöluvan voimassaoloaika	Alkamispäivä	Päätymispäivä	Lupa on voimassa päivittäin klo																														
Tulityöluvan myöntäjä	Päiväys																																
	Allekirjoitus (nimenselvennys)		Puhelinnumero																														
Tulityöluvan vastaanottaja	Päiväys																																
	Allekirjoitus (nimenselvennys)		Puhelinnumero																														

Nestekaasupolttimia ei saa jättää palaamaan valvomatta; valvonta koskee myös kuumailmapuhaltimia. Tulitöiden, työtauojen- sekä jälkivartiointin aikana on huolehdittava tulityöpaikan vartiointista. Korjaustöissä on otettava huomioon sade- ja salamisvedestä aiheutuva vahingonvaara, jonka estämiseksi on laadittava suojaussuunnitelma.

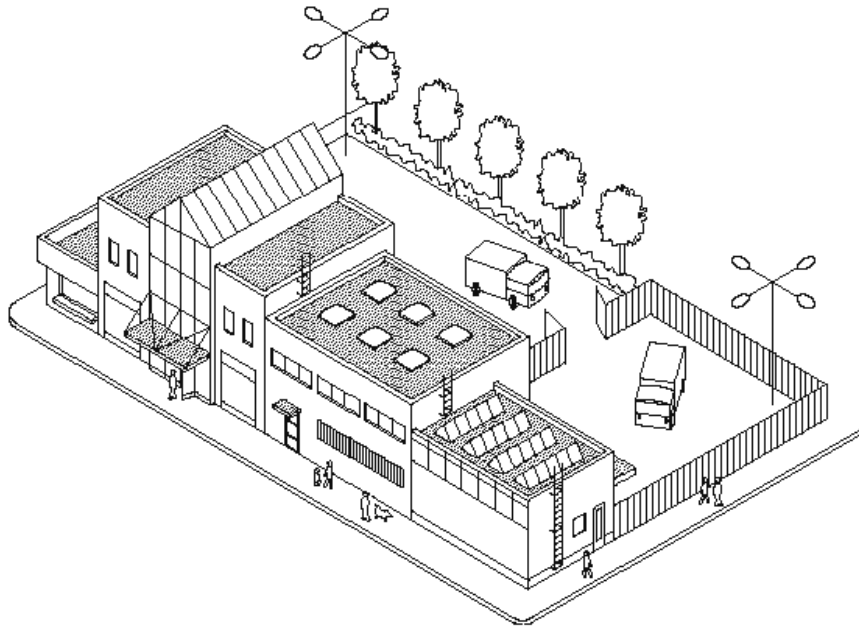
Pohjola Vakuutus Oy, Y-tunnus 1458359-3

Helsinki, Gebhardinaukio 1, 00013 OP
Kotipaikka: Helsinki, päätoimiala: vakuutustoiminta
Valvontaviranomainen: Finanssivalvonta, www.fiva.fi

Rakenteellinen murtosuojeluohje 1

Suojeluohje S850, voimassa 1.4.2020 alkaen

1 Murtosuojeluohjeiden yleiset käsitteet

Murto

Tunkeutuminen rakenteellisesti suojattuun ja lukittuun omaisuuden säilytystilaan sen rakenteita tai lukkoja vahingoittaen.

Vakuutetun omaisuuden säilytystila (säilytystila)

Ne tilat, joissa vakuutettu omaisuus sijaitsee. Säilytystila tulee ympäröidä kiinteillä rakenteilla. Säilytystiloiksi ei lueta rakennuksen ulkopuolisia rakenteita, kuten parvekkeita, katoksia, kuisteja ja lastaussiltoja.

Säilytystilan seinät, lattiat ja katto

Säilytystilaa rajoittavia rakenteita, jotka voivat olla rakennuksen ulkopintoja tai muihin sisätiloihin rajoittuvia seiniä, lattioita tai kattoja.

Julkisivun ikkunat

Julkisivun ikkunoilla tarkoitetaan rakennuksen tai liiketilan asiakassivun puoleisella sivulla olevia ikkunoita.

Ovet, ikkunat ja muut aukot

Säilytystilan seinissä, lattiassa ja katossa olevia ovia, ikkunoita ja muita aukkoja.

Avain

Oven lukkoa tai kiinteistön lukitusjärjestelmää ohjaava tunnistin, joka voi olla mekaaninen, sähköinen tai biometrinen.

Lukko

Kiinnittämiseen, sulkemiseen tai käytön estämiseen käytettävä laite, joka voidaan asettaa siten, että se avautuu vain siihen sopivalla tunnistella tai ohjauslaitteella.

Lukitus

Lukkojen ja niihin sopivien tunnistelaitteiden muodostama järjestelmä, jolla sallitaan tai rajataan henkilöiden pääsy tiloihin ja liikkuminen niissä.

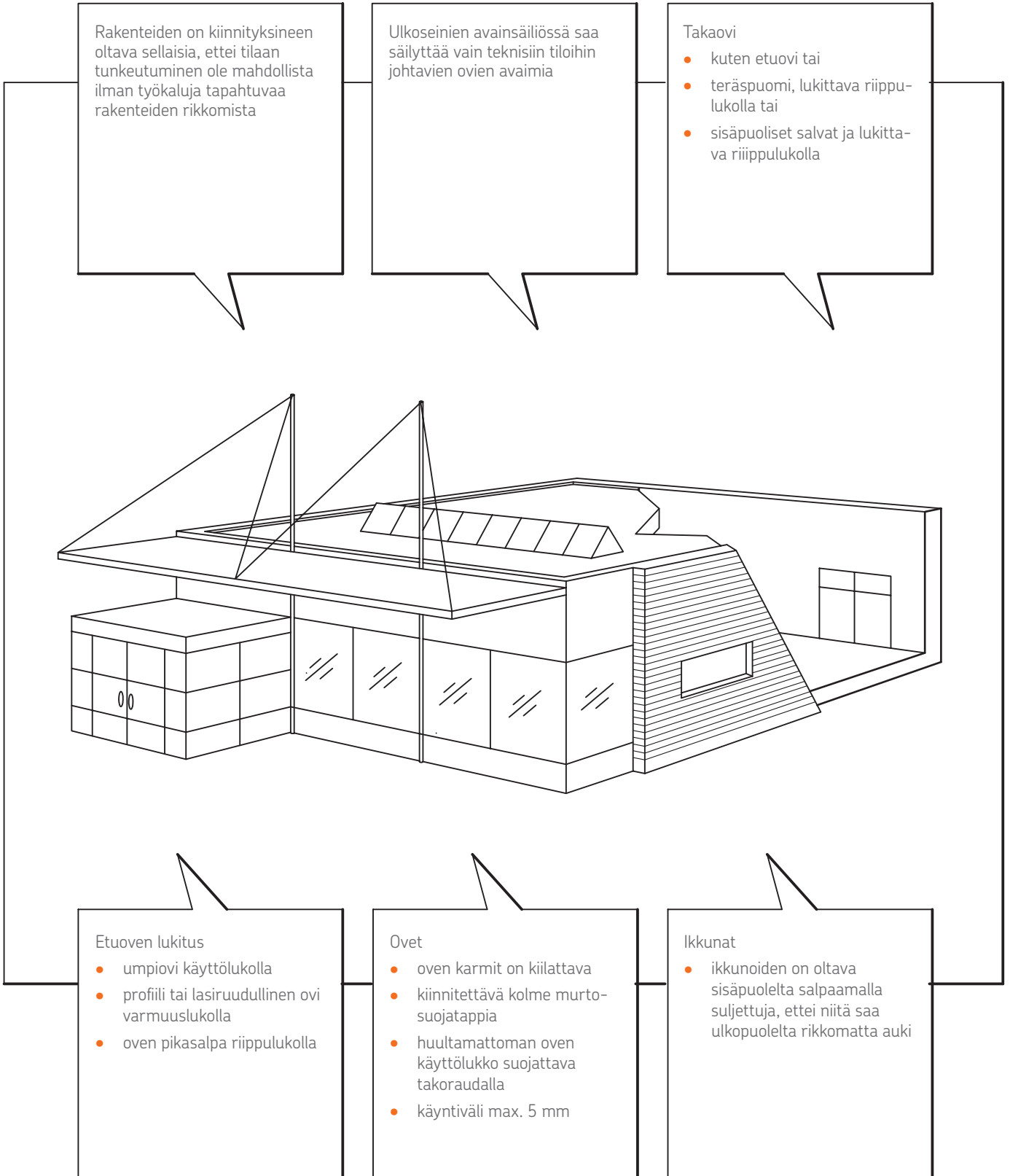
2 Rikksentorjunta ja ympäristö

Rikksentorjunta on huomioitava jo tulevan rakennuksen ja sen ympäristön suunnittelussa. Rikksenteon mahdollisuuksiin voidaan vaikuttaa suunnittelemalla turvallisia, huollettavia rakenteita sekä huolehtimalla niiden ylläpidosta ja korjauksesta. Rakennuksen ympäristön suunnittelulla ja toteutuksella voidaan osoittaa eri alueiden käyttötarkoitus ja kulkuoikeudet. Käyttötarkoituksiltaan erilaiset alueet erotetaan toisistaan aidoilla, pensailta, selkeillä opasteilla, valaistuksella, erilaisilla pintarakenteilla tai muilla arkkitehtuurisilla keinoilla.

Rakennuksen ja aluerakenteiden sijoittamisen tulee edistää luonnollista valvontaa. Ne eivät saa toimia näköesteinä alueella liikkumisen havaitsemiselle. Luonnollisella valvonnalla tarkoitetaan oman henkilökunnan valvontaa ja satunnaisten ohikulkijoiden havainnointia.

3 Rakenteellisen suojauksen vaatimukset

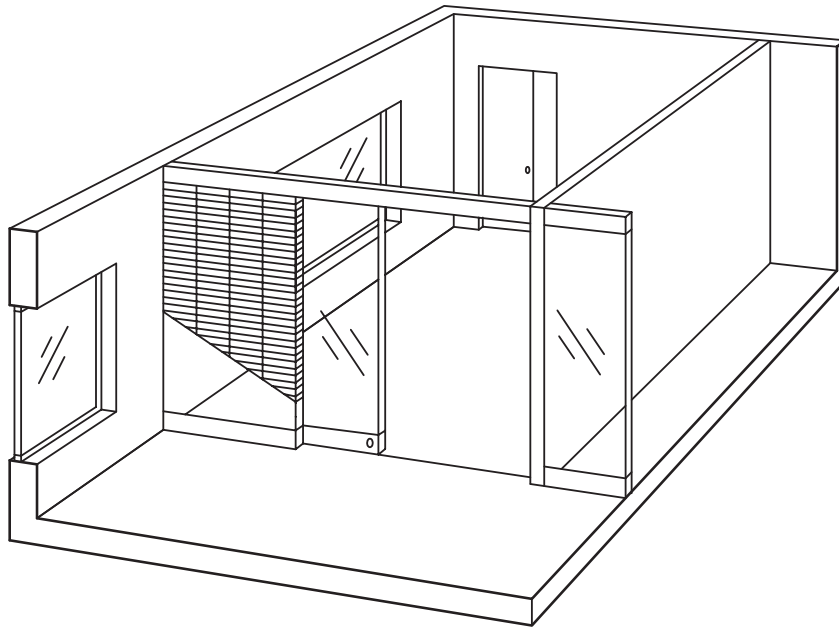
Tässä esitetään vähimmäisvaatimukset rakenteelliselle suojaukselle niille toimialoille, joita koskee murto-suojeluohje 1. Mikäli kohteessa säilytetään toimialaluokituksesta poikkeavaa ja varkaudelle alttiimpaa omaisuutta, on tämä omaisuus suojattava rakenteellisen murto-suojeluohjeen 2 tai 3 vaatimusten mukaisesti.

Rakenteiden on kiinnityksineen oltava sellaisia, ettei tilaan tunkeutuminen ole mahdollista ilman työkaluja tapahtuvaa rakenteiden rikkomista.

Takaoven lukitus

- umpiovi käyttökolla
- profiili tai lasiruudullinen ovi varmuuslukolla
- oven pikasalpa riippulukolla

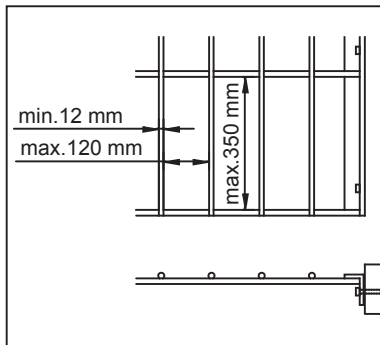
Lasioven lukitus

- lukittava varmuuslukolla

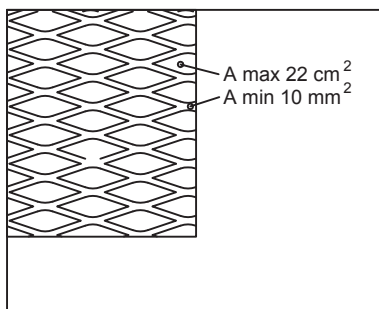
3.1 Säilytyspaikan seinät, lattia ja katto

Rakenteiden on oltava lujuudeltaan ja rakennustavaltaan sellaisia, että tilaan tunkeutuminen ei ole mahdollista ilman työkaluilla tapahtuvaa rakenteiden rikkomista. Rakenteet tai niiden osat eivät saa olla ulkopuolelta rikkomatta irrotettavissa. Luokan 1 murransuojaseinä täyttää edellä olevat vaatimukset. Väliseinä rakenteen tulee ulottua lattiasta kattoon. Alakaton yläpuoli voidaan suojata myös ristikolla (kuvat 1 ja 2).

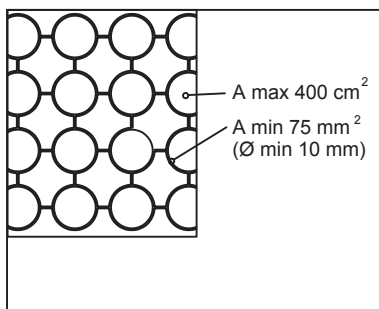
Kuva 1 Teräsristikko

Kuva 2 Teräsverkko

Kuva 3 Muototeräsristikko

3.2 Ikkunat ja aukot

Ikkunoiden lasiruudut on kiinnitettävä ja ikkunat suljettava siten, ettei niitä voi ulkopuolelta rikkomatta irrottaa tai avata.

Rakennuksen ulkoseinässä olevia julkisivun ikkunoita lukuun ottamatta on muiden ikkunoiden ja kattoikkunoiden oltava luokan P4A iskunkestävää lasia tai ne on suojattava kiinteällä tai lukitulla

- rullakalterilla,
- lasin ulkopuolinen suojaus luokka 3

- lasin sisäpuolinen suojaus luokka 2
- teräsristikolla tai -verkolla (kuvat 1, 2 ja 3) tai
- aukkojen suojauslevyllä.

Muut aukot, kuten savunpoisto- ja ilmanottoaukot, on suojattava kiinteällä tai lukitulla teräsristikolla.

Suojausvaatimus ei koske ikkunaa tai aukkoa, joka on vähintään 4 m:n korkeudella maan pinnasta tai muusta seisomatasosta.

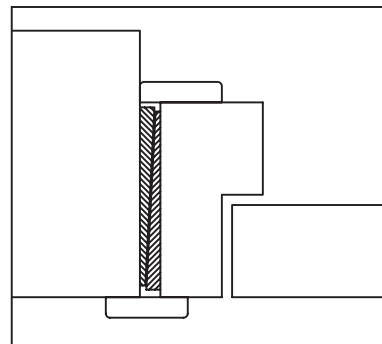
Näyteikkunoiden suojauksen on oltava ikkunan levyinen ja sen tulee ulottua vähintään 2 metrin korkeudelle maan pinnasta tai muusta seisomatasosta. Suojattaessa näyteikkuna muulla kuin murransuojalasilla on käytettävän suojarakenteen aukkokoko valittava näytteillä olevien esineiden koon mukaan siten, ettei esineiden kuljettaminen suojarakenteen läpi ole mahdollista sitä rikkomatta.

3.3 Ovet, saranat ja karmit

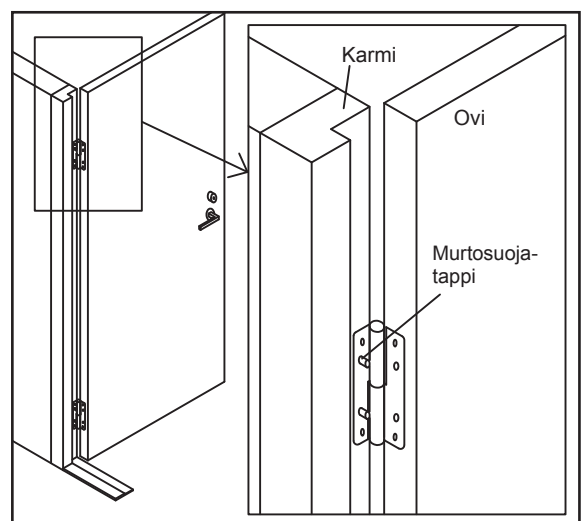
Oven rakenteen on oltava lujuudeltaan seinärakennetta vastaava. Ovirakenteen on oltava seuraavanlainen:

- Karmi on kiilattava rakenteisiin lukkojen ja saranoiden kohdalta (kuva 4).
- Karmiin saranapuolelle on kiinnitettävä saranoiden kohdalle murtosuojatappi (kuvat 5 ja 6).

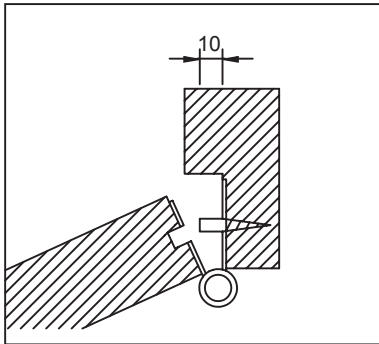
Kuva 4 Karmen kiilaus

Kuva 5 Murtosuojatappien asennus

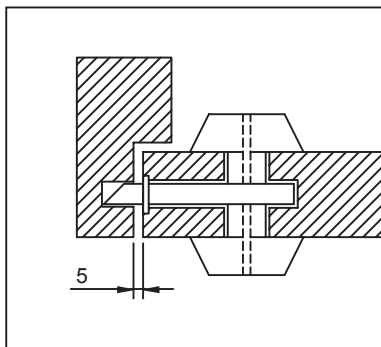

Kuva 6 Murtosuojatappi

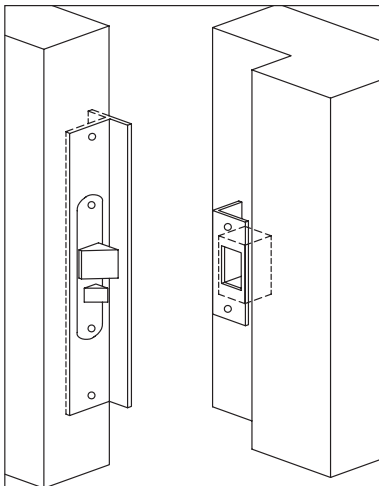

- Käyntiväli lukkosivulla ei saa olla suurempi kuin 5 mm (kuva 7).
- Huultamattoman oven käyttölukko on suojattava rakoraudalla (kuva 8).
- Oven lasi on kiinnitettävä siten, ettei sitä voi ulkopuolelta rikkomatta irrottaa.

Kuva 7 Käyntiväli

Kuva 8 Huultamattoman oven rakorauta

4 Lukitus

4.1 Yleistä

Tilaa rajoittavat ovet on lukittava standardi SFS-EN 112209 tai SFS 720 testatulla lukolla. Käyttölukon sijasta voidaan käyttää 3. luokan ja varmuuslukon sijasta 4. luokan riippulukkoa. Lukittaessa ovi riippulukoilla on niiden oltava

- ulkopuolella vähintään 4. luokka kiinnikkeineen

- sisäpuolella vähintään 3. luokka kiinnikkeineen.

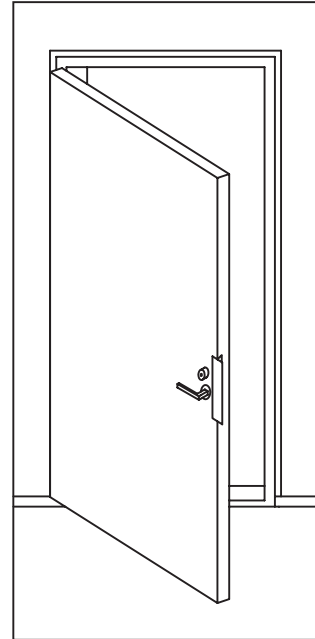
Kun tilassa ei ole kukaan, on lukkojen oltava takalukossa ja parioven pikasalpa lukittuna. Lukko on takalukossa, kun sen telki lukitusasennossa on liukumaton.

4.2 Ovien lukitus

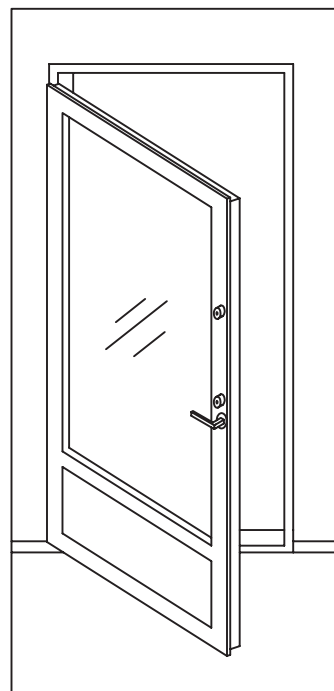
Yksilehtiset ovet (kuvat 9a, 9b ja 10)

- Umpiovi on lukittava käyttölukolla.
- Profiliovi on lukittava varmuuslukolla.
- Lasiruudullinen ovi on lukittava varmuuslukolla.
- Lasiovi on lukittava varmuuslukolla.
- Lasioven lukkojen telkien etäisyys voi olla yli 40 cm.

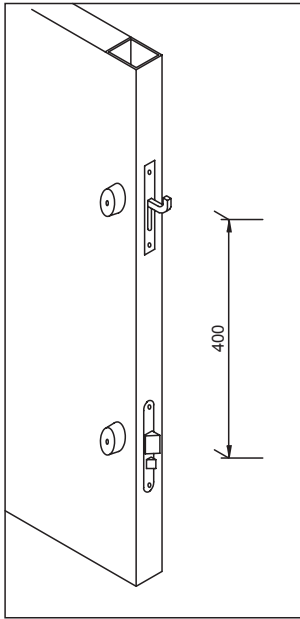
Kuva 9A Yksilehtinen umpiovi

Kuva 9B Yksilehtinen profiliovi

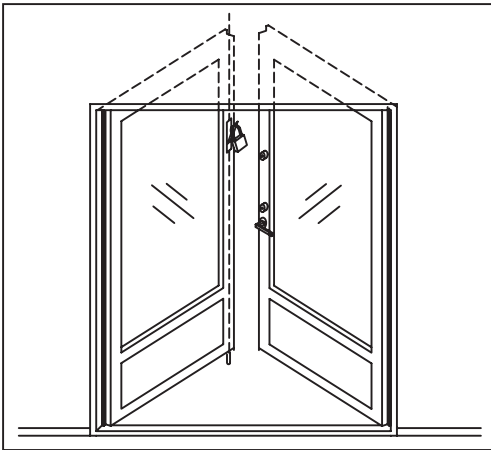
Kuva 10 Profilioven varmuus- ja käyttölukko

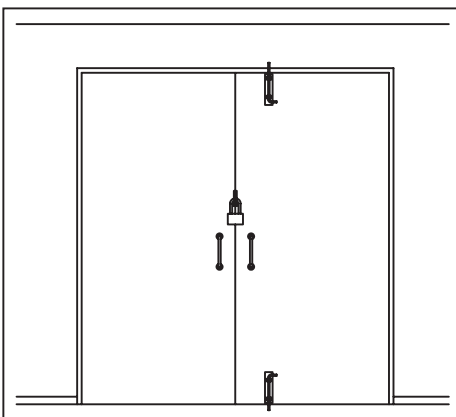
Pariovet (kuvat 11, 12 ja 13)

- Pariovien käyntipuoli lukitaan kuten yksilehtiset ovet. Kiintopuoli suljetaan pikasalvalla, joka lukitaan vähintään 2. luokan riippulukolla tai muulla vastaavalla pikasalvan toiminnan estävällä tavalla.
- Pariovet voidaan myös lukita käyttölukolla ja riippulukolla lukitulla teräspuomilla tai sisäpuolisilla salvoilla ja riippulukolla.

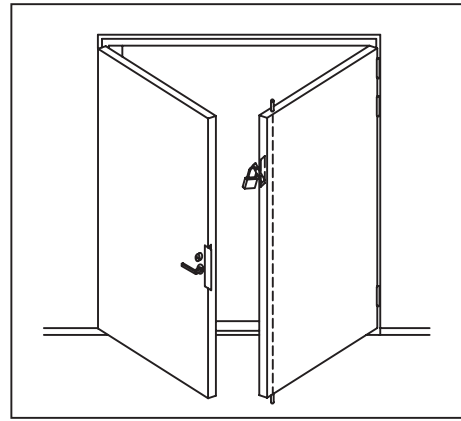
Kuva 11 Profiliovi

Kuva 12 Umpipariovi

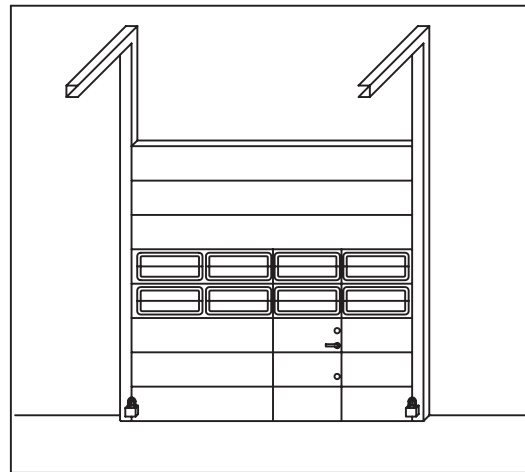
Kuva 13 Umpipariovi

Kippi- ja nosto-ovet

- Ovi on lukittava sisäpuolisella salvalla ja riippulukolla tai ulkopuolelta kahdella riippulukolla (kuva 14)

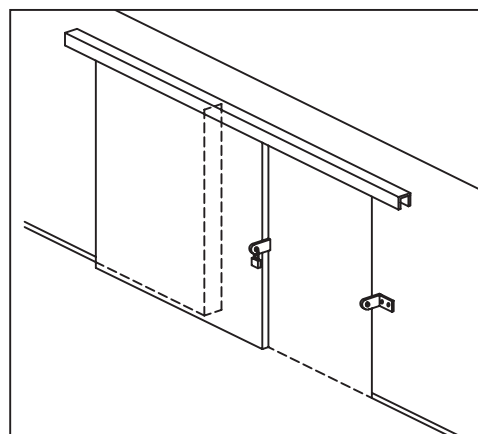
Kuva 14 Nosto-ovi

Taite- ja liukuovet

- Ovi on lukittava riippulukolla (kuva 15).

Kuva 15 Liukuovi

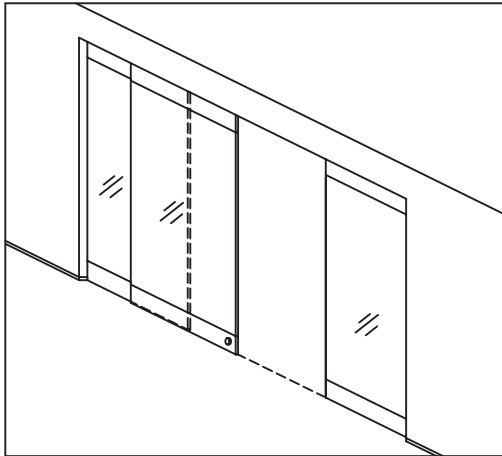

Siirtolasiseinät ja lasiliukuovet (kuva 16)

- Ovi on lukittava vähintään yhdellä varmuuslukolla

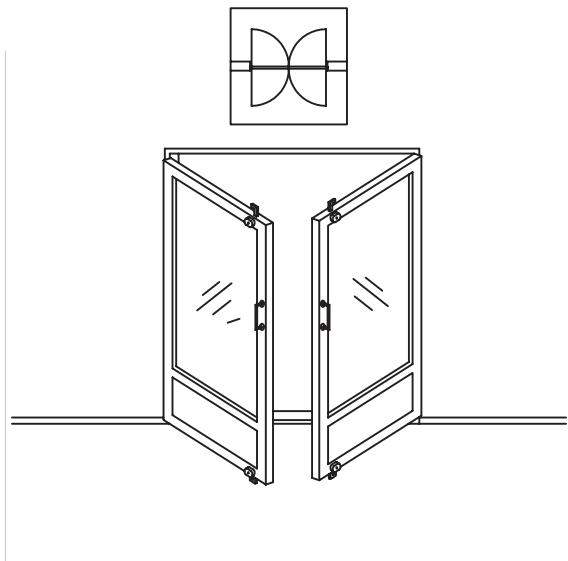
Kuva 16 Siirtolasiseinä, lasiliukuovi

Heiluriovet (kuva 17)

- Lukitus kuten pariovet tai
- molemmat ovilehdet varmuuslukolla ylä- ja alareunasta tai
- toinen ovilehti lukitaan varmuuslukolla ylä- ja alareunasta ja toinen ovilehti lukitaan siihen kuten yksilehtiset ovet.

Kuva 17 Heiluripariovi

5 Avainturvallisuus

Yrityksessä tai yhteisössä on oltava lukituksesta vastaava henkilö, jonka tehtäviin kuuluu käyttäjien avainohjeen ylläpito sekä heidän perehdyttämisenä. Lisäksi hänen tehtävänä on

- avainrekisterin ylläpito,
- avainten luovutusten, palautusten ja lainauksien valvominen,
- sarjoituksen muutokset ja
- lisäavainten tilaaminen.

Avaimia on säilytettävä erittäin turvallisella tavalla eikä niitä saa merkitä siten, että ne voi yhdistää kohteeseen.

Ulkoseinään upotetuissa avainsäiliöissä voidaan säilyttää vain erillisiä sähkö-, puhelin- yms. teknisiin tiloihin johtavien ovien avaimia. Yleisavainta ei saa koskaan säilyttää tällaisissa avainsäiliöissä.

Avaimen kadotessa tai joutuessa luvottomasti ulkopuolisen haltuun, on välittömästi selvitettävä voiko avainta käyttää väärin. Välittömän vahingonvaaran uhatessa on aloitettava lisävahinkojen torjunta ja otettava yhteys Pohjola Vakuutukseen.

6 Tekniset määritelmät

Käyttölukko

Kiinteästi oveen asennettava lukko vastalevyineen, joka on standardin SFS-EN 12209 mukaan testattu luokkaan 3 ja standardin SFS 7020 mukaan joko luokkaan 1 tai 2 (kuva 18).

Varmuuslukko

Kiinteästi oveen asennettava lukko vastalevyineen, joka on standardin SFS-EN 12209 mukaan testattu luokkaan 5 ja standardin SFS 7020 mukaan joko luokkaan 3 tai 4. (kuva 19).

Telki

Lukon liikkuva osa, joka lukitsee oven karmissa olevaan vastalevyyn.

Vastalevy

Kiinteästi asennettavan lukon osa, joka kiinnitetään ruuveilla karmiin.

Rakorauta

Huultamattomaan oveen lukon kohdalle kiinnitetty teräksinen tai messinkinen T-profiili, jonka pituus on vähintään 30 cm ja materiaalin paksuus 3 mm (kuva 8).

Käyntiväli

Ovilevyn ja karmin välinen rako lukon kohdalla (kuva 7).

Murtosuojatappi

Teräksestä valmistettu tappi, jonka halkaisija on vähintään 6 mm ja ulkonema vähintään 12 mm. Tappi on kiinteästi saranassa tai jälkiasennettuna se kiinnitetään karmiin saranan läpi (kuvat 5 ja 6).

Riippulukko

Riippulukot ovat standardin SFS-EN 12320 ja SFS 7020 mukaan testattu luokkiin 1, 2, 3 tai 4.

Riippulukkokiinnikkeet

Teräksestä valmistettuja riippulukkojen kiinnitykseen tarkoitettuja osia, jotka asennetaan karmiin ja oveen hitsaamalla, ruuvi- tai pulttikiinnityksin siten, ettei niitä saa ulkopuolelta rikkomatta irrotettua.

Teräspuomi

Riippulukkokiinnikkeillä varustettu teräspuomi profiilista tai lattateräksestä valmistettu oven, parioven tai suojalevyn lukituslaite. Puomi on kiinnitettävä tai lukittava molemmista päistään seinään tai karmiin. Puomi voidaan valmistaa vähintään 50x30x3 mm³:n teräspuomi profiilista tai vähintään 12x50 mm²:n lattateräksestä.

Pikasalpa

Oven kiintopuolen sulkeva salpalaite, joka on sisäpuolelta painikkeesta avattavissa.

Iskunkestävä lasi

Lasi, joka on testattu standardin SFS-EN 356 mukaan luokkiin P1A – P5A

Murronsuojalasi

Lasi, joka on testattu standardin SFS-EN 356 mukaan luokkiin P6B – P8B

Rullakalteri

Kalteri, joka on testattu standardin SFS-ENV 1627 mukaan luokkiin 2-6.

Ikkunoiden suojauslevy

- sisäpuolella 12 mm:n vaneria tai 1,5 mm:n metallilevy
- ulkopuolella 18 mm:n vaneria tai 2,5 mm:n metallilevy

Aukkojen suojauslevy

18 mm:n vaneria tai 2,5 mm:n metallilevy

Teräsristikot

- Hitsaamalla tai niittaamalla valmistettu ristikko, jossa teräksen poikkipinta-ala on vähintään 110 mm² (pyöröteräs $\varnothing$ 12 mm), terästen väli korkeintaan 120 mm ja jänneväli 350 mm (kuva 1).
- Muototeräsristikko on hitsaamalla valmistettu teräsristikko, jossa teräksen poikkipinta-ala on vähintään 75 mm² (pyöröteräs $\varnothing$ 10 mm) ja aukkokoko enintään 400 cm² (kuva 3).

Teräsverkko

Teräskehikkoon hitsaamalla kiinnitetty verkko, jonka poikkipinta-ala on vähintään 10 mm² ja aukkokoko enintään 22 cm²

(kuva 2).

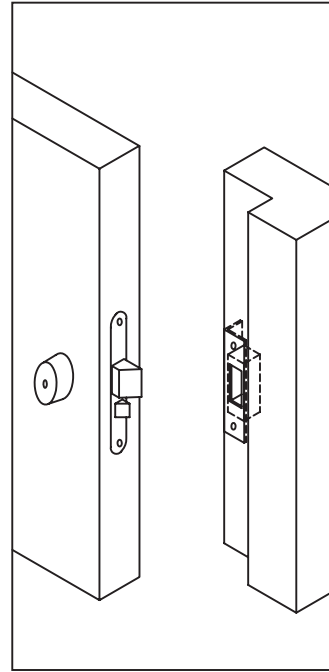
Murronsuojaovi

Ovi, joka on testattu standardin SFS-ENV 1627 mukaan luokkiin 2 – 6

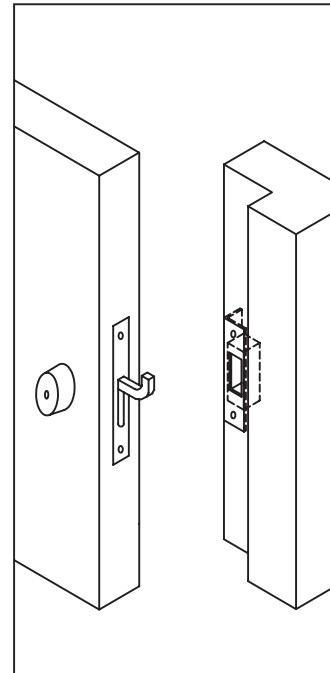
Murronsuojaseinä

Seinärakenne, joka on testattu normin SSF 1047 mukaan luokkiin 1 – 3 tai standardin SFS-ENV 1627 mukaan vastaaviin luokkiin 2 – 4

Kuva 18 Käyttölukko

Kuva 19 Varmuuslukko

Pohjola Vakuutus Oy, Y-tunnus 1458359-3

Helsinki, Gebhardinaukio 1, 00013 OP
Kotipaikka: Helsinki, päätoimiala: vakuutustoiminta
Valvontaviranomainen: Finanssivalvonta, www.fiva.fi

Vuotovahinkojen torjunta

Suojeluohje S460, 1.4.2020 alkaen

1 Tarkoitus

Tämän suojeluohjeen tarkoituksena on vähentää vuotovahinkoja, ohjeita noudattamalla voidaan ehkäistä vahinkojen syntymistä ja pienentää vahinkomääriä.

2 Velvoittavuus

Tämä suojeluohje on osa vakuutussopimusta. Vakuutusnottajan ja vakuutetun on noudatettava tätä suojeluohjetta ja sen määräyksiä. Mikäli suojeluohjetta ei noudateta, voidaan korvausta vakuutussopimuslain mukaan alentaa tai se voidaan evätä. Vakuutusnottaja ja vakuutettu ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että suojeluohjeiden sisältö on työsuorituksesta vastaavien henkilöiden tiedossa.

3 Suojaustoimenpiteet vuotovahinkojen torjuntaan

3.1 Rakennukset, rakenteet ja niiden tilat

Vesijohtoverkoston ja LVI-laitteiden jäätyminen ja vuotovahinkojen estämiseksi on huolehdittava rakennuksen riittävästä lämmityksestä. Mikäli rakennusta ei lämmitetä kylmänä vuodenaikana, on vesijohtoverkosto ja LVI-laitteet tyhjennettävä ja rakennuksen ulkopuolella oleva tonttivesijohdon sulkuventtiili suljettava, käyttövesipumppu kytkettävä pois käytöstä tai muutoin katkaistava vedentulo rakennukseen siten, että jäätyminen ei voi aiheuttaa vuotovahinkoa rakennukselle.

Mikäli osaa rakennuksesta ei lämmitetä, on kylmänä ja käyttämättömänä olevan rakennusosan vesijohtoverkko ja siihen liittyvät LVI-laitteet tyhjennettävä vedestä siten, että jäätyminen ei voi aiheuttaa vuotovahinkoa rakennukselle tai sen laitteille.

Mikäli rakennus on käyttämättä tai jää tyhjilleen pidemmäksi aikaa kuin kahdeksi viikoksi, on käyttövesipumppu kytkettävä pois käytöstä tai muutoin katkaistava vedentulo rakennukseen. Mikäli rakennuksen käyttö on luonteeltaan sellaista, että rakennuksessa ei ole päivittäistä valvontaa (esim. tavaran pitkäaikaissäilytys), eikä vedentuloa rakennukseen ole katkaistu, on rakennukseen tehtävä valvontakäynti vähintään kerran kahdessa viikossa.

3.2 Koneet ja laitteet

Vettä käyttävän laitteen liitokset vesi- ja viemäriverkoon tulee olla valmistajan, maahantuojan, myyjän sekä viranomaisten määräysten ja ohjeiden mukaisia. Liitosten pitävyyttä ja letkujen kuntoa tulee seurata. Havaitut viat tai puutteet on korjattava välittömästi.

Vesijohtoverkoston liitettävä kone tai laite (esim. pesukone) on aina liitettävä omalla sulkuventtiilillä ja paineenkestävällä täyttöletkulla vesijohtoverkoston. Paineellisten vesijohtojen sulkuventtiilit tulee sulkea, kun laitetta ei käytetä. Kun vesijohtoverkkoon liitetty laite poistetaan käytöstä tai irrotetaan vesiliitännästä, on vesiliitäntä tulpattava siten, ettei vesi pääse vuotamaan putkesta, vaikka hana tai sulkuventtiili aukaistaan. Pesukoneen poistoletku tulee asentaa kiinteästi viemäriverkoston.

Mikäli vesijohtoverkkoon liitetty laite (esim. astianpesukone) sijaitsee tilassa, jossa ei ole lattiakaivoa tai jonka lattiassa ei ole vedeneristystä, on laitteen asentamisen, uusimisen, huollon tai korjauksen yhteydessä alle asennettava vesitiivis suojarakenne. Suojarakenne tulee asentaa siten, että se ohjaa mahdolliset vuotovedet näkyville, jotta vuoto on havaittavissa ennen kuin se aiheuttaa vahinkoa.

4 Irtaimiston säilytys

Kosteudesta vahingoittuva, myytävänä tai varastoituna oleva omaisuus, on sijoitettava vähintään 10 cm korkeudelle lattian pinnasta.

5 Paineastiat ja öljysäiliöt

Painelaitteiden sekä öljysäiliöiden asennuksessa, huollossa, korjauksessa ja käytössä on noudatettava valmistajan, maahantuojan ja viranomaisen antamia ohjeita ja määräyksiä.

Maanalaiset öljysäiliöt ja niihin liittyvät putkistot tulee tarkastuttaa viiden vuoden ja maanpäälliset kymmenen vuoden välein, ellei tarkastuksessa saatava säiliön kunto- luokitus velvoita tiheämpään tarkastusväliin. Edellä mainitusta voidaan poiketa, mikäli tarkastukset on suoritettu viranomaismääräyksen mukaisesti.

Maanpäällisten öljysäiliöiden päällä ei saa säilyttää mitään sinne kuulumatonta.

Käytöstä poistetuista lämmitys-öljysäiliöistä on poistettava lämmitysöljy, laitteistot tehtävä vaarattomiksi ja täyttöyhde on poistettava.

Säiliöiden ja painelaitteiden tarkastuksessa on käytettävä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) hyväksymää tarkastusliikettä. Tarkastuksessa annettuja ohjeita on noudatettava, havaitut puutteet on korjattava välittömästi ja tarkastuspöytäkirja on säilytettävä vähintään seuraavaan tarkastukseen saakka.

Öljysäiliöissä, niihin liittyvissä putkistoissa ja laitteistoissa sekä paineastioissa havaitut viat ja puutteet on korjattava välittömästi.

6 Kiinteistön hoito

Vesikate, kattokaivot ja sadevesikourut on tarkastettava ja tarvittaessa puhdistettava lumettomana aikana keväällä ja syksyllä. Havaitut puutteet ja viat on korjattava välittömästi.

Katolle asennettavien laitteiden ja rakennelmien asennustapa ei saa vaurioittaa vesikatetta eikä estää sadeveden tai sulamisveden ohjautumista kattokaivoihin tai pois vesikatteelta.

Sade- ja sulamisvesien eli hulevesien kulkeutuminen rakennukseen on estettävä vesieristyksin ja hulevesien poistojärjestelmillä, joita ovat mm. pihamaan kallistukset rakennuksesta poispäin, tontin ojat, salaojat ja hulevesikaivot sekä -pumppaamot. Hulevesiviemärit ja -kaivot on tarkastettava vähintään vuosittain ja tarvittaessa huollettava siten, että huoltamattomuuden vuoksi ei aiheudu vahinkoa.

Rakennuksen tonttiviljemärisä on oltava padotusventtiili aina, jos rakennuksessa on padotuskorkeuden alapuolella sijaitsevia viemäripisteitä. Lisäksi on noudatettava vesilaitoksen liittymissäätöjä.

Käsi- tai bideesuihkulaitetta ei saa asentaa siten, että se voi jäädä käytön jälkeen paineelliseksi.

Ulkohanaan liitetty letku on irrotettava kylmäksi vuodenajaksi, jotta letkuun tai hanaan jäänyt vesi ei pääse jäätymään.

Kiinteistön kuntoa tulee tarkkailla säännöllisesti ja havaitut puutteet sekä viat tulee korjata välittömästi.

Pohjola Vakuutus Oy, Y-tunnus 1458359-3

Helsinki, Gebhardinaukio 1, 00013 OP
Kotipaikka: Helsinki, päätoimiala: vakuutustoiminta
Valvontaviranomainen: Finanssivalvonta, www.fiva.fi

Moottoriajoneuvosuojat

Suojeluohje S441, 1.4.2020 alkaen

1 Tarkoitus

Tämä moottoriajoneuvosuojia koskeva suojeluohje on tekninen ohjeisto, joka on tarkoitettu vakuutus sopimukseen liittyväksi tekniseksi erityisehdoksi. Ohje sisältää suoje-luteknisiä moottoriajoneuvosuojien suunnittelu-, raken-nus- ja käyttöohjeita, joita noudattamalla voidaan ehkäistä vahinkojen syntymistä ja pienentää vahinkomääriä.

Moottoriajoneuvosuojat on tarkoitettu vain moottoriajo-neuvojen säilyttämistä varten. Autosuojan käyttötarkoitus mainitaan voimassa olevassa rakennusluvassa.

2 Velvoittavuus

Tämä suojeluohje on osa vakuutus sopimusta. Vakuutus-senottajan ja vakuutetun on noudatettava tätä suojeluoh-jetta ja sen määräyksiä. Mikäli suojeluohjetta ei noudateta, voidaan korvausta vakuutus sopimus lain mukaan alentaa tai se voidaan evätä.

Vakuutus senottaja on velvollinen huolehtimaan siitä, että suojeluohjeen sisältö on työsuoritukselta vastaavien henki-löiden tiedossa.

3 Rakenteellinen palontorjunta

3.1 Rakennustekniikka

Autosuojan suunnittelussa, hankinnassa ja rakentamisessa on noudatettava pelastus- ja rakennuslainsäädännön sekä rakentamismääräysten ja hyvän rakentamistavan vaati-muksia.

Erillisen autosuojan riittävä etäisyys toisesta rakennukses-ta ilman erityistoimenpiteitä on oltava vähintään 8 metriä, enintään 60 m: n suojan vähintään 4 metriä. Jos etäisyys on edellä mainittuja pienempi, rakennuksia tarkastellaan palotekniseltä kannalta yhtenä rakennuksena.

Autosuojasta voi olla yhteys rakennuksen muihin tiloihin. Yhteys (umpinaisesta autosuojasta) muun tilan uloskäytävään, tulisijalliseen tilaan tai tilaan, jossa oleskelee ihmisiä, sallitaan kuitenkin vain sellaisin järjestelyin, että myrkyllisten tai palavien kaasujen leviäminen on tehokkaasti estetty. Tällaiseksi järjestelyiksi hyväksytään esimerkiksi suljetuin ovin rajoitettu tila, jonka läpi kuljettaessa molempia ovia ei jouduta samanaikaisesti avaamaan.

Autosuojasta ei sallita yhteyttä palovaaralliseen eikä räjähdysvaaralliseen tilaan.

Palo-ovien on sulkeuduttava ja salpaututtava itsestään ja oltava tiiviitä. Osastoivan oven tulee olla itsestään sulkeu-tuva ja salpautuva.

3.2 Ilmanvaihto

Autosuojan ilmanvaihto on järjestettävä siten, että myr-kylliset ja palavat kaasut kulkeutuvat sieltä pois. Mootto-riajoneuvojen joutokäyttö on kielletty tuulettamattomassa suojassa.

Autosuojan ilmanvaihdon suunnittelussa, hankinnassa ja asentamisessa on noudatettava pelastus- ja rakennuslain-säädännön sekä rakentamismääräysten ja hyvän rakenta-mistavan vaatimuksia.

3.3 Lämmitys

Autosuojan lämmityksessä tai sen ylläpidossa on nouda-tettava palo- ja rakennuslainsäädännön sekä sähköturval-lisuuslain vaatimuksia.

Tilan lämmitykseen suositellaan käytettäväksi joko vesikiertoista keskuslämmitys järjestelmää, jonka kattila on sijoitettu eri palo-osastoon, tai kiinteää sähköturval-lisuusmääräykset täyttävää sähkölämmitys järjestelmää. Lämmitykseen voidaan käyttää myös autosuojakäyttöön hyväksytyjä ja sähköturvallisuusmääräykset täyttäviä siirrettäviä sähkölämmittimiä sekä paloviranomaisen tähän tilaan erikseen hyväksymiä muita lämmityslaitteita.

Tilapäisten lämmityslaitteiden paloturvallisuuteen ja sijoitukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tilapäisiä lämmittimiä ei sallita jatkuvassa lämmityskäytössä.

Öljy-, kaasu- tai petrolikäyttöisten lämmityslaitteiden taikka kamiinoiden käyttö moottoriajoneuvosuojassa on kielletty.

Moottoriajoneuvosuojaa lämmitettäessä lämminilmake-hittimellä tulee lämminilmakehittimen sijoittamisessa ja asentamisessa noudattaa palo- ja rakennuslainsäädäntöä sekä lämminilmakehittimien sijoittamisesta annettu ja ohjeita. Silloin kun edellytetään erillisen lämminilmakehitin tai lämmönjakohuoneen rakentamista, tulee myös näiden osalta täyttyä viranomaisvaatimukset.

Lämminilmakehitin saa kuitenkin olla moottoriajoneuvo-suojassa, mikäli se on sijoitettu vähintään 2 m korkeuteen lattiatasosta eikä lämmitettävää ilmaa oteta tätä alemmaa. Palamisilma on otettava ulkoa tai vähintään 2 m korkeu-delta lattiatasosta. Muussa tapauksessa lämminilmakehitin on sijoitettava erilliseen kehitinhuoneeseen.

3.4 Sähkölaitteet

Autosuojan sähkölaitteiden on täytettävä sähköturvalli-suusmääräykset ja olla käyttötarkoitukseen sopivia.

Akkuja voidaan ladata vain sähköturvallisuusmääräysten mukaisissa, hyvin tuuletetuissa tiloissa, joissa vapautunut vety voidaan tuulettaa hallitusti pois.

4 Käyttötekniinen palontorjunta

4.1 Huolto- ja korjaustyöt

Autosuojassa saa tehdä vain moottoriajoneuvojen kylmää huoltoa. Korjaustöihin liittyviä tulitöitä ei saa suojassa tehdä.

4.2 Ajoneuvon lämmitys

Moottoriajoneuvosuojassa saa ajoneuvon tai moottorin, voimansiirtolaitteiden, sisätilan tai muiden osien lämmittämiseen käyttää ajoneuvon vakiovarusteiden lisäksi ainoastaan ajoneuvokäyttöön hyväksytyjä laitteita.

Peitteen asettaminen konepellin ja moottorin väliseen tilaan ei ole sallittu.

4.3 Jätteet ja palavat aineet

Jätteet tulee laittaa kannellisiin metalliastioihin.

Suojassa saa säilyttää siellä säilytettäviin ajoneuvoihin kuuluvia tarvikkeita ja renkaita sekä kohtuullisessa määrin muita tarvikkeita, jotka eivät oleellisesti lisää suojan palokuormaa.

Maanalaisissa tiloissa ei saa käyttää eikä säilyttää neste-kaasua.

Ajoneuvon polttoainesäiliön täyttö moottoriajoneuvosuojassa on kielletty.

5 Palontorjuntalaitteet

5.1 Alkusammutusvälineet

Moottoriajoneuvosuojassa tulee olla alkusammutuskalustoa, kuten käsisammuttimia tai paloposteja.

Käsisammuttimina tulevat kysymykseen vähintään 43 A 233 BC - teholuokan käsisammuttimet. Sammuttimet on sijoitettava tarkoituksen mukaisesti, yksi jokaista alkavaa 300 m² kohti. Avoimessa autosuojassa ja tarvittaessa muussakin lämmittämättömässä autosuojassa on käytettävä pakkasen kestäviä sammuttimia. Sijoituspaikan eteen ei saa sijoittaa ajoneuvoja. Alkusammutuskaluston paikka on merkittävä hyväksytyin merkinnöin.

Pikapalopostit tulevat yleensä kysymykseen vain lämpimissä autosuojissa. Palopostien tulee olla siten sijoitetut, että niillä ulotutaan sammuttamaan suojan kaikkiin tiloihin.

5.2 Automaattiset paloilmotitimet ja sammutuslaitteistot

Autosuoja on varustettava automaattisella paloilmotinjärjestelmällä tai automaattisella sammutuslaitteistolla, kun autosuojan osastointikoko ylittää palo- ja rakennuslainsäädännön mukaiset enimmäispinta-alavaatimukset.

Automaattisen paloilmotitimen käytön edellytyksenä on, että tehokas sammutustyö voidaan aloittaa viimeistään 10 minuutin kuluttua paloilmotituksen tapahtumisesta ja että vettä on riittävästi palokunnan sammutustyötä varten. Ellei näin ole, tulee moottoriajoneuvosuoja varustaa automaattisella sammutuslaitteistolla.

5.3 Savunpoisto

Moottoriajoneuvosuojan savunpoisto on järjestettävä palo- ja rakennuslainsäädännön vaatimusten mukaisesti.

Pohjola Vakuutus Oy, Y-tunnus 1458359-3

Helsinki, Gebhardinaukio 1, 00013 OP
Kotipaikka: Helsinki, päätoimiala: vakuutustoiminta
Valvontaviranomainen: Finanssivalvonta, www.fiva.fi

